

**ИЗВЕШТАЈ
О ОДРЖИВОМ
РАЗВОЈУ**

2023

ИЗВЕШТАЈ О ОДРЖИВОМ РАЗВОЈУ 2023.

Поштовани читаоци,

Представљамо вам Извештај о одрживом развоју компаније НИС за 2023. годину, који је уједно и 14. узастопни Извештај, верификован од стране независног ревизора. У Извештају компанија обавештава све заинтересоване стране о напретку и усклађености пословања НИС-а са глобалним принципима одрживог развоја и пружа детаљне информације о стратешким циљевима, опредељењима и достигнућима компаније у области одрживог развоја у претходној години.

Извештај је припремљен на основу светског стандарда Глобалне иницијативе за извештавање (GRI) уз додатак секторског стандарда из области нафте и гаса.

У 2023. години, акценат је био на бржој енергетској транзицији НИС-а, што је донело значајне еколошке и економске предности и ефекте. Настављена су стратешка улагања у технологије за смањење емисија свих загађујућих материја и развој пројеката у области обновљивих извора енергије, усмерених на смањење негативног утицаја на животну средину.

Ангажованост компаније НИС на свим питањима одрживог развоја јача из године у годину и компанија остаје апсолутно посвећена унапређењу еколошке, социјалне и корпоративне одрживости, у складу са својим стратешким опредељењима и очекивањима заинтересованих страна.

Извештај је објављен на српском, енглеском и руском језику, уз напомену да је у случају било каквих одступања, меродавна верзија на српском језику. „ТПА Ревизија доо Београд“ је урадила независну ревизију, којом је потврђена веродостојност података који су представљени у Извештају пред Вама.

Садржај

Уводна реч	5
НИС Група	7
Интеграција ХИП-Петрохемије	8
Допринос НИС Групе економској и енергетској стабилности Републике Србије	9
Мисија, визија и вредности	11
Вредности	13
Награде и признања	15
Пословни модел	17
НИС Група у 2023. години – одрживи развој и убрзање енергетске транзиције	19
Циљеви енергетске транзиције до 2030. године	20
Зелена агенда компаније НИС	21
О извештају и принципима извештавања	23
Матрица материјалности	23
Управљање ризицима – интегрисани систем управљања ризицима	27
Интегрисани систем менаџмента	27
Дијалог са заинтересованим странама	28
Одговорност у пословању	35
Дигитална трансформација и иновације компаније НИС	36
Циљеви одрживог развоја	39
GRI индикатори	105
Мишљење ревизора	165
Речник	169
Контакти	171

УВОДНА РЕЧ

Драги пријатељи,

Свој однос према питањима одрживог развоја наша компанија је дефинисала у својој мисији и визији. Али, посвећеност принципима одрживости за нас не представља само декларативно опредељење, већ и свакодневну праксу која прожима све наше бизнис-процесе. Зато са поносом истичемо да својим пословањем доприносимо остварењу 12 од 17 глобалних циљева одрживог развоја. У том смислу, година за нама представља још један корак напред у остваривању наше визије одрживог развоја и друштвене одговорности.

Наш циљ је да НИС буде један од лидера енергетске индустрије у Србији и региону, али и да истовремено будемо међу предводницима енергетске транзиције, уз значајан допринос процесу декарбонизације. Због тога настављамо да улажемо у заштиту животне средине: у пројекте из ове области смо током 2023. године инвестирали готово 802 милиона динара. Треба имати у виду да су ова издвајања значајно већа, ако се узму у обзир и инвестиције у технологије чија примена доприноси смањењу штетних утицаја на околину. Захваљујући инвестицијама у нашу зелену агенду, у прошлој години смо директне емисије угљен-диоксида, у поређењу са 2022. годином, смањили за 6 одсто. Ово је уједно и јасан показатељ посвећености смањењу негативног утицаја нашег пословања на околину.

Такође, велики напори су усмерени и ка диверсификацији наших енергетских извора, са посебним фокусом на обновљиве изворе енергије. Значајне кораке учинили смо у пројекту изградње соларних панела на

нашим бензинским станицама у Србији. То не значи само уштеде када је реч о потрошњи електричне енергије, већ и значајно смањење емисија угљен-диоксида. Пројекат постављања фотонапонских електрана на објектима Компаније биће настављен и у периоду пред нама, пре свега у Рафинерији нафте Панчево, фабрици воде „Јазак“, те нашим објектима у Новом Саду. Поред тога, активно радимо на имплементацији иновативних технологија које ће додатно унапредити нашу ефикасност и смањити еколошки утицај. Остајемо чврсто посвећени циљевима енергетске транзиције НИС-а до 2030. године међу којима је и план да остваримо смањење угљеничког интензитета од 30 процената у односу на 2018. годину.

Значајан напредак остварили смо и када је реч о јачању партнерства са заједницом. Овај успех се не мери само уложеним средствима и бројем реализованих пројеката, него и тиме колико смо успели да одговоримо на суштинске потребе наших суграђана. У 2023. години обележили смо петнаест година постојања нашег кључног програма сарадње са локалним заједницама широм Србије – „Заједници заједно“. С правом можемо рећи да су резултати овог програма импресивни. Од 2009. године унапређен је рад више од 180 образовних установа и више од 40 институција културе, опремљено је 45 болница и домова здравља, уређено више од 140 дечјих игралишта, паркова, спортских терена и објеката. Иза нас су и бројни пројекти подршке талентованим младим људима: улагањем у њих истовремено инвестирамо у будућност и просперитет целе заједнице. Чврсто верујем да наши програми друштвене одговорности имају снагу да донесу позитивне промене и подстакну на

напредак и зато ћемо и у наредном периоду наставити са подршком у областима јавног здравства, образовања и науке, културе, социјалног старања, дечјег и професионалног спорта.

Своју преданост принципима одрживог развоја исказали смо и када је реч о још једном кључном стубу одрживости – развоју људских ресурса. Свесни промена које неминовно дотичу и тржиште рада, желимо да нашим запосленима пружимо могућност сталног усавршавања. Због тога смо прошле године, у сарадњи са екстерним сарадницима, организовали готово 4.300 обука, на којима је учествовало више од 4.000 запослених. У ове тренинге уложено је више од 273 милиона динара, а укупан број сати обука износи 104.038. Поред тога, наставили смо да делимо своје најбоље праксе са младим људима и пружамо им шансу да своју професионалну каријеру започну у великом систему какав је НИС. Због тога развијамо програм праксе за студенте „NIS Calling“, као и програм запошљавања младих без искуства „NIS Energy“, те дајемо прилику будућим оператерима да знање стечено у школи надограде кроз праксу у Рафинерији у Панчеву. Наш дугорочни циљ у области људских ресурса јесте да ојачамо задовољство и посвећеност запослених и задржимо титулу једног од најпожељнијих послодаваца у Републици Србији.

И на крају, желим да истакнем да смо у 2023. години велику пажњу посветили даљој модернизацији наше компаније. У капиталне пројекте уложено је 39,2

милијарде динара, а у години пред нама планирани износ инвестиција је готово 60 милијарди, што је један од најобимнијих инвестиционих програма у историји НИС-а. Кроз наша улагања и пројекте настојимо да будемо пример позитивног утицаја компаније на окружење, да покажемо како се може истовремено унапредити заштита животне средине и остварити стабилан раст. И у наредном периоду ћемо радити на јачању наше способности да се прилагођавамо и иновирамо у светлу сталних промена, како у индустрији, тако и у друштву у целини. Да бисмо у томе успели, за нас је пресудна подршка наших акционара и целе заједнице. Ту подршку интензивно осећамо и зато са оптимизмом гледамо у будућност, спремни да се суочимо са изазовима и приликама које она носи.

Кирил Тјурдењев
генерални директор
НИС а.д. Нови Сад

НИС Група

НИС Група је један од највећих вертикално интегрисаних енергетских система у југоисточној Европи, чији је највреднији ресурс тим од око 13.500 запослених. Основне делатности компаније су истраживање, производња и прерада нафте и природног гаса, промет широког асортимана нафтних и гасних деривата, као и реализација пројеката у области енергетике и петрохемије.

Седиште НИС а.д. Нови Сад је у улици Народног фронта број 12, Пословни центар Нови Сад, Република Србија. Група обухвата зависна друштва основана у земљи, али и у суседним државама (Босна и Херцеговина, Румунија и Бугарска) и представништво у Анголи.

Циљ НИС-а је да у изазовним макроекономским околностима обезбеди нове вредности за своје акционаре, запослене и заједницу, као и да допринесе енергетској стабилности на тржиштима на којима послује. Портфолио пројеката НИС-а узима у обзир приоритет енергетске транзиције у Србији, те компанија реализује пројекте који, између осталог, доприносе остварењу циљева смањења емисије угљеника у складу са Париским споразумом.

Поред пословних активности, НИС континуирано реализује и бројне друштвено одговорне пројекте, који помажу развој и унапређење квалитета живота грађана. Активности у овој области посебно су усмерене на младе људе, као носиоце будућег развоја.

НИС Група је посвећена унапређењу заштите животне средине, тако да издваја значајна средства за реализацију еколошких пројеката и пројеката који доприносе заштити животне средине. У области безбедности на раду циљ НИС-а су радни процеси без повреда и штетних утицаја на животну средину.

Интеграција ХИП Петрохемије

У складу са Уговором о стратешком партнерству између Републике Србије, НИС а.д. Нови Сад и ХИП-Петрохемије, 9. јуна је НИС постао већински власник ХИП Петрохемије, чиме су обезбеђени сви услови за почетак интеграције овог предузећа у систем НИС-а. Увећан је основни капитал, изабрани су нови чланови органа управљања и започело се са реализацијом обавеза НИС-а, као стратешког партнера ХИП Петрохемије.

Као резултат ове стратешке сарадње, по завршетку имплементације обимног инвестиционог програма модернизације постојећих и изградње нових производних капацитета, пред НИС-ом је и диверсификација и проширивање пословања у оквиру производног сегмента петрохемијских производа. Обједињавање капацитета ће, захваљујући синергијском ефекту, допринети стабилности пословања целе компаније.

Допринос НИС Групе економској и енергетској стабилности Републике Србије

Компанија НИС је међу водећим домаћим послодавцима, инвеститорима и извозницима у нашој земљи. Својим успешним пословањем и сталним прилагођавањем сложеним геополитичким условима и комплексним условима на тржишту нафте и гаса, Компанија пружа снажан допринос економској стабилности Републике Србије као важан чинилац укупног бруто домаћег производа земље. Значајно је учешће Компаније и у укупним пореским приходима буџета Републике Србије.

Обавеза НИС-а и зависних друштава у Србији по основу јавних прихода у 2023. години износила је 230,1 милијарду РСД, што представља 12 одсто буџета Републике Србије. Овај износ је добијен узимајући у обзир обавезе по основу јавних прихода и дивиденду исплаћену Републици Србији. Укупан износ обрачунатих обавеза по основу јавних прихода за НИС Групу у 2023. години износио је 244,38 милијарди РСД. Обавезе по основу јавних прихода се измирују у складу са законским роковима доспелости.

Значајним улагањима у развој целокупне инфраструктуре, укључујући и пројекте обновљивих извора енергије, НИС не само да доприноси диверсификацији енергетских ресурса, већ осигурава и енергетску независност и безбедност Србије, што је од суштинског значаја за одрживи развој земље у изузетно сложеним геополитичким околностима.

Континуирани допринос НИС Групе економској и енергетској стабилности Републике Србије, остаје стратешко опредељење Групе и у наредном периоду.

ЈАВНИ ПРИХОДИ
2023. ГОДИНА

230,1
милијарда РСД

12%
буџета
Републике Србије

УКУПАН ИЗНОС
ОБРАЧУНАТИХ
ОБАВЕЗА

244,38
милијарди РСД

МИСИЈА

Одговорно користећи природне ресурсе и савремене технологије, пружити људима балканског региона енергију за кретање ка бољем.

ВИЗИЈА

НИС ће бити признати лидер балканског региона у свом ресору, по динамици одрживог развоја и повећању ефикасности, испољавајући висок ниво друштвене и еколошке одговорности, као и савремене стандарде услуживања купаца.

ВРЕДНОСТИ

ОДГОВОРНОСТ

Наш резултат и безбедност – моја одговорност!

Одговорна компанија и запослени који рационално користе ресурсе ради заједничке добробити.

ТРАНСПАРЕНТНОСТ

Отворени једни према другима!

Кроз отворену и фер комуникацију, у којој смо сви једнаки, стварамо транспарентно радно окружење.

ИНОВАТИВНОСТ

Покрени своју радозналост!

Проналазимо и подржавамо нова и увек боља решења, како бисмо стално себе унапређивали и остали лидери у индустрији.

СТРУЧНОСТ

Знање ствара нашу будућност!

Све што стварамо засновано је на нашој стручности која инспирише промене у целој заједници.

Награде и признања у 2023. години

Компанија НИС добитник је специјалне плакете дневних новина „Вечерње новости”, под називом „Најплеменитији подвиг године”, намењене удружењима и компанијама које годинама континуирано помажу другима и подстичу на племенита дела.

Магазин Diplomacy&Commerce доделио је НИС-у награду за најбољу друштвено одговорну кампању „Да се нове наде роде”.

Кампања „Да се нове наде роде” освојила је и признање „Кампање са сврхом social 2023”, које додељује удружење „Жуте паталоне”.

На Међународном пољопривредном сајму у Новом Саду НИС-у је уручено признање „Лидер друштвене одговорности међу привредним друштвима” за 15 година програма „Заједници заједно”.

Поводом 15 година програма „Заједници заједно” НИС је добитник признања „Капетан Миша Анастасијевић”, у категорији „Лидер друштвене одговорности”.

Мобилна апликација Drive.Go награђена је специјалним признањем часописа PC Press – Top 50 најбољих онлајн садржаја, у категорији Digital Innovation.

Програм NIS Energy добитник је награде Digital Awards за HR Employer branding online кампању која је додељена у оквиру конференције #Digital2023.

Друштво математичара Србије доделило је компанији НИС повељу за дугогодишњу подршку младим математичарима и активностима компаније.

НИС-у је уручена захвалница Српског хемијског друштва за подршку организацији олимпијаде из хемије у 2023. години.

Шаховски савез Србије доделио је признање компанији НИС за подршку Шаховском савезу, као и за подршку организацији прве ФИДЕ шаховске олимпијаде за особе са инвалидитетом.

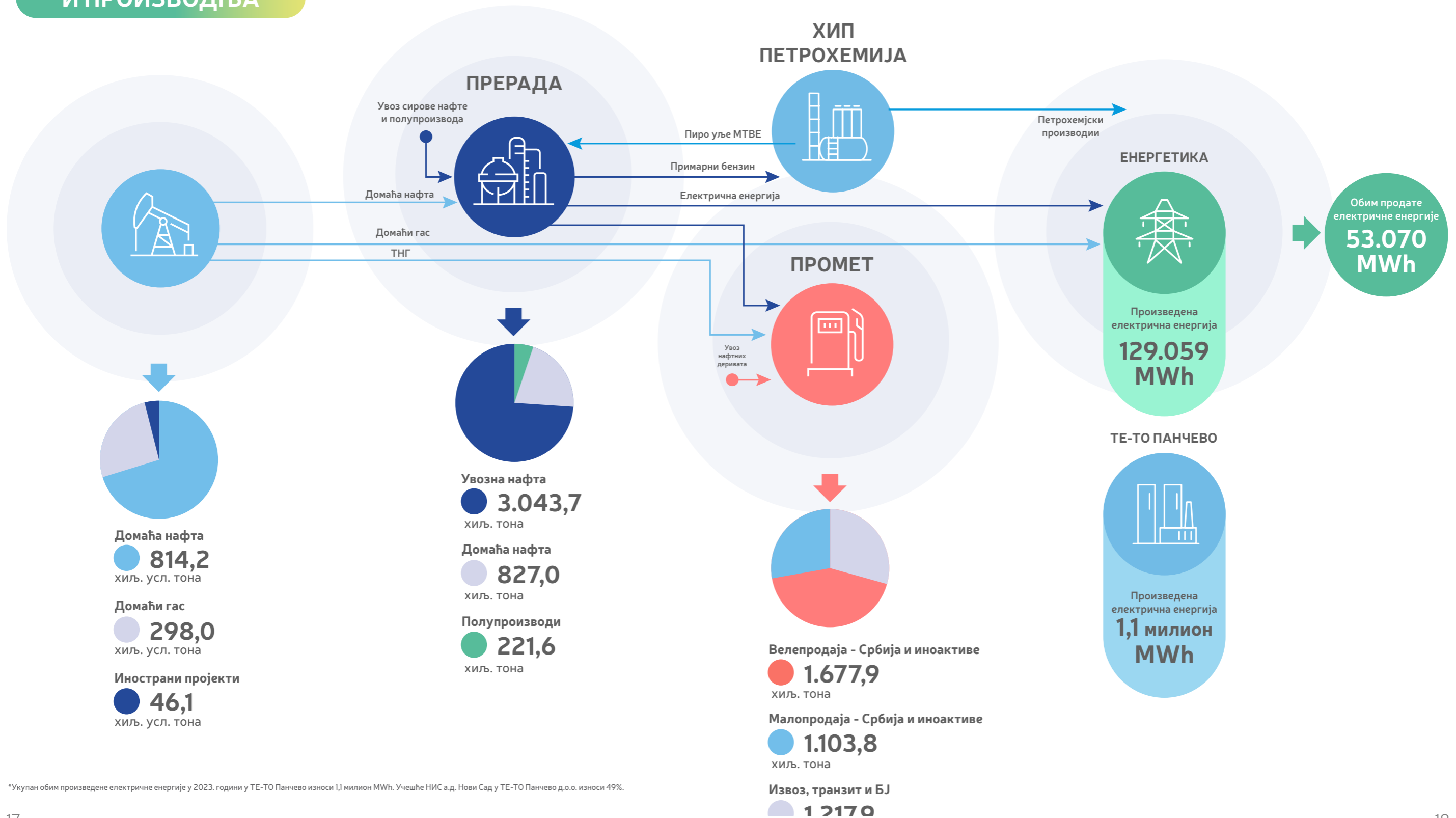
Одбојкашки савез Србије уручио је компанији НИС захвалницу за успешну сарадњу и допринос развоју одбојке у Србији.

Награда топ 3 „Најпожељнији послодавац у Србији” у истраживању под називом „Глас младих Србије” које спроводи студентска организација AIESEC.

Пословни модел*

ИСТРАЖИВАЊЕ
И ПРОИЗВОДЊА

DOWNSTREAM

*Укупан обим произведене електричне енергије у 2023. години у ТЕ-ТО Панчево износи 1,1 милион MWh. Учешће НИС а.д. Нови Сад у ТЕ-ТО Панчево д.о.о. износи 49%.

НИС Група у 2023. години*

УБРЗАЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ТРАНЗИЦИЈЕ

>800 млн. РСД	улагања у еколошке пројекте	>270 млн. РСД	Професионални развој запослених	-6%	директне емисије CO ₂ (опсег 1)	>4.200	Реализовано обука
-13%	Сумпор диоксид (SO ₂)	0	Tier 1	17 ФНЕ	пуштено у рад на бензинским станицама	>7 млрд. РСД	Улагања у заједницу

Циљеви енергетске транзиције до 2030. године

30%
смањење угљеничног интензитета у односу на 2018. годину

да производња електричне енергије из обновљивих извора покрије
50%
компанијске потрошње

1,5%
годишње смањење специфичне потрошње енергије

+ ~20MW
соларни капацитети

*Приказани обим прераде и дораде, као и обим промета не укључује ХИП-Петрохемију. Приказани податак за производњу електричне енергије укључује обим произведене електричне енергије у енергани Панчево, малим електранама и фотонапонским електранама. Укупан обим произведене електричне енергије у 2023. години у ТЕ-ТО Панчево износи 1,1 милион MWh. Учешће НИС а.д. Нови Сад у ТЕ-ТО Панчево д.о.о. износи 49%.

Зелена агенда компаније НИС

Како би постигла своје амбициозне циљеве енергетске транзиције до 2030. године и унапредила заштиту животне средине, компанија НИС је развила своју „Зелену агенду“.

Компанија НИС је апсолутно посвећена одрживом развоју, тежи ка унапређењу еколошких резултата и примени најбољих доступних технологија у свим сегментима пословања. Кључни правци деловања обухватају спровођење еколошких пројеката, бизнис иницијативе са еколошким бенефитима и учешће у акцијама заштите животне средине.

Од 2009. године у еколошке пројекте и бизнис иницијативе које су дале значајне ефекте на унапређење еколошке слике у Републици Србији уложено је више од 900 милиона евра, при чему је у иницијативе искључиво еколошког карактера инвестирано више од 130 милиона евра. Само у 2023. години у реализацију еколошких пројеката уложено је 801,8 милиона динара.

Велики део еколошких инвестиција реализован је у Рафинерији нафте у Панчеву, једној од најмодернијих рафинерија у овом делу Европе. Реализоване су инвестиције које су резултирале производњом висококвалитетних горива и смањењем емисија загађујућих материја. И у наредном периоду предвиђени су амбициозни пројекти модернизације Рафинерије нафте у Панчеву, који ће у великој мери допринети реализацији „зелених циљева“ компаније.

НИС-ова Стратегија заштите животне средине до 2030. године усредсређује се на поштовање свих прописа који се односе на ваздух, воду и земљиште, односно на што мање генерисање отпада, већи степен његове рециклаже и збрињавања, као и на очување биодиверзитета у подручјима пословања. У 2022. години уведена је пракса праћења и извештавања о емисијама GHG на кварталном нивоу, чиме се компанија НИС благовремено припремила за обавезе које проистичу из позитивне законске регулативе Републике Србије. Извештавање о емисијама CO2 реализује се за сва три опсега.

Компанија је, такође, предузела кораке у енергетској транзицији кроз диверсификацију пословања у област енергетике, изградњом малих електрана на нафтним и гасним пољима, те производњом и трговином електричном енергијом, укључујући иницијативе за изградњу соларних фотонапонских електрана на станицама за снабдевање горивом и другим објектима компаније.

Компанија велику пажњу посвећује и енергетској ефикасности. Програмом мера за смањење потрошње енергије и повећање енергетске ефикасности у 2023. години остварен је ефекат енергетске уштеде 7.936 условних тона нафте. Финансијска вредност уштеда износи 734,8 милиона динара. НИС је од 2012. до 2023. године остварио укупно повећање енергетске ефикасности за 33 одсто, што такође доприноси рационалнијој употреби ресурса и заштити животне средине.

Посредством најсвеобухватнијег програма друштвене одговорности у земљи – „Заједници заједно“, као и путем еколошких

акција Клуба волонтера компаније НИС (готово 2.000 запослених у компанији) и у сарадњи са заједницом, реализовани су бројни пројекти, усмерени на повећање еколошке свести и енергетске ефикасности.

План је и да до 2030. године производња електричне енергије из обновљивих извора покрије 50 одсто компанијске потрошње. НИС са партнерима наставља и реализацију пројекта „Ветропарк Планиште“, који подразумева изградњу ветроелектране на локацији општине Планиште, у Јужнобанатском управном округу.

Планови за будућност укључују наставак пројеката усмерених на повећање енергетске ефикасности, развој обновљивих извора енергије, коришћење чистијих горива и истраживање могућности издвајања и складиштења CO2.

Детаљније информације о зеленој агенди компаније, можете пронаћи на [екстерном сајту компаније](#). Имплементација „Зелене агенде“ биће један од приоритета компаније и у наредном периоду.

О ИЗВЕШТАЈУ И ПРИНЦИПИМА ИЗВЕШТАВАЊА

МАТРИЦА МАТЕРИЈАЛНОСТИ

У Извештају смо се усредсредили на изазове у пословању НИС-а током 2023. године и на кључне теме у пословању—из угла Компаније и из угла заинтересованих страна.

Ради дефинисања најбитнијих тема за пословање компаније, о којима је потребно извештавати у оквиру Извештаја о одрживом развоју, врши се мапирање ланца вредности и дефинисање тема од значаја за пословање НИС-а.

У складу са интерним стандардом компаније, матрица материјалности се ревидира на двогодишњем нивоу, са циљем провере рангирања значаја тема, узимајући у обзир све факторе који утичу на позиционарање тема. Сходно наведеној динамици, током последњег квартала 2023. године извршена је ревизија матрице материјалности НИС-а, посредством активне комуникације и сарадње са интерним и екстерним заинтересованим странама, и у складу са утврђеном методологијом. Нова

матрица материјалности садржи две теме које нису биле садржане у претходној матрици материјалности, а то су: антикорупција и дигитална трансформација и иновације.

Компанија наставља да води активан дијалог са заинтересованим странама и да редовно сагледава теме које су од кључног интереса за обе стране. Извештај обухвата и додатне значајне индикаторе, који превазилазе захтеве за основни ниво извештавања по GRI стандарду.

Од 1. јануара 2023. године на снагу је ступио ревидирани секторски GRI стандард у области нафте и гаса и све теме предвиђене овим стандардом заступљене су у Извештају.

У погледу делокруга извештавања, Извештај о одрживом развоју за 2023. годину урађен је за компанију НИС а.д. Нови Сад.

Као основ за припрему и израду Извештаја примењена су следећа методолошка правила и принципи GRI стандарда:

1. Одрживост

Извештај садржи податке и активности НИС-а на територији Републике Србије. Кроз Извештај су приказани планови, који представљају тежње компаније у ширем контексту одрживог развоја.

2. Потпуност

Подаци који су представљени у Извештају односе се на 2023. годину, а тамо где је то било могуће, приказани су и упоредни подаци за 2022. годину. Финансијски и економски показатељи пословања су преузети из консолидованог финансијског извештаја (извор: Годишњи извештај 2023, НИС). У Извештају су представљене активности НИС-а које се односе на кључна питања везана за пословање, дефинисана у матрици материјалности.

3. Равнотежа

Информације садржане у Извештају за 2023. годину указују на остварене резултате и достигнућа компаније, као и на изазове са којима се НИС суочавао током године. Објективним и транспарентним приказивањем информација пружа се могућност за давање како позитивних, тако и негативних оцена.

4. Упоредивост

Припрема извештаја у складу са методологијом извештавања према GRI стандардима омогућава поређење са претходним извештајима о одрживом развоју НИС-а, као и са извештајима других компанија у земљи и иностранству.

5. Тачност

НИС у свом извештавању настоји да квантитативне и квалитативне податке представи са највећом могућом тачношћу. Извештај наводи изворе и методологију

прикупљања података, а финансијски и економски подаци се могу пронаћи у Годишњем извештају НИС-а за 2023. годину.

6. Благовременост

Извештај се објављује једном годишње, у другом кварталу за претходну календарску годину и пружа могућност свим заинтересованим странама да благовремено доносе одлуке везане за компанију и њено пословање.

7. Јасноћа

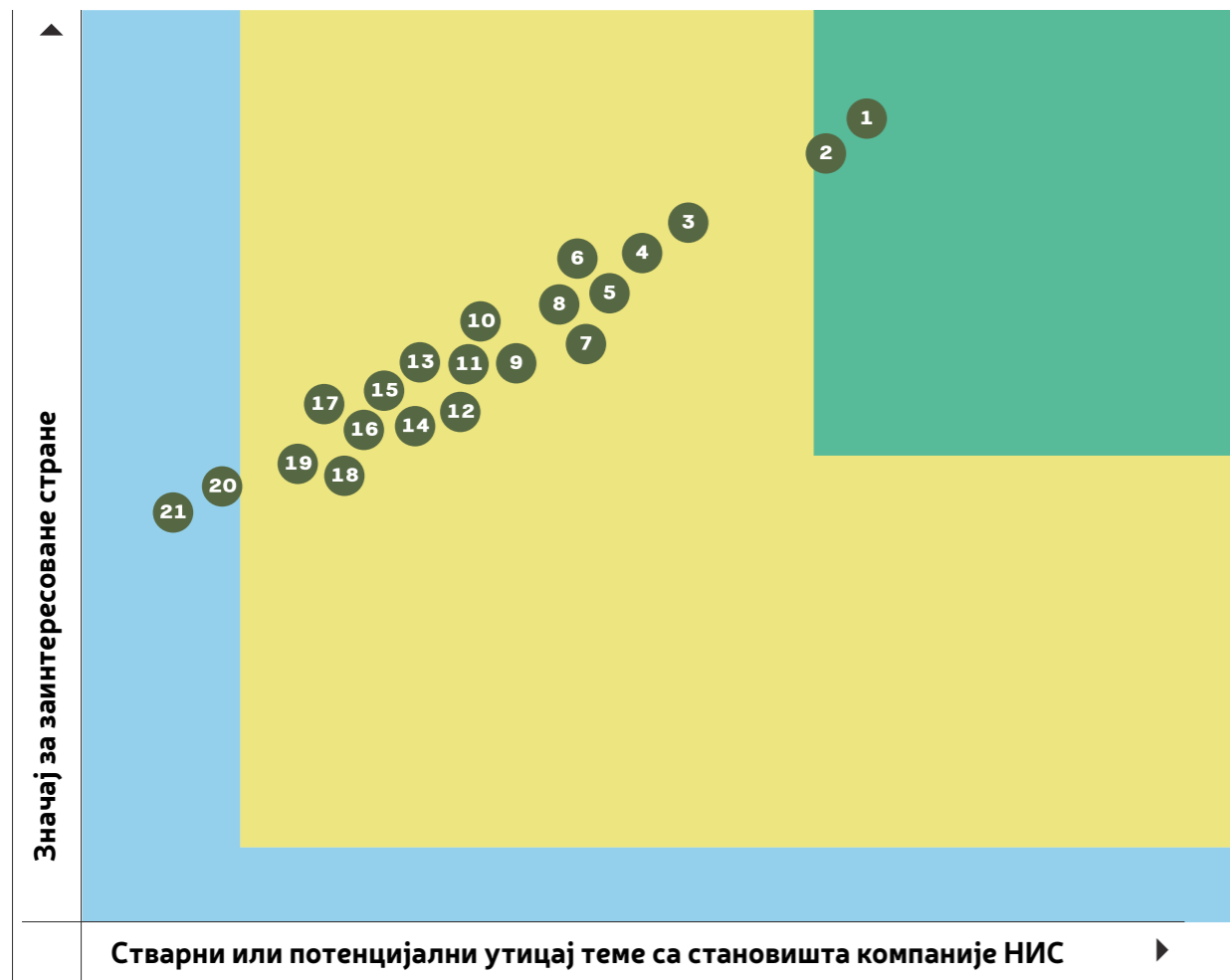
Текст Извештаја је написан јасно, како би се обезбедио највиши ниво разумевања за све заинтересоване стране. Појмови и скраћенице који могу да изазову недоумице објашњени су у Речнику.

8. Поузданост

Процену усаглашености Извештаја са GRI стандардима, као и тачност наведених информација потврдила је независна ревизорска кућа „ТПА Ревизија доо Београд“.

Графикон: Матрица материјалности НИС а.д. Нови Сад

Табела: Веза између материјално значајних тема и циљева одрживог развоја Уједињених нација којима допринос даје НИС а.д. Нови Сад

	3 ДОБРО ЗДРАВЉЕ	4 КВАЛИТЕТНО ОБРАЗОВАЊЕ	5 РОДНА РАВНОПРАВНОСТ	6 ЧИСТА ВОДА И САНИТАРНИ УСЛОВИ	7 ДОСТУПНА И ОДРЖИВА ЕНЕРГИЈА	8 ДОСТАВЉАЊЕ РАДИ ЕКОНОМСКИ РАСТ	9 ИНДУСТРИЈА, ИНОВАЦИЈЕ И ИНФРАСТРУКТУРА	11 ОБРТИВИ ГРАДОВИ И ЗАЕДНИЦЕ	12 ОДГОВОРНА ПОТРОШЊА И ПРОИЗВОДЊА	13 АКЦИЈА ЗА КЛИМУ	15 ЖИВОТ НА ЗЕМЉИ	16 МИР, ПРАВДА И СНАЖНЕ ИНСТИТУЦИЈЕ
1 Акцидентне ситуације				●							●	
2 Квалитет производа									●			
3 Безбедност и здравље на раду	●					●						
4 Резерве нафте и гаса									●			
5 Емисије у ваздух									●			
6 Економски показатељи						●				●		●
7 Односи са потрошачима												●
8 Правна питања						●						●
9 Управљање отпадом				●					●		●	
10 Однос према запосленима	●	●	●			●						
11 Обновљиви извори енергије					●		●					
12 Антикорупција												●
13 Заштита и ремедијација земљишта											●	
14 Управљање водом				●					●			
15 Односи са добављачима									●			●
16 Управљање транспортом											●	
17 Управљање потрошњом енергије					●							
18 Дигитална трансформација и иновације							●					
19 Утицај на биодиверзитет и екосистем											●	
20 Улагање и утицај на локалну заједницу	●	●						●				
21 Сарадња са образовним институцијама		●						●				

УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА – ИНТЕГРИСАНИ СИСТЕМ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА

Достизање амбициозних циљева одрживог развоја компаније НИС није могуће без свеобухватног интегрисаног система управљања ризицима на нивоу читаве компаније.

Током 2023. године спроведена је екстерна оцена система управљања ризицима у компанији: закључено је да је систем управљања ризицима у компанији усклађен са захтевима међународних стандарда у области корпоративног управљања, укључујући специјализоване стандарде у области управљања ризицима.

НИС је дефинисао своје циљеве у области управљања ризицима и успоставио интегрисани систем управљања ризицима (ИСУР*). Циљ компаније у области управљања ризицима јесте повећање ефикасности и ефикасности управљачких одлука посредством идентификације, анализе и процене ризика који произлазе из тих одлука, дефинисања одговора и мера за управљање ризицима, као и обезбеђење максималне ефикасности и ефикасности мера за управљање ризицима током реализације донетих одлука.

Додатне информације о систему управљања ризицима у компанији транспарентно су приказане у оквиру Годишњег извештаја о пословању за 2023. годину.

ИНТЕГРИСАНИ СИСТЕМ МЕНАЏМЕНТА

Способност компаније да своје пословање усклади са принципима одрживог развоја обезбеђује се, између осталог, применом и испуњењем свих захтева следећих стандарда:

SRPS ISO 9001:2015	Управљање квалитетом
SRPS ISO 14001:2015	Управљање животном средином
SRPS ISO 45001:2018	Управљање заштитом здравља и безбедношћу на раду
SRPS EN ISO 50001:2018	Управљање енергијом
ISO 55001:2014	Управљање имовином
ISO 39001:2012	Управљање безбедношћу друмског саобраћаја
SRPS EN ISO 22000:2018	Управљање безбедношћу хране или САС/RCP 1 тамо где је то примењиво

Примењени системи менаџмента повезани су у интегрисани систем менаџмента (IMS), који је заснован на процесном приступу. Успостављени IMS се континуирано развија у складу са стратегијом сертификације, чију реализацију прати Одбор за IMS.

Проверу усаглашености са примењеним националним и међународним стандардима спроводе акредитована сертификациона тела, уз издавање одговарајућих сертификата.

Поред екстерних провера, компанија спроводи и интерне провере бизнис-процеса и успостављених система менаџмента, у складу са годишњим програмом интерних провера. Након ових провера израђују се одговарајући извештаји, на основу којих власници бизнис-процеса у организацији дефинишу корективне мере и мере за унапређење у циљу отклањања и спречавања понављања утврђених и спречавања актуелизације потенцијалних неусаглашености.

ДИЈАЛОГ СА ЗАИНТЕРЕСОВАНИМ СТРАНАМА

Имајући у виду значај НИС-а као једног од водећих домаћих инвеститора, извозника и послодаваца, Компанија негује дијалог са свим заинтересованим странама. Када је реч о инвеститорима и акционарима, циљ НИС-а је успостављање дугорочно доброг односа, заснованог на транспарентном обавештавању о активностима и резултатима компаније. У ту сврху НИС редовно организује презентацију кварталних и годишњих резултата пословања, на којима се представницима инвестиционе јавности обраћају највише руководство компаније. Такође, НИС традиционално

организује Дан инвеститора на некој од локација Компаније, како би у директном контакту са инвеститорима представио најважније активности и планове НИС Групе. Поред тога, на корпоративном сајту НИС-а (www.nis.rs) постоји посебан одељак са свим најважнијим информацијама, намењеним инвеститорима и акционарима.

Најшира јавност је о активностима НИС групе информисана путем медија, односно великог броја саопштења и других комуникационих материјала које припрема Прес служба компаније. Такође, НИС препознаје значај добре информисаности запослених и сматра да је то један од кључних фактора за остваривање пословних циљева. Због тога су у центру пажње током претходне године били дигитални канали комуникације и жеља да важне информације стигну до свих колега у најкраћем року.

Напомињемо да НИС размењује најбоље праксе са својим пословним сарадницима и са тим циљем сваке године организује HSE Форум извођача. НИС посвећује велику пажњу двосмерном дијалогу са локалним заједницама и образовним и научним установама, као и свим осталим релевантним институцијама, како би се на најефикаснији начин одговорило на њихове потребе, али и како би се обезбедили кадрови за успешно пословање НИС-а.

*ИСУР је скуп фаза, методолошког оквира и инструмената који су усмерени на обезбеђење ефикасности и ефикасности процеса управљања ризицима у Компанији.

Чланства

НИС је у 2023. години учествовао у раду следећих удружења и привредних комора у Србији и иностранству:

- Национални нафтни комитет Србије при Светском нафтном савету (ННКС - WPC) – члан од 2011. године;
- Савет страних инвеститора (FIC) – члан од 2011. године;
- Привредна комора Србије – члан од 2005. године;
- Америчка привредна комора у Србији (AmCham Serbia) – члан од 2014. године;
- Национална алијанса за локални економски развој (НАЛЕД) – члан од 2023. године.

Зависна друштва НИС-а у иностранству су током 2023. године активно учествовала у раду следећих удружења:

- Нафтни комитет у Босни и Херцеговини – G-Petrol д.о.о. Сарајево члан од 2016. године;
- Вијеће страних инвеститора (FIC Сарајево) – G-Petrol д.о.о. Сарајево члан од 2013. године;
- Удружење послодаваца – G-Petrol д.о.о. Сарајево члан од 2014. године;
- Подручна привредна комора Бања Лука, ПК Република Српска – НИС Петрол д.о.о. Бања Лука члан од 2014. године;
- Нафтно-гасно истраживачко удружење за Каспијску регију и Централно-источну Европу (CEEC Scout Group) – NIS Petrol SRL Romania члан од 2014. године.

Односи са акционарима и инвеститорима

Континуирана изградња квалитетних дугорочних односа са акционарима и

инвеститорима остаје један од циљева НИС-а. Компанија у својој комуникацији поштује принципе равноправног третмана свих корисника информација и објављује информације тако да у најкраћем року буду на исти и једноставан начин доступне свим заинтересованим странама.

Компанија има развијену двосмерну комуникацију са инвеститорима и акционарима, који се могу на лак и исти начин информисати о темама важним за пословање компаније, правима акционара, али и о свим другим значајним питањима. За комуникацију са овом групом заинтересованих страна одговорни су:

- Група за послове са мањинским акционарима, servis.akcionara@nis.rs (са посебним позивним центром за мањинске акционаре, на броју 011-22-000-55) и
- Услуге односа са инвеститорима, Investor.Relations@nis.rs.

Презентације о оствареним резултатима, финансијски извештаји, извештаји ревизора, финансијски календар, најважније вести, одлуке органа компаније, информације о акцијама, правима акционара и дивиденди, као и друге информације и садржаји редовно се ажурирају и објављују у оквиру посебног одељка корпоративног сајта „Инвеститори“. Све информације и документа у овом сегменту корпоративног сајта доступни су на три језика: српском, руском и енглеском. У односу на извештавање које је обавезно, НИС пружа и додатне информације, па тако редовно, по завршетку сваког квартала, за представнике инвестиционе јавности организује презентације остварених резултата. У току 2023. године ове презентације су биле организоване путем видео-конференцијског позива и уз лично присуство заинтересованих представника инвестиционе јавности. Представници највишег менаџмента у директној комуникацији са присутнима

детаљно су анализирали пословање и остварене резултате.

У просторијама компаније се, такође, организује и „Дан инвеститора“, током којег се представљају важни и значајни пројекти. У оквиру прошлогодишњег „Дана инвеститора“, НИС Група је инвестиционој јавности представила резултате пословања за девет месеци 2023. године, као и презентацију ESG 2023 - основни показатељи за 2023. годину и будући правца развоја, када су представници инвестиционе јавности одвојено извештавани о овој теми. Представљене су и презентације о дугорочном развоју Блока „Истраживање и производња“ и пројектима у тој области. Организован је обилазак Тренинг-центра у Елемиру, аминског постројења и Рафинерије гаса у Елемиру и изведена је показна вежба на симулатору рада производне бушотине.

Уз то, НИС учествује на инвеститорским конференцијама, а врата компаније су увек отворена за оне који желе да на индивидуалним („један на један“) састанцима добију више информација.

У НИС-у постоји механизам за спречавање и решавање потенцијалних конфликта између мањинских акционара и компаније. Формирана је трочлана комисија за решавање по жалбама мањинских акционара, при чему су надлежности комисије, обраћање комисији и начин рада регулисани посебним интерним актом компаније. Информације намењене мањинским акционарима у вези са поступком пред комисијом доступне су на интернет-страници компаније.

Односи с медијима

Правовремено и свеобухватно информисање јавности и добри односи са медијима уз праћење савремених стилова комуникације, приоритет су у раду Прес-службе НИС-а. Поред великог броја саопштења за јавност

и одговора на упит новинара, Прес-служба организује и посете медијских радника најважнијим локацијама компаније, како би се непосредно упознали са радом НИС Групе. У 2023. години Прес служба НИС-а је наставила са изменама стила екстерне комуникације, прилагођавајући корпоративни стил актуелним медијским токовима. И у наредном периоду приоритет Прес-службе НИС-а биће јачање односа са медијима и транспарентно информисање јавности о најважнијим активностима компаније кроз што већи број комуникационих канала.

Корпоративни сајт

Током 2023. године настављено је са унапређењем садржаја на корпоративном сајту компаније НИС (www.nis.rs), у складу са најсавременијим трендовима у домену корисничког искуства и визуелног идентитета. Корпоративни сајт је дизајниран тако да посетиоцима омогући лаку и брзу претрагу жељеног садржаја. У складу са тим, најзначајније информације су доступне на српском, руском и енглеском језику. На сајту, у категорији „Прес-центар“, сви заинтересовани могу да се информишу о најважнијим дешавањима и активностима компаније. Такође, доступне су и све релевантне информације за инвеститоре, подаци о најважнијим развојним пројектима, могућностима развоја каријере у НИС-у, као и информације о отвореним тендерима и процедурама набавке. Свим посетиоцима корпоративног сајта на располагању су и електронске верзије годишњих извештаја и извештаја о одрживом развоју, као две најзначајније годишње публикације, путем којих НИС негује транспарентну комуникацију са свим заинтересованим странама.

Платформа „Магазин“ нуди читаоцима прилику да упознају компанију НИС из другог угла и прочитају текстове из области културе,

образовања, заштите животне средине, одрживог развоја и области људских ресурса.

Сајтови за потрошаче

Компанија НИС на малопродајном тржишту Републике Србије и региона наступа са два брэнда – NIS Petrol и Gazprom.

О свом пословању, бензинским станицама, производима, услугама и акцијама на малопродајној мрежи, компанија редовно информиса потрошаче путем сајта <https://www.nisgazprom.rs/>.

На веб-сајту <https://www.nisgazprom.rs/brendovi/g-drive/> потрошачи могу да се информисају о премијум G-Drive горивима.

Малопродајна мрежа станица за снабдевање горивом (у даљем тексту: ССГ) активна је у Србији, Босни и Херцеговини, Бугарској и Румунији. У региону, мрежа Gazprom ССГ активна је у Бугарској и Румунији, док у Босни и Херцеговини, поред Gazprom станица раде и ССГ под брэндом NIS Petrol. По узору на обједињавање веб-сајтова у Србији, обједињени су сајтови у Босни и Херцеговини: <https://www.gazprom-petrol.ba> и <https://www.zajednonaputu.ba> и један веб-сајт: <https://www.gazpromnis.ba/>. У Бугарској је доступан сајт за малопродајну мрежу - <https://www.gazprom-petrol.bg/> и за програм лојалности - <https://www.snnp.bg/>. У Румунији је активан сајт: <https://www.gazprom-petrol.ro/ro>.

На обе мреже станица за снабдевање горивом периодично се планирају и реализују промоције за продају горива и допунског асортимана у складу са потребама циљног тржишта. Промоције горива су усмерене како на подизање просечног прага количина горива које корисници купују, тако и за реактивацију постојећих и привлачење нових корисника програма лојалности. У 2023. години у Босни и Херцеговини су спроведене кампање у оквиру друштвених мрежа на Фејсбук и

Инстаграм страницама: „Заједно на путу“, у циљу повећања продаје и препознатљивости премијум G-Drive горива и Drive Cafe брэнда. Представљен је нови дизајн Drive Cafe чаше и у малопродајној мрежи је имплементирана понуда поклон картица за правна и физичка лица. У Бугарској је имплементиран нов дизајн Drive Cafe чаша, уз информисање чланова програма лојалности „С нас на път“ о понуђеним попустима.

На сајту <https://www.nisgazprom.rs/programi-lojalnosti/sa-nama-na-putu/> потрошачи могу, уз информације о текућим акцијама, да сазнају како да постану корисници овог програма и искористе предности које су им на располагању. У 2023. години смо на нашој веб-страници, у одељку „Са нама на путу“, омогућили услуге чет-бота који даје информације и одговоре у вези са програмом лојалности. Потрошачима је на располагању и мобилна апликација „Са нама на путу“, уз помоћ које корисници имају увид у стање бонус-поена, тренутну потрошњу, ниво картице и увид у трансакције. Током 2023. године омогућена је и анкета за оцењивање последње трансакције. Нови корисници могу путем мобилне апликације онлајн и бесплатно да се учлане у програм лојалности. Путем QR кода у мобилној апликацији могу да сакупљају и користе бонус-поене. Од 2023. године у апликацији је уведена и додатна погодност за потрошаче – сакупљање купона и издавање ваучера за гратис производ. Најновија функционалност, која је корисницима апликације доступна од јула 2023. године, омогућава одабир и слање фискалних рачуна на мејл.

На сајту <https://www.nisgazprom.rs/sr/brendovi/drive-cafe/> потрошачима су доступне све информације о Drive Cafe ресторанима и продавницама у оквиру NIS Petrol и Gazprom мреже бензинских станица. Drive Cafe кафа води порекло из најстарије италијанске пржионице Caffe Vergnano и чува аутентичан укусу и квалитет који је потрошачима широм

Србије познат, омиљен и представља прву асоцијацију на врхунски квалитет кафе на путевима у Србији и региону.

У 2023. години у Србији је продато рекордних 6 милиона шољица ове кафе за годину дана, а број потрошача који су верни Drive Cafe кафи континуирано расте. Током 2023. године реализована је национална Drive Cafe кампања на ТВ каналима и путем дигиталних канала, са циљем промоције производа из гастро-понуде и кафе Drive Cafe.

„Јазак вода“ је природна изворска вода из извора Јазак на Фрушкој гори. Продаје се као потрошачки брэнд у више од 8.000 малопродајних објеката – у оквиру NIS Petrol и Gazprom станица, као и у малопродајним ланцима на тржишту Србије. Према резултатима истраживања, у 2023. години „Јазак вода“ се нашла на 4. месту по продатим количинама. „Јазак вода“ има 3,4 одсто удела на укупном тржишту, са негазираном водом њено учешће је 4,7 одсто, удео на тржишту газираних пића је 0,9 одсто и ароматизованих – 6,6 одсто тржишта. Одликује је ниска количина натријума и избалансирана рН вредност.

У 2023. години редизајниране су етикете за „Јазак воду“ и комерцијално паковање воде Јазак Family Pack. Реализована је интегрисана медијска кампања у циљу промоције нове „Јазак воде“ у иновативној амбалажи 0,75l са смарт спорт-чепом, јединственим на тржишту Србије, који гарантује да се вода неће просути без обзира на покрет и положај флаше. „Јазак“ је постао спонзор и званична вода Фудбалског клуба „Црвена звезда“, а током године подржани су и догађаји Highlander, North Spirit, Jazz фестивал у Ботаничкој башти. Организован је први дигитални „Јазак сајам књига“ на инстаграм страници „Јазак воде“, презентовани су различити продајни и непродајни садржаји на „Јазак“ страницама.

О квалитету и важности „Јазак воде“ сведочи и жиг Чуваркућа, који представља потврду да је овај производ део природне, културне и гастрономске баштине наше земље. Пројекат „Стварано у Србији“ потврђује домаће порекло, али и високи квалитет производа и подстиче веће и боље коришћење доступних природних ресурса за производњу у Србији. Производи са жигом Чуваркуће су последњих година све истакнутији и успешно доприносе развоју пољопривреде, занатства, транспорта, трговине и туризма у Србији. О комплетном портфолију „Јазак воде“ потрошачи се више могу информисати на сајту www.jazakvoda.rs.

Канали преко којих Компанија обавештава потрошаче о понуди на NIS Petrol и Gazprom ССГ и занимљивостима за возаче су Фејсбук и Инстаграм странице „Са нама на путу“, прва Инстаграм страница о премијум-гориву у Србији под називом „G-Drive Србија“ и две YouTube странице „Са нама на путу“ и „G-Drive Србија“. Током 2023. године креирано је 15 епизода у оквиру садржаја „Са нама на путу кроз Србију“, при чему су читаоци сајта и пратиоци на друштвеним мрежама могли да прочитају детаљне препоруке о локацијама у Србији које би могли да посете. На страницама су промовисани догађаји G-Drive #takomočno iskustvo: Highlander, Aqua ski – отворено национално wakeboard такмичење, као и музички фестивал Lovefest у Врњачкој Бањи. На страницама се редовно креира садржај за промоцију брэндова НИС-а.

Када је реч о бизнис-сегменту мазива у НИС-у, он обухвата развој, производњу и продају уља и техничких течности под брэндом Nisotec, намењених потрошачком, комерцијалном и индустријском сектору. Као потрошачки брэнд, производи се продају на станицама NIS Petrol и Gazprom и у малопродаји на тржишту Србије. О комплетном Nisotec производном програму потрошачи се могу информисати на сајту www.nisotec.eu.

Мобилне апликације

Drive.Go мобилна апликација, која је уведена у априлу 2020. године, омогућава плаћање горива на бензинским станицама НИС-а без одласка на касу. Иновативна услуга, први пут доступна у Србији, представља брз, једноставан и сигуран начин плаћања горива. Приликом креирања и развоја Drive.Go мобилне апликације примењене су најсавременије технологије, које су унапређене у складу са најбољим примерима из светске праксе – како у погледу поузданости, тако и у погледу безбедности плаћања. Нов начин куповине горива доступан је на свим NIS Petrol и Gazprom станицама.

Апликација је доступна на Google Play, Apple и Huawei Store платформама.

Потрошачи у Србији позитивно су оценили предности Drive.Go мобилне апликације компаније НИС, па је тако од момента увођења ове иновативне услуге до данас, уз помоћ Drive.Go продато више од 27 милиона литара горива, док је мобилну апликацију укупно преузело више од 350 хиљада потрошача. Тренутно је у апликацији активно више од 48 хиљада корисника.

Поред могућности плаћања горива без одласка на касу, ова мобилна апликација је унапређена и додатним функционалностима: регистрација картице програма лојалности „Са нама на путу“, чиме је омогућено да се приликом куповине горива путем апликације сакупљају бонус поени на исти начин као приликом плаћања на каси, омогућен је и приказ мапе са путањом до најближе бензинске станице. Поред наведеног, Drive.Go пружа увид и у све додатне информације о радном времену, врстама горива и доступним услугама на жељеним бензинским станицама. Поред постојећих важних функционалности апликације – слања рачуна на мејл, опције „Моја фирма“ и модела рада апликације у припејд режиму, од 2023. године, уведена

је опција „Мој ауто“, те потрошачи више не морају да брину о датуму истека рока важења докумената попут возачке и саобраћајне дозволе и полисе осигурања. Уз то, прошле године је објављена нова верзија апликације са поменутим унапређењима и са редизајнираним екранима. За 2024. годину планиран је додатни развој функционалности у оквиру апликације, као што је нов метод плаћања.

Унапређена је постојећа мобилна апликација за корпоративне клијенте – Gazprom card, под новим називом „NIS Corporate clients“. У оквиру мобилне апликације је креиран таб којим се генерише QR код, као виртуална верзија већ постојеће картице. Корисници приликом плаћања на каси могу користити физичку или виртуелну картицу из мобилне апликације. Поред увођења нових функционалности, планирана су даља естетска и функционална унапређења.

У 2023. години у оквиру NIS Corporate clients мобилне апликације, а по узору на Drive.Go мобилну апликацију, развијена је функционалност „Скенирај и плати“ – точење горива без уласка у малопродајни објект, чиме се корпоративним клијентима омогућава плаћање горива на ССГ без одласка на касу. Функционалност „Скенирај и плати“ је у фази тестирања и планира се да буде доступна током 2024. године.

Као резултат унапређења, апликација правним лицима, корисницима картица за гориво, пружа потпуно ново корисничко искуство. У зависности од модула апликације (модул за возаче и модул за менаџере), омогућен је једноставнији увид у реализоване трансакције по картицама за гориво, увид у остварене уштеде, мапу станица за снабдевање горивом, увид у цене нафтних деривата, као и једноставнији и бржи контакт са личним менаџером. Водећи се утисцима корисника апликације, компанија НИС у наредном периоду припрема даља унапређења апликације.

Крајем 2023. године реализован је пројекат унапређења личног кабинета (web-портала) за корпоративне клијенте, који је обухватио измене како у визуелном приказу, тако и у функционалностима међу којима издвајамо:

- У циљу бољег корисничког искуства за клијенте извршена је класификација функционалности и уређен је редослед у менију;
- На Профилу Купца се информације сада налазе на једном месту, уз брзи приказ графикана тренутне потрошње;
- Уведен је Брзи извештај, који омогућава преглед потрошње деривата по месецима, уз упоредни приказ за последње 2 године;
- На почетној страни кориснику је омогућено да добије обавештење уколико је близу искоришћености средстава, као и пред истек уговора;
- „IPS QR“ код за плаћање предрачуна - омогућено је плаћање преко НБС и „IPS QR“ кода за износе до 300.000,00 РСД и
- Уведена је картица „Обавештења“, где се могу пронаћи најновије вести и информације о погодностима за корпоративне купце.

И током 2024. године наставиће се са даљим побољшањима личног кабинета за корпоративне клијенте, где је у плану имплементација нових функционалности и додатна унапређења корисничког искуства.

У мају 2023. године објављена је „НИС Агро картица“, мобилна апликација за кориснике Агро програма. Мобилна апликација „НИС Агро картица“ представља дигитализовану картицу НИС Агро програма за регистрована пољопривредна газдинства. Опције у оквиру мобилне апликације обезбеђују уредно праћење потрошње. Увид у остварене трансакције је лакши и бржи, омогућен је и одабир одговарајућег периода у календару.

Мобилна апликација „НИС Агро картица“ садржи мапу свих NIS Petrol и Gazprom ССГ, као и путању до најближе бензинске станице. Планирано је унапређење функционалности и редизајн мобилне апликације током 2024. године.

Друштвене мреже

У модерном дигиталном окружењу друштвене мреже постају све важнији и доминантнији алат савремених корпоративних комуникација. Проширивањем свог комуникационог портфолија компанија НИС тежи да оствари максималан досег и ангажује што ширу публику у реалном времену. Друштвене мреже, као значајне комуникационе платформе, пружају компанији бројне могућности за побољшање и унапређење комуникације са циљним јавностима. Уједно чине процес комуникације бржим, транспарентнијим и једноставнијим. Омогућено је извештавање у реалном времену, кроз различите формате садржаја – од фотографије, дизајнираних инфографика, до све заступљенијих видео-објава. На тај начин се максимизира ефекат благовременог пласмана информација и подстиче двосмерна комуникација.

Кроз пажљиво осмишљену стратегију наступа на друштвеним мрежама путем дигиталних канала, компанија НИС пружа PR подршку главним бизнис, HR, CSR и пројектима одрживог развоја, и на тај начин иде у корак са светским примерима добре праксе корпоративног наступа на најбрже растућим комуникационим платформама. Компанија ће наставити да прати најновије трендове и одговори на све веће изазове, видећи их као прилике за иновацију и креирање новог комуникационог амбијента.

Компанија НИС са потрошачима и најширом јавношћу остварује свакодневну комуникацију кроз неколико канала на друштвеним

мрежама: корпоративна комуникација одвија се путем Фејсбук, Инстаграм, Линкедин, Тредс, ТикТок налога под називом „Компанија НИС“, док се путем Фејсбук и Инстаграм страница „Са нама на путу“ пласирају новости о месечним акцијама, производима и услугама које се нуде на станицама за снабдевање горивом. Потрошачима је додатно доступна и Инстаграм страница о премијум гориву у Србији под називом „G-Drive Србија“, као и две YouTube странице „Са нама на путу“ и „G-Drive Србија“. Промоција пијаће воде „Јазак“ реализује се континуирано путем потрошачких канала на Инстаграму, Фејсбуку и YouTube-у.

Информисање запослених

Информисаност запослених један је од кључних фактора за достизање пословних циљева компаније. Водећи се тиме, важан задатак интерних комуникација НИС-а је правовремено и тачно информисање запослених о свим актуелним темама у компанији. Током протекле године акценат је био на унапређењу дигиталних и брзих канала комуникације, пре свега на апликацији мПортал. Ова апликација је намењена запосленима који су ангажовани на терену и немају приступ онлајн каналима комуникације, како би у сваком моменту били информисани и међусобно повезани. Током 2023. године, захваљујући промоцијама на терену, повећан је број корисника ове апликације чак 2,8 пута. У јуну прошле године лансиран је и редизајниран Портал, који је олакшао приступ до најкритичнијих пословних апликација. Редизајну су претходиле анализе коришћења Портала, како би нови дизајн одговорио на потребе свих колега, а уведене су и додатне опције, као што је „Хвала страна“, која омогућава транспарентну и активну интеракцију и давање позитивног фидбека међу запосленима у свим организационим деловима компаније.

ОДГОВОРНОСТ У ПОСЛОВАЊУ

НИС својим пословањем активно доприноси остваривању 12 од 17 циљева одрживог развоја Уједињених нација. Принципи одрживости су уткани у све пословне процесе НИС-а. Компанија одговорност исказује у свим кључним областима одрживог развоја – економском развоју, унапређењу заштите животне средине, развоју људских ресурса и напретку заједнице.

Када је реч о економском напретку, НИС своје пословање заснива на сталној модернизацији, савременим технологијама и значајним инвестицијама, којима се поставља темељ за даљи развој НИС-а, али и домаће привреде. Тако је у 2023. години НИС покренуо нови инвестициони циклус и у капиталне пројекте уложио 39,2 милијарде динара. Даљи планови су још амбициознији, па се у 2024. години планирају инвестициони пројекти вредни готово 60 милијарди динара. Средства ће бити уложена у све бизнис-сегменте: истраживање и производњу нафте и гаса, прераду, промет и пројекте у области енергетике. У 2023. години НИС је постао већински акционар ХИП-Петрохемије и у овој области ће такође бити реализована значајна улагања, пре свега у изградњу постројења за производњу полипропилена. Поред тога, планиране су важне инвестиције у циљу даље дигитализације пословних процеса, јачања енергетске ефикасности и убрзања енергетске транзиције НИС-а.

Улагања ће бити интензивна и у области заштите животне средине. О значају који Компанија придаје овој области сведочи и чињеница да је свој однос према заштити животне средине НИС дефинисао у оквиру циљева енергетске транзиције до 2030. године, зелене агенде – Стратегије заштите животне средине до 2030. године, као и у оквиру мисије и визије компаније, те да је реч о свакодневној пракси у свим бизнис-

процесима. Само у 2023. години НИС је у еколошке пројекте уложио више од 800 милиона динара, доказујући своје стратешко опредељење у овој области. Треба имати у виду да су ова издвајања значајно већа ако се узму у обзир и инвестиције у технологије, чија примена доприноси смањењу штетних утицаја на животну средину.

Истовремено, у 2023. години директне емисије угљен-диоксида смањене су за 6 одсто, док су индиректне емисије CO2 остале на истом нивоу као и 2022. године. У области HSE НИС одговорност исказује и кроз дељење најбољих пракси са екстерним сарадницима. У 2023. години одржан је 14. „HSE Форум извођача“, на коме је присуствовало више од 220 учесника из више од 55 компанија. Форум је био посвећен управљању активностима извођача, при чему је посебна пажња поклоњена значају развоја HSE културе и свести о безбедности. Сам догађај је био прилика да се са извођачима разговара о систему дозвола за рад и заједничким HSE циљевима.

Имајући у виду чињеницу да живимо у време брзих технолошких промена које утичу и на тржиште рада, у фокусу НИС-а су и сталне обуке запослених, као и напори да се допринесе повећању њиховог задовољства и посвећености. Компанија свој тим од око 13.500 стручњака види као највреднији ресурс и зато издваја значајна средства за континуиране обуке и усавршавање запослених.

Свој пословни успех НИС дели са заједницом у којој послује. У 2023. години обележен је велики јубилеј водећег програма друштвене одговорности у нашој земљи – 15 година континуираног спровођења програма „Заједници заједно“, путем којег компанија сарађује са локалним заједницама широм Србије. Овај програм је по много чему јединствен. Програм је специфичан и по броју учесника (13 градова и општина у којима компанија послује широм земље), и по својим резултатима, јер је за 15 година реализовано

чак 1.136 пројеката, вредних више од 1,7 милијарди динара. Ови пројекти су значајно допринели побољшању услова живота у заједницама у којима компанија послује.

Захваљујући програму „Заједници заједно“, током претходних година унапређен је рад више од 180 образовних установа и више од 40 установа културе, опремљено је 45 болница и домова здравља, уређено 146 дечјих игралишта, паркова, спортских терена и објеката. Такође, током прошле године НИС је, након остварених одличних пословних резултата компаније током 2022. године, донацијом од 7 милијарди динара подржао пројекте Владе Републике Србије у области образовања, социјалне и здравствене заштите. Одговорно и одрживо пословање остаје једно од стратешких опредељења Компаније.

ДИГИТАЛНА ТРАНСФОРМАЦИЈА И ИНОВАЦИЈЕ

У условима динамичног и модерног пословног окружења, дигитална трансформација и иновације су од стратешког значаја за НИС. Зато Компанија спроводи велики број пројеката у овом сегменту.

Дигитална трансформација

Процес дигиталне трансформације у компанији одликује континуирано усавршавање пословних процеса, увођење широко применљивих дигиталних решења и технологија, које имају за циљ унапређење ефикасности пословања. Значајан део овог стратешког правца је усмерен ка развоју компетенција запослених, кроз интензивне образовне модуле о дигиталним технологијама и примену стечених знања у пословном окружењу. Тим интерних тренера проистекао је као резултат колективне посвећености и стручног ангажовања, а у портфолију компаније се налази широк спектар дигиталних пројеката (тренутно око 120).

Пројекти дигиталне трансформације спроводе се у оквиру свих сегмената бизниса, односно свим појединачним бизнис-оријентисаним организационим деловима компаније: Блоку „Истраживање и производња“, Блоку „Прерада“, Блоку „Промет“ и Блоку „Енергетика“.

У току 2023. године започета је реализација програма дигитализације Функције за HSE, који има за циљ сигурнији и лакши рад запослених и лакше и безбедније управљање извођачима.

У сарадњи са Научно-технолошким центром, активно се спроводе истраживања с циљем одобравања и процене потенцијала за примену напредних дигиталних технологија. У области управљања и аналитике података имплементиран је нови бизнис-процес –

„Управљање подацима“. Реализовано је више пројеката, који су омогућили значајно смањење времена потребног за рутинску обраду података и који су допринели бржем, бољем и лакшем свакодневном раду наших запослених. У оквиру дигиталне трансформације компаније све већу улогу има и примена вештачке интелигенције у свим сегментима, а пројекти дигиталне трансформације ће и у наредном периоду бити у фокусу компаније.

Иновације

Како би се прилагодила незаустављивим трендовима и напретку дигиталних технологија на глобалном нивоу, компанија НИС се определила за стратешки приступ иновацијама у циљу унапређења ефикасности

пословања на свим нивоима и постизања амбициозних циљева енергетске транзиције до 2030. године.

Компанија реализује велики број различитих пројеката из области иновација. Иновациони пројекти се спроводе у свим организационим деловима компаније, а нарочито у оквиру Научно-технолошког центра организације. У наставку су представљени само неки од ових пројеката.

Континуирано се ради на смањењу различитих врста емисија, као и на „утискивању“ CO₂ у лежишта – у циљу спречавања емисија у атмосферу и у циљу подизања обима производње нафте и гаса. Како би се реализовали пројекти из те области, Научно-технолошки центар задужен је за анализу технологија за издвајање, транспорт и складиштење CO₂.

Један део иновативних пројеката је концентрисан на смањењу емисија загађујућих материја кроз CCUS (carbon, capture and storage) пројекте, који обухватају како екстерну декарбонизацију великих индустријских емитената, тако и унутрашњу декарбонизацију, где НИС ради на концепту производње плавог водоника (са ниским садржајем угљеника), користећи изексплоатисано поље нафте и гаса као потенцијално складиште CO₂.

Када су у питању геотермални пројекти, НИС ради на потенцијалној сарадњи са локалним општинама, обезбеђивању геолошког скрининга, бушењу бушотина и продаји топле воде. Први пут у историји НИС-а обављен је рад на процени геотермалног потенцијала у динамичким условима (узимајући у обзир дневну производњу). Тренутно се разматрају два пилот-пројекта у вези са искоришћењем геотермалних ресурса, кроз производњу топлотне енергије на локалитетима Врбас и Бечеј. Оба концепта подразумевају искоришћење постојећег фонда бушотина које су у власништву НИС-а.

Иновативне услуге у малопродајној мрежи укључују могућност подизања готовине на бензинским станицама, плаћања помоћу IPS QR кода, као и сарадњу са Union Pay, демонстрирајући тежњу ка побољшању корисничког искуства и модернизацији плаћања. Имплементација аутоматског и самоуслужног режима рада на одабраним ССГ кроз апликацију Drive.Go и самоуслугне касе представља корак ка повећању ефикасности и флексибилности у пружању услуга.

НИС-ова стратегија иновација је интегрисана у све аспекте пословања, са јасним фокусом на дигиталној трансформацији, енергетској ефикасности и одрживом развоју, стављајући компанију у позицију лидера у динамичном и брзом пословном окружењу.

ЦИЉЕВИ ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА

Циљеви одрживог развоја, усвојени од стране Уједињених нација у септембру 2015. године, представљају универзални позив за спровођење активности које ће зауставити сиромаштво, омогућити заштиту планете и обезбедити да сви људи уживају у миру и просперитету.

Агенда 2030. подразумева 17 међусобно повезаних циљева, који обухватају економски раст, социјалну инклузију и заштиту животне средине, уз наглашавање важности мобилизације ресурса и усмеравање напора свих друштвених актера ка остварењу ових циљева. С обзиром да су циљеви међусобно повезани, често успех једног циља подразумева решавање питања повезаних са другим циљевима.

Компанија НИС предано ради на остварењу глобалних циљева одрживог развоја, при чему је усмерена на допринос остварењу 12 од 17 циљева. У циљу унапређења квалитета живота у заједници у којој НИС послује, развоја људских и очувања природних ресурса, компанија интегрише принципе одрживог развоја у све аспекте пословања. Ангажман НИС-а на овом плану подстиче стварање дугорочне вредности за све заинтересоване стране и културу иновација и одговорности, која доприноси стварању одрживе будућности за све.

ЦИЛЬ ДОБРО ЗДРАВЛЪЕ

Обезбедити здрав живот и промовисати
благостање за све, у свим добима.

3 ДОБРО
ЗДРАВЛЪЕ

Током 2023. године, настављена је реализација низа активности са циљем превентивне здравствене заштите запослених у НИС-у.

Брига о здрављу запослених

Компанија НИС велики значај придаје бризи о физичком и менталном здрављу запослених, промоцији здравог начина живота, као и превенцији и раном откривању болести. Основни фокус здравствене заштите запослених је на превентивним активностима.

Превентивна здравствена заштита запослених у НИС-у представља систем управљања здрављем и благостањем запослених и спроводи се у складу са законском регулативом, нормативно-методолошким документима и захтевима компаније, у складу са важећим Актом о процени ризика за свако појединачно радно место, као и применом добре праксе у индустрији.

Кључне активности, спроведене са циљем превентивне здравствене заштите запослених током 2023. године, огледале су се у следећем:

- превентивни систематски прегледи запослених на добровољној бази – укупно је реализовано за 5.571 запослених, што представља 170 одсто од планираног броја прегледа (контрола општег здравственог стања запослених, укључујући скрининг за кардиоваскуларне болести, ендокрина обољења, циљани преглед штитне жлезде и слично);
- активности у вези са дигитализацијом процеса организације лекарских прегледа, првенствено за радна места са повећаним ризиком, како би се унапредило праћење рокова извршења лекарских прегледа;

- одржане практичне вежбе у складу са сценаријем „Прва помоћ код срчаног застоја“, на више локација широм компаније;
- спроведене су бројне едукативне кампање, радионице и предавања ради превенције и раног препознавања различитих болести;
- ревидирана су нормативна докумената процеса – стандард о превентивној здравственој заштити и упутство о спречавању и контроли алкохолисаности и наркоманије на радном месту;
- извршена је централизација буџета за услуге тестирања биолошког материјала на садржај алкохола и опојних дрога, као и других опојних средстава;
- реализоване су надзорне посете свих организационих делова ради контроле процеса превентивне заштите здравља запослених и оцене усаглашености целокупног процеса са захтевима законске регулативе и захтевима нормативно-методолошких докумената компаније.

Додатне детаљне информације о овој теми дате су у оквиру појединачних GRI индикатора: 403-3, 403-6 и 403-10.

Унапређење корпоративног здравља и тимских активности

Спровођење четири комплементарна програма унапређења корпоративног здравља и тимских активности током 2023. године имало је за циљ унапређење животних навика запослених, које резултирају побољшањем здравља, али истовремено доприносе и бољој ефикасности и осећају припадности компанији.

- Кроз Програм за унапређење здравља ангажовано је преко 2.500 запослених, који су кроз анкетирање, тестирања здравствене форме, директну комуникацију са стручним лицима уз израду планова за унапређење здравља, прикупљали податке како би унапредили своју форму. У Кикинди, Зрењанину, Елемиру, Неготину, Панчеву, Београду, Смедереву, Новом Саду, Нишу и Чачку организовано је преко 20 догађаја, где су запослени из свих организационих делова НИС-а имали могућност да сагледају

основне факторе за јачање здравствене форме. Једна од погодности које компанија НИС обезбеђује свим запосленима је и бесплатно учешће у различитим спортско-рекреативним активностима у спортским центрима и слично. Овај бенефит је у претходној години искористило 2.500 запослених, који су користили услуге у 15 различитих спортских активности, на више од 90 локација у 27 градова.

- НИС спортски тимови су остварили одличне резултате на такмичарским догађајима локалних заједница широм земље. У пословно-спортским лигама су освајане медаље и пехари у Београду, Зрењанину, Новом Саду, Шапцу и Панчеву, у 8 различитих спортова – кошарци, стрељаштву, малом фудбалу, шаху, триатлону, пливању, штафетном трчању и боулингу.
- На Ади Циганлији у Београду организоване су НИС спортске игре, у којима је учествовало 500 такмичара у 15 дисциплина. Наши запослени из свих организационих делова компаније били су подељени у 8 тимова различите старосне и полне структуре.
- Учешће у догађајима у организацији UNICEF-а и на меморијалним и хуманитарним спортским турнирима, омогућили су додатну повезаност са локалним заједницама.

Током 2023. године, кроз сва четири програма унапређења корпоративног здравља и тимских активности, ангажовано је 3.220 запослена, што је чак 30 одсто више него 2022. године. Циљ је да се у наредној години ангажује још већи број запослених у складу са њиховим опредељењима и здравственом формом, али и да НИС буде позитиван пример у пословном свету, у односу према запосленима, и заједници у којој компанија послује.

Брига о здрављу заједнице

У циљу пружања подршке очувању и унапређењу јавног здравља, Компанија се руководи темама од националног значаја,

актуелним националним приоритетима и потребама локалних самоуправа. У складу са тим, НИС је циклус програма „Заједници заједно“ 2022, усмерио на унапређење репродуктивног здравља и повећање наталитета. Циклус је реализован под слоганом „Да се нове наде роде“. Компанија је у реализацију 22 пројекта у 13 градова и општина уложила 118,5 милиона динара. Кроз подржане пројекте, реализоване до септембра 2023. године, за болнице и домове здравља је набављено 13 СТГ апарата и колпоскопа, 13 ултразвучних апарата савремене генерације, 21 медицински апарат различите намене, 14 гинеколошких столица и порођајних столова, прилагођених и особама са инвалидитетом. Опремљена је и ембриолошка лабораторија ГАК „Народни фронт“ у Београду, у којој је захваљујући томе удвостручен капацитет за припремни процес вантелесне оплодње на клиници. Кроз суфинансирање процеса вантелесне оплодње омогућена је подршка не само самом процесу вантелесне оплодње, него и припреми за овај поступак.

Током 2023. године, компанија НИС наставила је и да донира „Јазак воду“ болницама, те је, у жељи да олакша болничке дане пацијентима и допринесе унапређењу услова за рад медицинског особља, донирала готово 6.500 литара „Јазак воде“ болници „КБЦ Др Драгиша Мишовић – Дедине“.

Додатно, компанија НИС наставила је и са донацијом „Јазак“ воде Основној школи „Милица Стојановић Српкиња“ у Врднику, дониравши 2.000 литара воде.

Допринос Клуба добровољних давалаца крви Јединствене синдикалне организације НИС

Током 2023. године хуманост на делу су запослени компаније показали и учешћем у акцијама добровољног давања крви. Захваљујући алтруизму и високом нивоу емпатије запослених, током 18 спроведених акција добровољног давања крви у 6 градова (Београд, Нови Сад, Панчево, Зрењанин, Кикинда и Ниш), прикупљено је чак 572 јединица крви у циљу пружања доприноса стварању стабилних резерви крви у надлежним трансфузиолошким службама.

ЦИЉ КВАЛИТЕТНО ОБРАЗОВАЊЕ

Обезбедити инклузивно и квалитетно образовање и промовисати могућности целоживотног учења за све.

У јубиларном, 15. циклусу програма „Заједници заједно“ компанија НИС је у подршку пројектима у области науке и образовања уложила рекордни годишњи износ од чак 144,5 милиона динара.

Заједници заједно

Свесна чињенице да је образовање главни стуб развоја сваке земље, као и да су млади људи наша будућност, компанија НИС је, у оквиру јубиларног 15. циклуса програма „Заједници заједно“, 2023. године за подршку пројектима у области науке и

образовања издвојила рекордни годишњи износ од чак 144,5 милиона динара. Тако је компанија у оквиру циклуса који реализује у сарадњи са Министарством просвете и Министарством науке, технолошког развоја и иновација Републике Србије, на јавном конкурсима изабрала за подршку 54 пројекта, са циљем да се унапреди наставни процес и инфраструктура основних и средњих школа, као и да се развију истраживачки и иновациони капацитети и инфраструктура научно-истраживачких организација и научно-технолошких паркова у градовима и општинама обухваћеним Програмом. Пројекти се реализују Београду, Новом Саду, Нишу, Чачку, Кикинди, Панчеву, Зрењанину, Пожаревцу, Кањижи, Србобрану, Новом Бечеју, Житишту и Великом Градишту. Њихова реализација ће допринети да се многи ученици широм Србије образују у складу са савременим моделима учења, као и да научници у бољим условима остваре свој пуни научни потенцијал.

Енергија знања

У оквиру програма „Енергија знања“ компанија НИС је и у 2023. години наставила да сарађује са образовним и научним институцијама у земљи и иностранству, као и да стипендира најбоље студенте у складу са кадровским потребама компаније и тржишта у целини. Спровођењем програмских активности више од десет година подстиче се позитивна идентификација са успешним младим људима, креира се исправан систем вредности и остварује се позитиван утицај на целокупну културу образовања и рада у широј друштвеној заједници.

У 2023. години додељене су четири нове стипендије за студенте који се школују у Руској Федерацији, као и пет стипендија које се додељују преко Фонда за даровите студенте Универзитета у Новом Саду. Стипендирање студената из различитих делова земље доприноси смањењу

неједнакости у приступу образовању, даје се подједнака шанса за школовање младим и талентованим људима из мање развијених региона или угрожених породица. Током 2023. године дипломирало је четворо стипендиста који су се школовали у Руској Федерацији, након чега су засновали радни однос у компанији. Запошљавањем студената након дипломирања, поред користи за компанију, смањује се и стопа незапослености у заједници.

Протекле године, у Палати Србија је одржан састанак министра просвете Републике Србије и бивших стипендиста програма „Енергија знања“, уз учешће генералног директора НИС-а. На састанку су поред представљања резултата дугогодишњег улагања НИС-а у младе, образовање и науку у Србији, сумирана заједничка достигнућа у оквиру сарадње компаније НИС и Министарства просвете и дефинисани су даљи могући правци улагања.

НИС је током 2023. године потписао и два нова меморандума о сарадњи са високообразовним институцијама од интереса за пословање компаније – Електротехничким факултетом у Београду и Факултетом техничких наука у Новом Саду.

НИС је од 2012. године, кроз програм „Енергија знања“, адаптирао више од 65 учионица и лабораторија у школама и на факултетима широм Србије. Током 2023. године реализована је донаторска подршка за реновирање и адаптацију кабинета за руски језик у три школе у Србији: Филолошкој гимназији, основним школама „Трива Витасовић Лебарник“ у Лаћарку и „Бранко Радичевић“ у Марадику, као и кабинета за физику у Електротехничкој школи „Никола Тесла“ у Београду. Такође, свечано су отворене две реновиране учионице руског језика у Карловачкој гимназији. Континуираним реновирањем и опремањем учионица савременим наставним средствима побољшава се инфраструктура у образовању, стварају се бољи услови за учење и рад како за ученике,

тако и за наставно особље, чиме се свеукупно доприноси и унапређењу квалитета образовања у заједници.

Током протекле године настављена је и реализација гостујућих предавања запослених компаније, који су за студенте партнерских факултета у Србији и Бања Луци, одржали 25 предавања. Осим тога, три инжењера компаније НИС наставила су праксу предавача на стручним предметима студијског програма „Индустријско инжењерство у експлоатацији нафте и гаса“ на Техничком факултету „Михајло Пупин“ у Зрењанину. Овакав вид интеракције са стручњацима из индустрије пружа студентима практично искуство и боље разумевање будућег напредовања у каријери.

Организоване су студентске праксе за стипендисте програма у трајању од једног до два месеца, као и посета ђака, студената и професора са партнерских факултета и средњих школа компанији.

По први пут је кроз активности Друштва математичара Србије подржана манифестација „Мај – месец математике“, намењена деци основног и средњошколског узраста. Реализована је и донација за унапређење квалитета наставе на смеру „Индустријско инжењерство у експлоатацији нафте у гаса“, на Техничком факултету „Михајло Пупин“ у Зрењанину.

Будући да подршка такмичењима подстиче академску изврсност и мотивише младе људе да се ангажују и развијају у областима науке, компанија НИС традиционално пружа подршку домаћим и међународним олимпијадама знања из математике, физике и хемије (освојено је чак 12 медаља на међународним такмичењима у Јапану и Швајцарској), као и НИС олимпијади из руског језика (у финалу учествовало више од 140 учесника). Друштво математичара Србије и Српско хемијско друштво доделили су повељу НИС-у за дугогодишњу подршку и сарадњу, остварену кроз програм „Енергија знања“

ЦИЉ РОДНА РАВНОПРАВНОСТ

Постићи родну равноправност и оснаживати жене и девојчице.

Унапредити родну равноправност и положај жена и мушкараца у Републици Србији, допринети повећању улога жена у пословном одлучивању и друштву уопште.

**Родна
равноправност
један је од
темеља одрживог
развоја НИС-а
и пракса коју
компанија
свакодневно
унапређује.**

Једна од окосница пословања НИС-а је и унапређење родно равноправне културе у компанији и радно окружење у коме се безусловно поштује равноправност свих запослених, грађење амбијента у коме сви запослени имају једнаке могућности за остваривање целокупног потенцијала.

У тиму од више од 13.500 запослених, трећину чине особе женског пола. Имајући у виду чињеницу да се нафтна индустрија традиционално перципира као „мушка“, овај податак показује да је родна равноправност један од темеља одрживог развоја НИС-а.

НИС подстиче усавршавање и професионални развој свих својих запослених и у компанији се не прави разлика у зарадама на основу пола. Запослене у НИС-у су укључене у све нивое управљања – од најнижих до водећих управљачких позиција. НИС је компанија која охрабрује жене да се баве занимањима која су директно повезана са истраживањем, производњом, прерадом и дистрибуцијом нафте и нафтних деривата, тако да су готово 20 одсто од укупног броја инжењера у компанији – жене.

Компанија својим запосленима нуди бројне бенефите у циљу успостављања равнотеже између приватних и професионалних обавеза.

Тако сви запослени у компанији, којима то омогућава радни процес, имају право на рад од куће два дана месечно. Додатно, запослене које су у процесу вантелесне оплодње, уз препоруку лекара за мировање, имају право на рад од куће док траје овај поступак, док труднице и породиље имају могућност рада од куће и више од два дана месечно.

Предвиђен је и постепени повратак запослених са породилског одсуства, тако

да се прве две недеље након повратка ради 50 одсто времена, са зарадом од 100 одсто, док самохрани родитељи деце до 12 година, уз достављање потврде тог статуса, имају право на рад од куће дуже од наведена два дана месечно.

Поред тога, за запослене на породилском одсуству, одсуству са рада ради неге детета и посебне неге детета одобрава се исплата разлике између износа накнаде зараде одређеног по Решењу издатом од стране Градске управе и основне зараде запослене увећане за минули рад, у месецу који претходи месецу почетка одсуства, а највише до актуелне петоструке просечне зараде на нивоу Републике Србије, тј. до износа максималне основице за плаћање доприноса.

Особе женског пола значајно су заступљене и у талент програмима и програмима стручне праксе које организује компанија. У 2023. години у НИС-у је спроведена седма сезона програма праксе „NIS Calling“, у којој је учествовало 35 практиканата, од којих је више од 65 одсто женског пола. Реализована је и трећа сезона новог талент програма за младе „NIS Energy“ – једногодишњег плаћеног програма који се фокусира на круцијалне бизнис-позиције. У овом програму је ангажовано 25 полазника, од којих је више од 50 одсто женског пола.

Сарадња са партнерима у области одрживог развоја – Удружење грађана Женски центар „Милица“

Компанија НИС у области одрживог развоја у локалној заједници остварује сарадњу са различитим партнерима. Током 2023. године Компаније је пружила подршку удружењу грађана Женски центар „Милица“. Ово удружење ради на унапређењу положаја, квалитета, живота и здравља жена.

Донација компаније НИС упућена је са циљем реализације пројекта креирања веб-апликације за комуникацију и информисање оболелих од рака дојке и других гинеколошких карцинома. На светски дан борбе против рака дојке - 24.10.2023. године, у сарадњи са Удружењем, реализовано је предавање о превенцији рака дојке за укупно 42 запослене у НИС-у.

ЦИЛЬ ЧИСТА ВОДА И САНИТАРНИ УСЛОВИ

Обезбедити приступ пијаћој води и
добре санитарне услове за све.

**НИС тежи
сталном смањењу
удела свеже
захваћене воде
и користи воду
из најмање
осетљивих
водозахвата.**

Коришћење водних ресурса у компанији НИС неопходно је и за процес производње нафте (upstream), и за процес прераде нафте (downstream), али и за друге потребе. Вода се, поред употребе у производно-технолошким процесима (производња паре, функционисање расхладних система), користи и за заштиту од пожара, хлађење резервоара, флаширање воде за пиће, прање возила и опреме.

Тежња ка сталном смањењу удела свеже захваћене воде је важан циљ Компаније. Најзначајнији водни ресурс за компанију је река Дунав, која је уједно и најмање осетљив водни ресурс. Од укупно захваћене воде, 82 одсто је из Дунава – за потребе рафинеријских процеса. У Рафинерији нафте у Панчеву се врши припрема деминерализоване и филтриране воде за рад постројења термоелектране – топлане (ТЕТО-Панчево), што је утицало на повећање количине захваћене воде у 2023. години на нивоу компаније: за 15 одсто у поређењу са 2022. годином. Количина захваћене дунавске воде за потребе Рафинерије нафте Панчево је на нивоу од 145 l/s, што представља тек 0,0028 одсто просечног годишњег протицаја Дунава.

Отпадне воде које се генеришу, деле се на:

- технолошке отпадне воде,
- атмосферске отпадне воде и
- санитарне отпадне воде.

У НИС-у све отпадне воде пролазе одговарајућу обраду и у крајњи реципијент се испуштају искључиво пречишћене отпадне воде, независно од врсте реципијента, а у складу са водном дозволом, водним условима и другим обавезујућим документима (ИРПС дозвола, студија о процени утицаја на животну средину) и законском регулативом. Укупан број објеката за пречишћавање отпадних вода је 417.

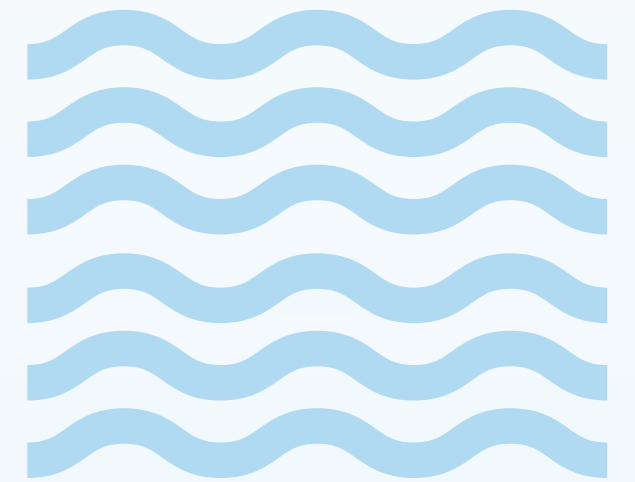
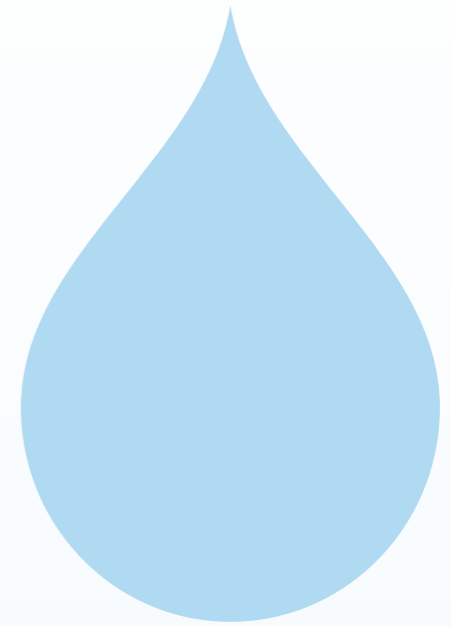
У 2023. години се у циљу праћења квалитета подземних вода и утицаја радних активности компаније НИС на животну средину, наставило са уградњом пијезометара – уграђено је 27 нових пијезометара на различитим локацијама. У оквиру пројеката реконструкције постојећих и изградње нових ССГ, уграђено је 11 нових сепаратора за пречишћавање отпадних вода.

Протекле године значајна пажња посвећена је исходовању водних аката и унапређењу сарадње са надлежним локалним, покрајинским и државним органима, у циљу добијања и продужетка поменутих дозвола. Радило се и на идентификацији локација на којима је у наредном периоду потребно извршити замену или реконструкцију објеката за пречишћавање отпадних вода и пратеће инфраструктуре.

Једна од пратећих делатности НИС-а је флаширање пијаће воде из извора Јазак. Изворска вода високог квалитета, препознатљивог укуса и оптималног минералног састава, са једног од најчистијих фрушкогорских изворишта природне воде, производи се у складу са највишим стандардима овог сегмента. Вода се продаје као потрошачки бренд у оквиру NIS Petrol и Gazprom станица, као и у малопродаји на тржишту Србије, и то у више од 8.000 малопродајних објеката.

У 2023. години, у компанији НИС није било акцидентата и изливања загађујућих материја, који би имали утицај на површинска и подземна водна тела.

Додатне детаљне информације у погледу процеса управљања водом у компанији НИС, дате су у оквиру појединачних GRI индикатора: 303-1, 303-2, 303-3, 303-4 и 303-5.

ЦИЛЬ ДОСТУПНА И ОБНОВЛЬИВА ЕНЕРГИЈА

Обезбедити приступ доступној, поузданој,
одрживој и модерној енергији за све.

У периоду од 2012. до 2023. године остварено је укупно повећање енергетске ефикасности компаније од чак 33 одсто.

Претходне године компанија НИС је велику пажњу посветила убрзању и јачању енергетске ефикасности, пројектима из области обновљивих извора енергије (повећању удела ОИЕ у сопственој производњи кроз изградњу соларних електрана на станицама за снабдевање горивом, али и другим објектима и земљишту у власништву компаније), као и пројектима за утилизацију CO₂. Настављена је реализација пројеката за смањење потрошње и губитака горива и енергије (пара, гас, електрична енергија), као и пројекат утискивања CO₂ из аминског постројења у лежиште Русанда; урађена је анализа постојећих бушотина – као кандидата за додатно утискивање/ утилизацију CO₂ са индустријских објеката у Србији.

У периоду од 2012. до 2023. године остварено је укупно повећање енергетске ефикасности компаније од чак 33 одсто.

Један од основних стратешких циљева компаније НИС је диверсификација пословања кроз изградњу нових капацитета за производњу електричне енергије.

Током 2022. године компанија НИС је започела реализацију пилот-пројекта – изградњу ФНЕ на станицама за снабдевање горивом. У првој фази пројекта соларни панели су постављени на 8 NIS Petrol и Gazprom малопродајних објеката, а у наставку пројекта у 2023. години на додатних 37. Од изграђених укупно 45 електрана, укупне снаге 1,5 MWp, до краја 2023. године, у рад су пуштене електране на 25 ССГ, укупне снаге око 870 kWp, док се пуштање у рад преосталих 20 електрана планира за прву половину 2024. године. Произведена електрична енергија се највећим делом користити за потребе станица за снабдевање горивом, док се мањим делом испоручује у дистрибутивну мрежу.

Првих 15 ФНЕ на станицама за снабдевање горивом, које су пуштене у рад од маја 2022. године до априла 2023, донеле су до краја

2023. године уштеду у набавци електричне енергије од готово 530 MWh, уз испоруку око 30 MWh у дистрибутивну мрежу и уз годишње смањење емисије угљен-диоксида од 617 тона.

Поред наведеног, током 2023. године спроведене су припремне радње или започета реализација пројеката за изградњу ФНЕ укупне снаге 8,5 MWp које ће бити пуштене у рад до краја 2024. године и то:

- ФНЕ у Складишту деривата нафте Нови Сад - снаге 6,59 MWp;
- ФНЕ на крововима четири објекта у Складишту деривата нафте Нови Сад - снаге 0,585 MWp;
- ФНЕ на једном пословном објекту у Новом Саду- снаге 99,9 kWp;
- ФНЕ „Јазак” у Фабрици пијаће воде Јазак - снаге 620 kWp (370 kWp на крову и 250 kWp на тлу) за коју су завршени радови на постављању панела до краја 2023;
- као и ФНЕ на објектима у Рафинерији нафте Панчево снаге 600 kWp

Даљи развој изградње соларних ФНЕ се планира на шест додатних објеката и локација, за које су израђени техничко-економски елаборати и за које је утврђена техничко-економска оправданост њихове изградње. Укупна снага панела је 21 MWp.

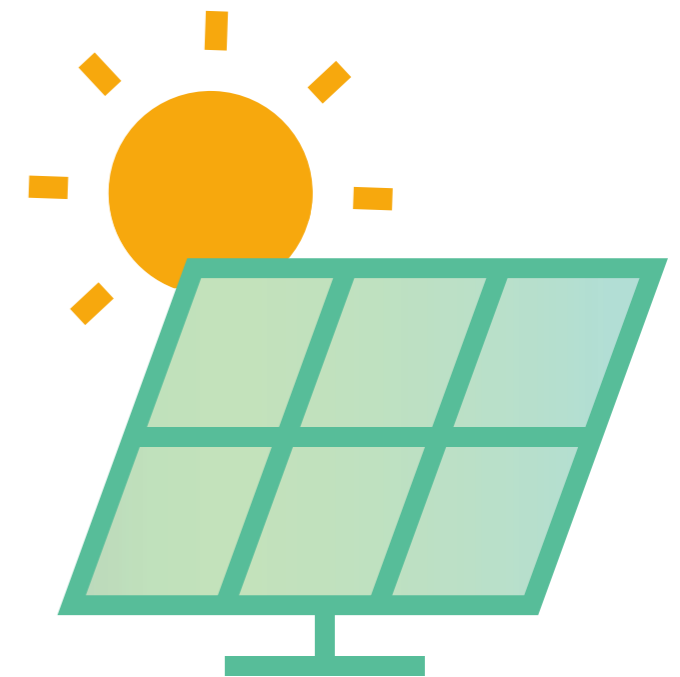
Велика пажња посвећује се и енергији из ветра, будући да је мисија пројектне компаније „Wind Park Планиште“ (чији је НИС сувласник) обезбеђивање доступне, поуздане, одрживе и модерне енергије за све (што је и један од циљева одрживог развоја УН).

Компанија „Wind Park Планиште“ је током 2023. године завршила процес оптимизације и модернизације пројекта ВЕ Планиште 1,

тако што је изменила постојеће и исходовала нове грађевинске дозволе за све елементе ветропарка. Додатно, као редован и активан члан Удружења ОИЕ Србија, компанија „Wind Park Планиште“ је током 2023. године учествовала у свим важним догађајима у земљи на тему обновљивих извора енергије, као и на догађајима у организацији највеће европске асоцијације за енергију ветра - WindEurope.

Детаљне информације о процесу управљања енергијом у компанији НИС, представљене су у оквиру појединачних GRI индикатора: 302-1, 302-3, 302-4 и 302-5.

Диверсификација пословања компаније НИС изградњом нових капацитета за производњу електричне енергије, као важан чинилац веома сложеног процеса свеукупне диверсификације пословања компаније, остаје фокус и стратешко опредељење компаније и у наредном периоду.

ЦИЛЬ ДОСТОЈАНСТВЕН РАД И ЕКОНОМСКИ РАСТ

Промовисати инклузиван и одржив економски раст,
запосленост и достојан рад за све.

НИС велику пажњу поклања унапређењу задовољства запослених и очувању позиције једног од најпожељнијих послодаваца у Србији.

Очување позиције једног од најпожељнијих послодаваца у Србији и посвећеност додатном јачању задовољства запослених, били су значајан део приоритета НИС-а у области управљања људским ресурсима и током 2023. године. Компанија је наставила да прати трендове на тржишту рада, да се прилагођава очекивањима запослених и потребама самог бизниса. Узимајући у обзир изазовне околности у глобалним оквирима, велику пажњу смо посветили очувању стабилности НИС-а, као једног од највећих послодаваца у земљи, затим спровођењу програма усмерених на привлачење и развој младих, новим моделима мотивације, учења, развоја и неговања културе поштовања у компанији.

Дугорочни циљ НИС-а је да унапреди праксе

из области људских ресурса, чиме ће додатно повећати посвећеност запослених и пружити им најбоље могуће искуство у раду. У складу са тим циљем, као и резултатима последњег истраживања посвећености запослених и стратешким плановима компаније, настављена је реализација различитих програма и активности, између осталог и „Академије посвећености“, која је усмерена на развој нових лидера у компанији.

HR стратегија компаније НИС, корпоративне вредности, иницијатива, различитост и инклузија, стратегија брэнда послодавца и стратегија учења и развоја, донеле су велики број HR појеката и иницијатива, чијом реализацијом ће бити унапређено искуство кандидата и запослених у компанији у областима:

- регрутације,
- награђивања,
- програма компензација и бенефита за запослене.

НИС је својим запосленима обезбедио бројне материјалне и нематеријалне погодности, међу којима су различити модели флексибилног облика рада, као што су: рад од куће, постепени повратак са породилског одсуства, сакупљање и коришћење прековремених радних сати у оквиру „банке сати“, рад у канцеларијама послодавца у месту становања запосленог, у случају када се њихово радно место налази у другом граду. Такође, за посебно осетљивих 12 категорија запослених, постоје посебне могућности рада од куће. Ови и бројни други бенефити који су на располагању запосленима, имају за циљ успостављање боље равнотеже између личних и приватних обавеза и унапређење задовољства и ефикасности запослених.

Током претходне године професионална знања запосленима преносиле су водеће светске компаније у области едукације (Arave Mare, Yokogawa, COTRUGLI Business School,

Универзитет у Томску, Siemens, Petroskills, Сколково), али и најбоље домаће компаније и образовне институције: Машински факултет Београд, Технолошки факултет Нови Сад, Институт за нуклеарне науке „Винча“, „Техпро“, Институт за превентиву, SKF, Електронски факултет Ниш, Project Management Srbija, GI Group, AIM Institute, Standcert, Omega Consulting, HR центар и многе друге.

У 2023. години настављена је континуирана едукација запослених, па је тако у сарадњи са екстерним провајдерима организовано 4.289 обука, на којима је учествовало 12.936 полазника, односно 4.031 запослених*. Укупан број сати обука је 104.038, а укупан трошак - 273,2 милиона динара. У сарадњи са интерним тренерима реализовано је 2.449 интерних обука, на којима је учествовало 9.435 полазника, односно 4.182 запослених. Укупан број сати интерних обука износи 49.039.

Компанија НИС посебну пажњу посвећује развоју програма за младе, те је тако и током 2023. године наставила традицију реализације програма за најталентованије студенте, дипломце и матуранте средњих школа. У овој години реализована је седма сезона „NIS Calling“ програма за 35 практиканата, а започета је и друга сезона праксе за младе оператере – 22 матуранта који су се придружили компанији у Рафинерији нафте у Панчеву. Организована је и трећа сезона програма за дипломце „NIS Energy“ за 25 младих дипломаца, а спроведена је регрутациона кампања и процес селекције за четврту сезону овог програма, након које је су 22 одабрана полазника почела са радом у компанији у јануару 2024. године. Креиран је и реализован посебан програм за младе програмере „NIS Calling - Роботизација“. Од 250 кандидата одабрано је шест полазника, који су у оквиру свог ангажмана, до краја програма самостално креирали и покренули седам работа.

У истраживању мишљења младих о тржишту рада у Србији „Глас младих Србије“, које спроводи студентска организација AIESEC, НИС је препознат као један од три најпожељнија послодаваца за младе. У истраживању је учествовало преко 6.000 младих из читаве земље.

Годину иза нас обележила је и реализација различитих успешних HR пројеката са заједницом, као што су:

- преко 50 пројеката попут – „Хакатон“ и конференција – „DigiHack“;
- пројекат менторства „Career Booster“;
- програм менторства са организацијом Дигитална Србија – Каријера 4.0;
- учешће на пројектима FON boarding и Brand New Engineers;
- пројекат Mining & Geology Networking, Build Yourself, JobFair;
- радионице са СОС Дечијим селима, и
- HR Week 2023. година

Кроз дате пројекте компанија је имала прилике да транспарентно разговара и представи НИС као послодавца публици од преко 10.000 учесника.

Постављањем амбициозних циљева, позиционирањем послодавца на тржишту рада и непрестаним унапређењем искуства кандидата који пролазе кроз процес регрутације и селекције и запослених у компанији, НИС остварује резултате који га позиционирају међу најбоље, а добре праксе постају пример другим компанијама.

Детаљне информације о управљању људским ресурсима компаније НИС представљене су у оквиру појединачних GRI индикатора: 201-3, 202-1, 202-2, 401-1, 401-2, 401-3, 402-1, 404-1, 404-2 и 404-3.

*Број запослених је јединствен, док је број полазника већи будући да један запослени може похађати више обука када за тим постоји потреба.

ЦИЉ ИНДУСТРИЈА, ИНОВАЦИЈЕ И ИНФРАСТРУКТУРА

Изградити модерну инфраструктуру, промовисати одрживу индустријализацију и неговати иновативност.

9 ИНДУСТРИЈА,
ИНОВАЦИЈЕ И
ИНФРАСТРУКТУРА

У динамичном пословном окружењу, иновације и улагања у савремене технологије најефикаснији су одговор на изазове.

У 2023. години НИС група је покренула нови амбициозан инвестициони циклус, чији је циљ постављање темеља за дугорочно одрживо пословање компаније као једног од лидера у регионалном енергетском сектору. У оквиру овог плана биће реализовани бројни пројекти модернизације, инвестиције у развој и осавремењивање инфраструктуре у свим сегментима бизниса, као и дигитални портфолио компаније.

НИС интензивно ради на развоју модерне инфраструктуре на свим нивоима бизниса – од истраживања и производње нафте и гаса до комуникације са потрошачима и развоја нових производа и услуга.

Са тим циљем током 2023. године је у све сегменте пословања инвестирано 39,2 милијарде динара, што је 77 одсто више него претходне године. Највише средстава уложено је у област истраживања и производње нафте и гаса, па је тако у 2023. години избушено 47 разрадних и 4 истражне бушотине у Србији, 2 разрадне бушотине у Румунији, а пуштене у рад 42 разрадне и 1 истражна бушотина у Србији.

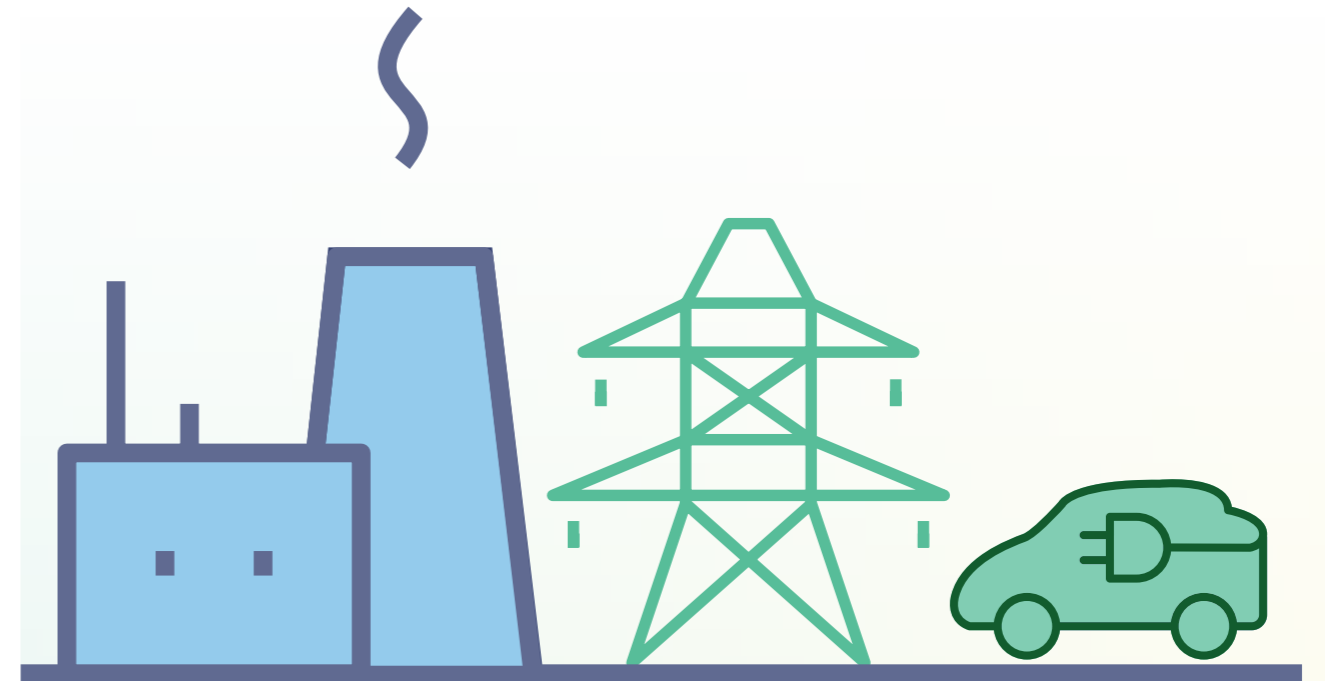
Рафинерија нафте у Панчеву, као једна од најмодернијих у овом делу Европе, континуирано је усмерена на будући развој и даља унапређења. У току је трећа фаза модернизације рафинеријске прераде, са кључним пројектом реконструкције постројења каталитичког крекинга (FCC) и изградње новог постројења за производњу високооктанске компоненте бензина (ETBE). У 2023. години остварен је обим прераде од 4,1 милион тона сирове нафте и полупроизвода, уз дубину прераде од 91,68 одсто. У свом даљем развоју прерађивачки комплекс НИС-а фокусира се на јачање ефикасности прераде, пројекте дигитализације, континуирано унапређење енергетске ефикасности и још већу заштиту животне средине.

Развој инфраструктуре настављен је и у области малопродаје, те је у 2023. години НИС у рад пустио још 11 нових или реконструисаних савремених објеката, међу којима и стратешки важну бензинску станицу „Соколићи 2“, на ауто-путу „Милош Велики“. Укупан обим промета нафтних деривата износио је 4 милиона тона. Поред тога, компанија предано ради на даљем унапређењу квалитета производа и услуга, те се са правом може рећи да је НИС лидер на домаћем тржишту у сфери иновативних пројеката у области малопродаје.

У 2023. години реализовано је стратешко партнерство компаније НИС са ХИП-Петрохемијом, након чега је започет рад на интеграцији ХИП-Петрохемије у систем НИС-а, као и на модернизацији петрохемијских постројења, како би се успоставио дугорочно успешан модел пословања. Као резултат ове стратешке сарадње, након

имплементације обимног инвестиционог програма модернизације и изградње нових производних капацитета, пред НИС-ом је диверсификација и проширивање пословања у оквиру производног сегмента петрохемијских производа. Захваљујући синергијском ефекту, обједињавање капацитета ће допринети стабилности целокупног пословања компаније. У 2023. години за финансирање инвестиција у ХИПП-у издвојено је 2 милијарде динара, што је 82 одсто више него у 2022. години, док је на име улагања у пројекте заштите животне средине издвојено 33 милиона динара.

Истовремено, НИС спроводи пројекте дигитализације, које одликује континуирано усавршавање пословних процеса и увођење дигиталних решења и технологија у циљу унапређења ефикасности пословања. У дигиталном портфолију компаније у 2023. години било је око 120 пројеката.

ЦИЉ ОДРЖИВИ ГРАДОВИ И ЗАЈЕДНИЦЕ

Учинити градове и људска насеља инклузивним,
безбедним, прилагодљивим и одрживим.

Пословне успехе преточити у општи бољитак,
подржати развој заједнице.

У 2023. години обележено је 15 година програма „Заједници заједно“, којим компанија НИС доприноси развоју 13 локалних заједница у којима живи и ради 2,8 милиона суграђана.

Рекордним улагањима у друштвено одговорне пројекте и подршку професионалном спорту, НИС је и у 2023. години наставио са снажном подршком развоју заједнице у којој послује. У ове области је у години за нама уложено више од седам милијарди динара, чиме су укупна улагања компаније у развој заједнице, почев од 2009. године до данас, премашила износ од 12 милијарди динара.

У 2023. години обележено је 15 година програма „Заједници заједно“, једног од најзначајнијих друштвено одговорних програма у Републици Србији, којим компанија НИС пажљиво прати потребе 2,8 милиона грађана који живе и раде у 13 локалних заједница обухваћених Програмом. Са циљем да оснажи кључне носиоце друштвеног развоја: јавно здравље и социјалну заштиту, науку и образовање, заштиту животне средине, културу и спорт,

до сада је, путем овог програма, компанија НИС уложила у реализацију 1.136 пројеката више од 1,7 милијарди динара. О значају овог јединственог програма сарадње са локалним заједницама најбоље говоре његови резултати: од 2009. године унапређен је рад више од 180 образовних установа, више од 40 институција културе, опремљено је 45 болница и домова здравља, уређено више од 140 дечјих игралишта, паркова, спортских терена и објеката. Реализовани су бројни пројекти подршке талентованим младим људима, јер улагањем у њих истовремено се инвестира у будућност и просперитет читаве заједнице.

Да компанија остварује значајан напредак у јачању партнерства са заједницом говоре и бројна признања.

Поводом 15 година програма „Заједници заједно“ НИС-у је претходне године уручено признање „Капетан Миша Анастасијевић“ у категорији „Лидер друштвене одговорности“ и признање „Лидер друштвене одговорности међу привредним друштвима“ на Међународном пољопривредном сајму у Новом Саду.

Магазин „Diplomacy&Commerce“ је компанији НИС је одао признање за кампању „Да се нове наде роде“, као најбољој друштвено одговорној кампањи. Ова кампања је освојила и признање „Кампања са сврхом SOCIAL 2023“, које се додељује у оквиру истоименог фестивала у организацији удружења „Жуте панталоне“.

Корпоративни волонтеризам

Компанија, поред континуиране донаторске подршке, оснаживању и развоју заједнице доприноси и у синергији са својим запосленима - члановима Клуба волонтера. Тако је током 2023. године, захваљујући ентузијазму и великој посвећености Клуба волонтера компаније организовано 9 волонтерских акција, током којих су вредни

волонтери донирали 1.121 волонтерских сати.

У 2023. години реализован је и традиционални интерни волонтерски конкурс, који је спроведен под називом „Мали кораци за велике осмехе“. Запослени у компанији имају прилику да предложи пројекте од значаја за локалну заједницу у којој раде или живе. У оквиру прошлогодишњег конкурса подржана су три пројекта, чијом реализацијом су волонтери са пуно ентузијазма улепшали свакодневицу малишана из Бачког Петровца, Ваљева и Куршумлије. Уређени су двориште и просторија у Удружења родитеља особа са посебним потребама „МИ“ у Бачком Петровцу, у Удружењу за децу „Наши снови“ у Ваљеву уређена је и опремљена просторија за окупационе радионице корисника, док је у Куршумлији уређено двориште и чекаоница дечијег одељења у Дома здравља.

Желећи да пружи додатну подршку деци и младима, Клуб волонтера компаније НИС је током 2023. године уредио је и учионицу Свратишта за децу и младе града Новог Сада, док су најмлађи чланови Клуба волонтера - полазници NIS Calling и NIS Energy програма, уредили летњу позорницу Дома културе „Студентски град“ у Београду.

НИС је и прошле године био део програма „YouthCan!“ СОС Дечијих села Србија, у оквиру којег се реализује циклус едукативних радионица у области запошљавања и економског оснаживања младих. Циљ ових радионица био је пружање подршке младима у стицању практичног знања од значаја за процес запошљања и проналазак одговарајућег посла.

Током 2023. године реализовано је и више од 50 спонзорских пројеката. Настављена је вишегодишња сарадња са Кошаркашким клубом „Партизан“, „Београдским фестивалом игре“ и „Фестивалом науке“, која по свом континуитету прераста у стратешко

партнерство. Такође, истакли су се и други пројекти које је компанија подржала, попут „Спортских игара младих“ и трке OCR North Spirit и подршке Хокејашком клубу „Црвена звезда“. Приоритет за компанију било је улагање у младе, у складу са актуелном корпоративном стратегијом и слоганом „Будућност на делу“.

Панел дискусија „Наша одржива заједница“

У жељи да укаже на значај одрживог развоја, као и важности пружања доприноса остварењу циљева одрживог развоја Уједињених нација, у септембру протекле године, у организацији компаније „Новости“, на Краљевском двору у Београду одржана је панел дискусија „Наша одржива заједница“. Уразговору су чествовали Кирил Тјурдењев, генерални директор НИС-а, Дубравка Ђедовић Хандановић, министарка рударства и енергетике у Влади Републике Србије и Милун Тодоровић, градоначелник Чачка, док је уводничар у дискусију био Слободан Крстовић, директор Одељења за одрживи развој НАЛЕД-а.

Пажљивим одабиром панелиста, концепт одрживог развоја је детаљно размотрен на сва три нивоа, односно на нивоу државе Републике Србије, локалне заједнице – града Чачка, и са корпоративног аспекта из угла компаније НИС.

Посебан пажња у дискусији била је посвећена потреби развоја људских и очувања природних ресурса, као и унапређењу квалитета живота наших суграђана. Разговарано је и о начинима како да нашу заједницу учинимо инклузивнијом, безбеднијом и омогућимо јој дугорочан одрживи развој у изазовним временима. На панелу је посебно истакнут значај енергетске транзиције за остваривање циљева одрживог развоја, а разговарало се и о другим релевантним темама.

ЦИЛЬ ОДГОВОРНА ПОТРОШЊА И ПРОИЗВОДЊА

Одрживи облици потрошње и производње –
приоритет у пословању.

Одговоран однос према ресурсима, заштита животне средине и безбедност на раду, кључни су приоритети сваког бизнис-процеса у НИС-у.

Улагања и напори у области заштите животне средине представљају стратешко опредељење компаније НИС, а истовремено и свакодневну праксу у бизнис-процесима. У 2023. години забележен је позитиван тренд показатеља заштите животне средине, укључујући даље смањење загађујућих материја које се емитују у ваздух и воду, као и испуњавање захтева српског законодавства и најбоље праксе Европске уније. У реализацију еколошких пројеката у 2023. уложено је 801,8 милиона динара. Током 2023. године усаглашена је и Стратегија заштите животне средине до 2030. године, где су као дугорочни циљеви дефинисани смањење негативног утицаја на животну средину (смањење угљеничног интензитета, смањење осталих емисија - NOx, SOx, PM, VOC, и употребе ресурса).

О посвећености НИС-а овим циљевима сведочи и чињеница да је у модернизацију Рафинерије нафте у Панчеву од 2009. године инвестирано више од 900 милиона евра, а велики део ових средстава усмерен је на реализацију еколошких пројеката, као и бизнис-пројеката који значајно унапређују заштиту животне средине. У заштиту животне средине у Рафинерији уложено је 94 милиона евра и та улагања између осталог резултирала смањењем укупних емисија загађујућих материја у ваздух (SO₂, NO₂ и прашкасте материје) за чак 90 одсто у односу на 2009. годину.

Као друштвено одговорна компанија којој је заштита животне средине један од приоритета, компанија НИС већ годинама спроводи своју енергетску транзицију и реализује пројекте са зелене агенде. Савремена комбинована гасно-парна термоелектрана-топлана Панчево (ТЕ-ТО Панчево) и изградња соларних панела на бензинским станицама, важни су пројекти на овој агенди.

Када је реч о ТЕ-ТО Панчево, ова гасна електрана, вредна више од 190 милиона евра, комерцијални рад је започела у октобру 2022. године. Произведена електрична енергија из ТЕ-ТО Панчево се испоручује и у преносни електроенергетски систем Србије, чиме НИС доприноси енергетској стабилности Републике Србије. У 2023. години бруто производња електричне енергије у ТЕ-ТО Панчево износила је 1.068.493,43 MWh. Имајући у виду да се у компанији ТЕ-ТО Панчево користи искључиво природни гас, еколошки најчистије гориво фосилног порекла, емисије CO₂ су значајно смањене у односу на емисије CO₂ из термоелектрана на угаљ. Поређењем емисија по јединици произведене електричне енергије умањење емисија CO₂ иде и преко 50%. Тако према подацима из Извештаја о стању животне средине ЕПС за 2023. емитовано је 1089,1 t(CO₂)/ GWh из термоелектране на угаљ, док је у ТЕ-ТО

Панчево у току прве године оперативног рада постројења емитовано 408,66 t(CO₂)/ GWh.

Компанија НИС улаже значајне напоре и у област здравља и безбедности на раду. У претходној години усвојена је нова HSE Политика, стандард „Опште одредбе и структура управљања HSE“, Сектор за HSE надзор и контролу спровео је две интерне инспекције у оквиру програма „Каркас – штит безбедности“, припремљен је и усаглашен буџет за овај програм за период 2024-2026. Током 2023. године настављена је реализација и имплементација програма „Штит безбедности – Каркас 1, 2, 3, 4“, спроведена је дијагностика за „Каркас 5“ и дефинисан предлог буџета за реализацију програма.

У 2023. години значајна средства су уложена у опремање ватрогасних јединица и унапређење система реаговања у ванредним и кризним ситуацијама.

ЦИЉ АКЦИЈА ЗА КЛИМУ

Предузети хитну акцију у борби против климатских промена и њених последица.

13 АКЦИЈА
ЗА КЛИМУ

Захваљујући обимним инвестицијама у спровођење зелене агенде у бизнис-процесима, у прошлој години су директне емисије угљен-диоксида смањене за 6 одсто, док су индиректне емисије CO2 остале на истом нивоу као и 2022. године.

Како климатске промене све више утичу на глобално пословање, нафтно-гасни сектор се налази пред посебним изазовима. Овај сектор, карактеристичан по високој енергетској потрошњи, суочава се са растућим захтевима стручне и опште јавности, усмереним на смањење емисија гасова са ефектом стаклене баште. Индустијска постројења су у фокусу климатске политике и због утицаја на климу у читавом ланцу снабдевања производима – од производње, преко прераде сировине, па све до финалне потрошње.

Свесна наведених чињеница, компанија НИС предано ради на доприносу глобалним напорима у борби против климатских промена, реализујући обимне и веома значајне пројекте унутар своје зелене агенде. Ради испуњења циљева у овој области НИС делује у три основна правца – спроводи еколошке пројекте, реализује бизнис-иницијативе које имају значајан еколошки учинак и учествује у акцијама заштите животне средине.

У еколошке пројекте и бизнис иницијативе које индиректно доприносе унапређењу еколошке слике у Републици Србији, од 2009. године је уложено више од 900 милиона евра, од чега је у иницијативе искључиво еколошког карактера инвестирано више од 130 милиона евра. Само у 2023. години, у реализацију еколошких пројеката уложено је 801,8 милиона динара. Компанија НИС континуирано тежи развоју и унапређењу еколошке свести међу запосленима и широм локалном заједницом, што представља њено чврсто опредељење.

Захваљујући обимним инвестицијама у спровођење зелене агенде у бизнис-процесима, у прошлој години су директне емисије угљен-диоксида смањене за 6 одсто, док су индиректне емисије CO2 остале на

истом нивоу као и 2022. године, што је јасан показатељ посвећености компаније НИС смањењу утицаја пословања на околину.

Током 2023. године настављена је и реализација бројних иницијатива које доприносе борби против климатских промена, међу којима је и производња електричне енергије из обновљивих извора. У фабрици пијаће воде „Јазак“ завршена је изградња електрана на крову и на тлу, завршено је 17 фотонапонских електрана на ССГ, а у току су пројекти за још 20. Започети су пројекти изградње кровних соларних фотонапонских електрана на објектима Складишта деривата Нови Сад и на пословној згради у Новом Саду, и електрана на тлу у Складишту деривата Нови Сад. Настављена је реализација пројеката у циљу смањења потрошње и губитака енергетских ресурса (пара, гас, електрична енергија), као и утискивање CO2 из аминског постројења у лежиште Русанда, урађена је анализа постојећих бушотина – као кандидата за додатно утискивање/утилизацију CO2 са индустријских објеката у Србији.

Крајем 2023. године усвојен је подзаконски акт, који проистиче из Закона о климатским променама, као и Правилник о мониторингу и извештавању о емисијама гасова са ефектом стаклене баште („Службени гласник РС“, бр. 118/2023), који за НИС доноси нове обавезе везано за емисије гасова са ефектом стаклене баште. Тренутно су у току припремне активности за испуњење обавезе подношења захтева за GHG дозволу, израде планова мониторинга GHG емисија, као и пратеће документације за постројења НИС-а. Министарство заштите животне средине је за потребе подношења захтева за издавање GHG дозволе, као и достављања Плана мониторинга и Извештаја о емисијама GHG развило посебну платформу – eGHG платформу, путем које ће оператери достављати потребну документацију.

Такође, у циљу припреме за предстојеће обавезе, као и у циљу успостављања процеса управљања емисијама гасова са ефектом стаклене баште, односно успостављања система мониторинга и извештавања о емисијама GHG, у НИС-у је у 2023. години израђено и усвојено упутство „Мониторинг емисија гасова са ефектом стаклене баште“.

Детаљне информације у погледу емисија у ваздух компаније НИС, транспарентно су представљене у оквиру појединачних GRI индикатора: 305-1, 305-2, 305-3, 305-4, 305-5, 305-6 и 305-7.

Планирање и реализација пројеката декарбонизације биће велики изазов за НИС и у наредном периоду, тако да се у компанији разматрају и пројекти везани за геотермалне изворе енергије, „зелени водоник“, утврђивање потенцијала за складиштење CO2 у искоришћеним лежиштима нафте и гаса, могућност примене технологија за издвајање CO2 у циљу његовог геолошког складиштења и слично.

ЦИЛЬ ЖИВОТ НА ЗЕМЉИ

Заштитити, обновити и промовисати одрживу употребу земаљских екосистема, одрживо управљати шумама, супротставити се дезертификацији и зауставити и преокренути деградацију земљишта и зауставити губитак биодиверзитета.

15 ЖИВОТ
НА ЗЕМЉИ

Унапређење еколошке слике у нашој земљи није само стратешко опредељење НИС-а, већ и циљ којем кроз различите активности предано теже и запослени компаније.

Имајући у виду да је заштита животне средине један од стратешких приоритета компаније, у НИС-у се континуирано унапређују еколошки показатељи процеса, тежи се примени најбољих доступних пракси у инвестиционим пројектима, док се континуираном едукацијом и реализацијом волонтерских акција активно доприноси развоју и унапређењу еколошке свести запослених и шире заједнице.

Током 2023. године наставило се са спровођењем иницијатива и пројеката у циљу унапређења стања на терену, испуњења захтева законске регулативе, као и унапређења заштите животне средине.

У циљу додатног поспешивања и промоције рециклаже у малопродајним објектима компаније, током октобра 2023. године, у сарадњи са екстерним оператером за управљање амбалажним отпадом, организовано је такмичење у прикупљању амбалажног отпада (папирног и пластичног отпада) за ССГ које редовно разврставају амбалажни отпад. Такмичење је успешно окончано и на малопродајним објектима је прикупљено укупно 5.027 kg амбалажног отпада. Оператери „Екостарпак“ и „Карра Star Recycling“ су припремили награде за станице са највише сакупљеног отпада, а то су: ССГ Соколићи 1, ССГ Зајечар 5, ССГ Сремска Митровица 1, ССГ Костолац, којима је и Компанија одала признање вредним наградама.

Када је реч о Рафинерији нафте Панчево, годину за нама су обележиле припреме за капитални ремонт, који је спроведен током марта и априла 2024. године, и који је због модернизације и повећања броја производних постројења, по обиму и комплексности највећи у историји Рафинерије.

Током 2023. године од надлежног државног органа исходована је нова водна дозвола за РНП. Рафинерија је обавила и све припреме за добијање нове интегрисане IPPC дозволе, која представља интегрисани приступ контроли загађивања. Подсетићемо да је Рафинерија

прво енергетско постројење у Републици Србији које је добило интегрисану IPPC дозволу, још 2017. године. Потреба за новом дозволом појавила се када је реализован пројекат изградње постројења „Дубока прерада“, услед чега је РНП у септембру 2022. године надлежном покрајинском органу упутила захтев за издавање нове интегрисане IPPC дозволе, а 2023. годину су обележили контакти и сарадња РНП са представницима надлежних државних органа у циљу њеног добијања. Нова интегрисана IPPC дозвола ће за РНП представљати доказ оправданости наставка улагања у еколошке пројекте и пројекте унапређења постројења и процеса, како би били испуњени захтеви свих стандарда у области заштите животне средине у нашој земљи.

Сви резултати повремених и самосталних континуираног мерења емисије загађујућих материја у ваздух су у складу са граничним вредностима емисија (скраћено: ГВЕ), и даље се стриктно поштује План потрошње горива, тако да је укинута коришћење уља за ложење и максимализована употреба природног гаса и гаса који компанија сама производи и обрађује у производном процесу. У Рафинерији се и даље инвестира у резервоарски простор, у уградњу најсавременијих горионика на пећима, у пројекте енергетске ефикасности, као и у пројекте који доприносе смањењу емисија гасова са ефектом стаклене баште.

Волонтерске акције са циљем заштите животне средине

Чланови Клуба волонтера компаније НИС традиционално учествују у еколошким акцијама. Поводом Светског дана заштите животне средине 2023. године, НИС-ови волонтери су учествовали у акцији уређења и уклањања отпада са површина Националног парка „Фрушка гора“, под слоганом „Радни дан за природу“. Акција организована у партнерству са Покрајинским заводом за заштиту природе, Покрајинским

секретаријатом за урбанизам и заштиту животне средине и домаћином акције, Националним парком „Фрушка гора“. Овом акцијом, у којој је учествовало готово 200 волонтера, укључујући и волонтерски тим председника Покрајинске владе, не само да су уклоњене велике количине отпада, већ је и указано на значај развоја еколошке свести и одговорног понашања према животној средини.

Након суперхелијских олуја које су током летњих месеци 2023. године нанеле велику штету зеленим површинама на територији Новог Сада, компанија НИС обратила се градским властима у жељи да као одговоран члан заједнице, пружи подршку у обнови Лиманског парка у Новом Саду, који се налази у непосредној близини пословног центра компаније. С тим циљем, Компанија је подржала пројекат озелењавања града, реализован под називом „Садимо сада за будућност Новог Сада“, донацијом у износу од пет милиона динара усмерених на ревитализацију и санацију Лиманског парка. Пројекат ревитализације Лиманског парка, који се простира на површини од готово 13 хектара, подразумевао је садњу 145 стабала биљних врста које су препоручене од стране Стручног тима за санирање оштећења јавних зелених површина на територији Града Новог Сада. Акција садње реализована је у партнерству са градском администрацијом Новог Сада и еколошким удружењем „Зелени Сад“, уз активан допринос чланова Клуба волонтера компаније НИС, који су уз стручну помоћ запослених у ЈКП „Градско зеленило“ и уз учешће волонтера других друштвено одговорних компанија, посадили велики број стабала. Очување и обогаћивање Лиманског парка кроз садњу нових стабала није само питање естетике, овде је реч о општем квалитету живота, биодиверзитету и одрживости локалне заједнице и зато је његова санација била један од приоритета након прошлогодишњих временских непогода на подручју Војводине.

ЦИЉ МИР, ПРАВДА И СНАЖНЕ ИНСТИТУЦИЈЕ

Промовисати мирољубива и инклузивна друштва за одрживи развој, обезбедити приступ правди за све и изградити ефикасне, поуздане и инклузивне институције на свим нивоима.

**Својом праксом
и експертизом
НИС је спреман
да допринесе
унапређењу
пословне климе у
нашој земљи.**

У оквиру сарадње са пословним удружењима, НИС са широм пословном заједницом размењује знања, искуства, информације и најбоље пословне праксе, идентификује потребе и могућности за унапређење услова пословања и доприноси стварању боље пословне климе, што резултира ширим и јаснијим сагледавањем актуелног пословног амбијента и ефикаснијим развојем енергетског сектора и саме компаније.

У 2023. години представници НИС-а су активно сарађивали са следећим пословним и струковним удружењима:

- Национални нафтни комитет Србије – Светског нафтног савеза (ННКС-WPC);
- Савет страних инвеститора (FIC);
- Америчка привредна комора у Србији (АМСНАМ);
- Привредна комора Србије (ПКС), и
- Национална алијанса за локални економски развој (НАЛЕД).

НИС је дао значајан допринос припреми годишње публикације „Бела књига 2023“ Савета страних инвеститора (FIC), која је у оквиру мера за унапређење услова пословања укључила и препоруке за сектор нафте и гаса, као и препоруке за успешан наставак борбе против нелегалне трговине у Републици Србији.

Кроз разматрање бројних измена прописа, учешће на јавним расправама, припрему и разматрање више нацрта закона и подзаконских аката, којима се регулишу области изградње објеката, уписа у катастар непокретности, односно инфраструктуре, запошљавања странаца, дигитализације процеса у области здравства, обновљивих извора енергије, компанија НИС настоји да у највећој могућој мери пружи свој допринос у регулаторним активностима.

У 2023. години донети су бројни прописи од значаја за унапређење привредног амбијента у Републици Србији, које је НИС анализирао и дао одговарајуће коментаре и сугестије:

- Закон о изменама и допунама Закона о планирању и изградњи;
- Закон о изменама и допунама Закона о накнадама за коришћење јавних добара;
- Закон о изменама и допунама Закона о странцима;
- Закон о изменама и допунама Закона о запошљавању странаца;
- Закон о изменама и допунама Закона о државном премеру и катастру;
- Закон о изменама и допунама Закона о поступку уписа у катастар непокретности и водова;
- Закон о изменама и допунама Закона о здравственом осигурању, и
- Подзаконски акти Закона о планирању и изградњи који прате усвојене измене Закона, као и подзаконски акти којима се даље уређује област обновљивих извора енергије.

Прописи који су били предмет јавних расправа или су достављени Компанији ради разматрања и давања сугестија, били су детаљно анализирани. Треба посебно истаћи Предлог уредбе о утврђивању Интегрисаног националног енергетског и климатског плана Републике Србије за период до 2030. године, са пројекцијама до 2050. године.

НИС ће и убудуће настојати да доприноси унапређењу пословног амбијента у Републици Србији, кроз учешће у јавним расправама о изменама прописа и бригу о својим запосленима, као и кроз обезбеђивање производа и услуга на највишем нивоу за своје потрошаче.

GRI индекс садржаја - Извештај о одрживом развоју за 2023. годину НИС а.д. Нови Сад

Изјава о употреби		НИС а.д. Нови Сад је известио у складу са GRI стандардима за период 01.01.2023 - 31.12.2023. године			
Коришћен GRI 1 стандард		GRI 1: Основа 2021			
Применљиви GRI секторски стандард		GRI 11: Сектор нафте и гаса 2021			
GRI СТАНДАРД/ ДРУГИ ИЗВОР	ИНДИКАТОР	ЛОКАЦИЈА ИНДИКАТОРА	ИЗОСТАВЉАЊЕ ИНДИКАТОРА		
			ИЗОСТАВЉЕНИ ЗАХТЕВ(И)	РАЗЛОГ	ОБЈАШЊЕЊЕ
Општи индикатори Општи индикатори					
GRI 2: Општи индикатори 2021	2-1 Детаљи о организацији	Страна 7 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
	2-2 Делокруг извештавања организације у области одрживог развоја	Стране 23 и 24 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
	2-3 Период извештавања, учесталост и контакт тачка	Стране 23 и 24 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину Страна 171 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			Сива ћелија означава да разлози за изостављања нису дозвољени за обелодањивања или да референтни број GRI секторског стандарда није доступан.
	2-4 Значајне измене информација датих у претходним извештајима	Страна 105 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
	2-5 Извештај ревизора	Стране 165-168 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
	2-6 Активности, ланац вредности и остали пословни односи	Годишњи извештај о пословању за 2023. годину (странице 28-41)			
	2-7 Запослени	GRI 401 Праксе запошљавања			
	2-8 Радници који нису запослени	GRI 401 Праксе запошљавања			
	2-9 Структура и састав управљања	Годишњи извештај о пословању за 2023. годину (странице 104-127)			
	2-10 Именоване и избор највишег органа управљања	Годишњи извештај о пословању за 2023. годину (странице 104-127)			
	2-11 Председник највишег органа управљања	Годишњи извештај о пословању за 2023. годину (странице 104-127)			
	2-12 Улога највишег органа управљања у надгледању управљања утицајима	Годишњи извештај о пословању за 2023. годину (странице 104-127)			
	2-13 Делегирање одговорности за управљање утицајима	Годишњи извештај о пословању за 2023. годину (странице 104-127)			
	2-14 Улога највишег органа управљања у извештавању у области одрживог развоја	Годишњи извештај о пословању за 2023. годину (странице 104-127)			
	2-15 Конфликт интереса	Годишњи извештај о пословању за 2023. годину (странице 104-127)			
	2-16 Комуникација у вези са најзначајнијим питањима	Годишњи извештај о пословању за 2023. годину (странице 104-127)			
	2-17 Колективно знање највишег органа управљања	Годишњи извештај о пословању за 2023. годину (странице 104-127)			
	2-18 Оцена рада највишег органа управљања	Годишњи извештај о пословању за 2023. годину (странице 104-127)			
	2-19 Политике награђивања	Годишњи извештај о пословању за 2023. годину (странице 104-127)			
	2-20 Процес одређивања накнаде	Годишњи извештај о пословању за 2023. годину (странице 104-127)			
	2-21 Укупан годишњи ratio компензација	GRI 201-1, GRI 202-1			
	2-22 Изјава о стратегији одрживог развоја	Стране 21-22 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
	2-23 Обавезујуће политике	Стране 105-106 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			

GRI индекс садржаја - Извештај о одрживом развоју за 2023. годину НИС а.д. Нови Сад

Изјава о употреби		НИС а.д. Нови Сад је известио у складу са GRI стандардима за период 01.01.2023 - 31.12.2023. године			
Коришћен GRI 1 стандард		GRI 1: Основа 2021			
Применљиви GRI секторски стандард		GRI 11: Сектор нафте и гаса 2021			
GRI СТАНДАРД/ ДРУГИ ИЗВОР	ИНДИКАТОР	ЛОКАЦИЈА ИНДИКАТОРА	ИЗОСТАВЉАЊЕ ИНДИКАТОРА		
			ИЗОСТАВЉЕНИ ЗАХТЕВ(И)	РАЗЛОГ	ОБЈАШЊЕЊЕ
	2-24 Уграђивање обавеза политике	Стране 105-106 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
	2-25 Процеси за превазилажење негативних утицаја	Стране 105-106 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
	2-26 Механизми за тражење савета и изражавање забринутости	Стране 105-106 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
	2-27 Усклађеност са законима и прописима	Стране 106-107 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
	2-28 Чланство у удружењима	Страна 29 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
	2-29 Приступ компаније односима са заинтересованим странама	Стране 28-35 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
	2-30 Запослени обухваћени колективним уговором	GRI 401- 2			
Материјалне теме					
GRI 3: Материјалне теме 2021	3-1 Процес одређивања материјалних тема	Стране 23-26 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			Сива ћелија означава да разлози за изостављања нису дозвољени за белодањивања или да референтни број GRI секторског стандарда није доступан.
	3-2 Списак материјалних тема	Стране 23-26 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
	3-3 Управљање материјалним темама	Стране 23-26 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
Економски показатељи					
GRI 201: Економски показатељи 2016	201-1 Директно генерисана и дистрибуирана економска вредност	Страна 108 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
	201-2 Ризици и могућности за компаније у вези са климатским променама	Страна 108 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
	201-3 Дефинисани бенефити приликом одласка у пензију	Страна 109 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
	201-4 Значајна финансијска помоћ примљена од Владе	Страна 109 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
Тржишно присуство					
GRI 202: Присуство на тржишту 2016	202-1 Однос најниже плате у компанији и законом прописане минималне зараде на значајним локацијама	Стране 109-110 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
	202-2 Структура вишег менаџмента у компанији	Стране 109-110 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
Индиректни економски утицај					
GRI 203: Индиректни економски утицаји 2016	203-1 Развој и утицај инфраструктурних улагања и услуга пружених првенствено за јавну корист кроз комерцијално или про боно ангажовање или у натури	Страна 111 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
	203-2 Значајан индиректни економски утицај, укључујући и величину утицаја	Стране 111-112 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
Процес набавке					
GRI 204: Процес набавке 2016	204-1 Процент набавки од локалних добављача на значајним локацијама на којима компанија послује	Страна 112 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			

GRI индекс садржаја - Извештај о одрживом развоју за 2023. годину НИС а.д. Нови Сад

Изјава о употреби		НИС а.д. Нови Сад је известио у складу са GRI стандардима за период 01.01.2023 - 31.12.2023. године			
Коришћен GRI 1 стандард		GRI 1: Основа 2021			
Применљиви GRI секторски стандард		GRI 11: Сектор нафте и гаса 2021			
GRI СТАНДАРД/ ДРУГИ ИЗВОР	ИНДИКАТОР	ЛОКАЦИЈА ИНДИКАТОРА	ИЗОСТАВЉАЊЕ ИНДИКАТОРА		
			ИЗОСТАВЉЕНИ ЗАХТЕВ(И)	РАЗЛОГ	ОБЈАШЊЕЊЕ
Процедуре везане за антикорупцијско деловање					
GRI 205: Анти-корупција 2016	205-1 Укупан број и проценат организационих делова за које се процењује ризик у вези са корупцијом и значајни идентификовани ризици	Стране 113-114 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
	205-2 Комуникација и обуке у вези са правилима и процедурама против корупције	Стране 114-115 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
	205-3 Потврђени случајеви корупције и предузете акције	Стране 115-116 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
Процедуре везане за антиконкурентско понашање					
GRI 206: Анти-конкурентско понашање 2016	206-1 Укупан број правних поступака због антиконкурентског и монополског понашања, према исходу	Страна 116 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
Порези					
GRI 207: Порези 2019	207-1 Приступ извршењу пореских обавеза	Страна 116 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
	207-2 Управљање порезима, контрола и управљање ризицима	Стране 117-118 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
	207-3 Ангажованост заинтересованих страна и управљање пореским питањима	Стране 117-118 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
	207-4 Извештавање по земљама	Стране 117-118 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
Коришћени материјали					
GRI 301: Материјали 2016	301-1 Материјали који се користе, по тежини или запремини	Стране 118-119 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
	301-2 Процент коришћених материјала који су рециклирани улазни материјали	Стране 119-120 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
	301-3 Процент продатих производа чији је амбалажни отпад прикупљен, по категоријама	Стране 119-120 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
Управљање енергијом					
GRI 302: Енергија 2016	302-1 Потрошња енергије унутар компаније	Страна 120 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
	302-2 Потрошња енергије изван компаније		Да	Податак недоступан/непотпун	За све активности изван НИС а.д. Нови Сад (сервисне услуге, ремонтни радови, транспорт, дистрибуција, третман отпада, израда студија итд), ангажују се трећа лица по Уговорима, у којима није посебно специфицирана потрошња енергије за уговорену активност. Сходно наведеном, компанија НИС не располаже подацима о утрошеној енергији за дате активности. НИС активно ради са својим добављачима како би се ови подаци мапирани. У наредном периоду, кроз активну сарадњу са добављачима, радиће се на решавању овог питања.
	302-3 Енергетска ефикасност	Стране 121-122 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
	302-4 Смањење потрошње енергије	Стране 121-122 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
	302-5 Смањење енергетских потреба производа и услуга компаније	Стране 121-122 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			

GRI индекс садржаја - Извештај о одрживом развоју за 2023. годину НИС а.д. Нови Сад

Изјава о употреби		НИС а.д. Нови Сад је известио у складу са GRI стандардима за период 01.01.2023 - 31.12.2023. године			
Коришћен GRI 1 стандард		GRI 1: Основа 2021			
Применљиви GRI секторски стандард		GRI 11: Сектор нафте и гаса 2021			
GRI СТАНДАРД/ ДРУГИ ИЗВОР	ИНДИКАТОР	ЛОКАЦИЈА ИНДИКАТОРА	ИЗОСТАВЉАЊЕ ИНДИКАТОРА		
			ИЗОСТАВЉЕНИ ЗАХТЕВ(И)	РАЗЛОГ	ОБЈАШЊЕЊЕ
Управљање водом					
GRI 303: Вода и отпадне воде 2018	303-1 Интеракције са водом као заједничким ресурсом	Стране 122-123 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
	303-2 Управљање утицајем испуштених вода	Страна 123 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
	303-3 Захватање воде	Страна 123 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
	303-4 Испуштене воде	Стране 124-125 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
	303-5 Потрошња воде	Страна 125 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
Биодиверзитет					
GRI 304: Биодиверзитет 2016	304-1 Локација и величина земљишта у поседу, закупљеног, којим се управља, или које је до заштићених простора и простора са високом вредношћу биодиверзитета ван заштићених простора	Стране 125-126 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
	304-2 Опис значајних утицаја активности, производа и услуга на биодиверзитет у заштићеним просторима и просторима са високом вредношћу биодиверзитета ван заштићених простора	Стране 125-126 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
	304-3 Станишта која су заштићена или обновљена	Стране 125-126 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
	304-4 Укупан број природних врста са IUCN црвене листе чија се станишта налазе у околини локација на којима компанија послује, по нивоу угрожености	Страна 127 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
Емисије у ваздух					
GRI 305: Емисије 2016	305-1 Директне емисије гасова са ефектом стаклене баште (Опсег 1)	Стране 127-128 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
	305-2 Индиректне емисије гасова са ефектом стаклене баште од коришћења енергије (Опсег 2)	Стране 127-128 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
	305-3 Остале индиректне емисије гасова са ефектом стаклене баште (Опсег 3)	Стране 128-129 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
	305-4 Интезитет емисија гасова са ефектом стаклене баште	Стране 129-130 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
	305-5 Смањење емисија гасова са ефектом стаклене баште	Стране 129-130 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
	305-6 Емисије супстанци које оштећују озонски омотач	Стране 129-130 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
	305-7 NO _x , SO _x , и друге значајне емисије гасова у ваздух по врсти и тежини	Стране 129-130 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			

GRI индекс садржаја - Извештај о одрживом развоју за 2023. годину НИС а.д. Нови Сад

Изјава о употреби		НИС а.д. Нови Сад је известио у складу са GRI стандардима за период 01.01.2023 - 31.12.2023. године			
Коришћен GRI 1 стандард		GRI 1: Основа 2021			
Применљиви GRI секторски стандард		GRI 11: Сектор нафте и гаса 2021			
GRI СТАНДАРД/ ДРУГИ ИЗВОР	ИНДИКАТОР	ЛОКАЦИЈА ИНДИКАТОРА	ИЗОСТАВЉАЊЕ ИНДИКАТОРА		
			ИЗОСТАВЉЕНИ ЗАХТЕВ(И)	РАЗЛОГ	ОБЈАШЊЕЊЕ
Управљање отпадом					
GRI 306: Отпад 2020	306-3 Генерисани отпад	Стране 130-131 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
Праксе запошљавања					
GRI 401: Праксе запошљавања 2016	401-1 Укупан број и кретање броја запослених по старосној групи, полу и региону	Стране 131-133 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
	401-2 Бенефиције осигуране запосленима на неодређено у односу на запослене са уговором на одређено време	Стране 133-134 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
	401-3 Повратак на посао и стопа задржавања запослених након коришћења породилског одсуства, према полу	Стране 133-134 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
Однос према запосленима					
GRI 402: Однос према запосленима 2016	402-1 Минимални отказни рок(ови) у вези са значајним пословним променама, укључујући и податак да ли је он дефинисан колективним уговором	Страна 135 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
Безбедност и здравље на раду					
GRI 403: Безбедност и здравље на раду 2018	403-1 Систем управљања безбедношћу и здрављем на раду	Стране 135-136 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
	403-2 Идентификација опасности, процена ризика и истраге HSE догађаја	Стране 136-137 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
	403-3 Служба медицине рада	Стране 137-139 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
	403-4 Учешће запослених, консултације и комуникација о безбедности и здрављу на раду	Стране 139-140 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
	403-5 Обуке запослених из области HSE	Стране 140-141 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
	403-6 Промоција здравља запослених	Страна 141 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
	403-7 Превенција и ублажавање утицаја, директно везаних за бизнис-процесе, на безбедност и здравље на раду	Стране 141-142 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
	403-8 Радници обухваћени систем управљања безбедношћу и здрављем на раду (Occupational health and safety system – HSE систем)	Стране 142-144 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
	403-9 HSE индикатори	Стране 144-145 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
	403-10 Погоршање здравља у вези са радом	Стране 145-146 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			

GRI индекс садржаја - Извештај о одрживом развоју за 2023. годину НИС а.д. Нови Сад

Изјава о употреби		НИС а.д. Нови Сад је известио у складу са GRI стандардима за период 01.01.2023 - 31.12.2023. године			
Коришћен GRI 1 стандард		GRI 1: Основа 2021			
Применљиви GRI секторски стандард		GRI 11: Сектор нафте и гаса 2021			
GRI СТАНДАРД/ ДРУГИ ИЗВОР	ИНДИКАТОР	ЛОКАЦИЈА ИНДИКАТОРА	ИЗОСТАВЉАЊЕ ИНДИКАТОРА		
			ИЗОСТАВЉЕНИ ЗАХТЕВ(И)	РАЗЛОГ	ОБЈАШЊЕЊЕ
Обуке и развој					
GRI 404: Обуке и развој 2016	404-1 Просечни сати обуке на годишњем нивоу - по запосленом, према полу и категорији запослених	Стране 146-149 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
	404-2 Програми за едукацију запослених који оспособљавају радника за даљи рад и пружају помоћ при транзицији након завршетка каријере	Страна 149 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
	404-3 Процент запослених који прима редовну повратну оцену о квалитету свог рада и развоју каријере, према полу и категорији запослених	Стране 149-150 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
Родна равноправност					
GRI 405: Разноликост и једнаке могућности 2016	405-1 Структура Одбора директора и подела чланова Одбора директора према полу и старосној групи	Страна 150 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
	405-2 Однос основне зараде жена и мушкараца према категорији запослених	Страна 150 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
Једнаке шансе					
GRI 406: Недискриминација 2016	406-1 Укупан број случајева дискриминације и предузете корективне мере	Страна 150 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
Синдикат и колективно преговарање					
GRI 407: Слобода удруживања и колективно преговарање 2016	407-1 Случајеви у којима је слобода удруживања и колективног преговарања угрожена и предузете мере	Стране 150-151 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
Дечији рад					
GRI 408: Дечији рад 2016	408-1 Пословни процеси и значајни добављачи који су идентификовани као они код којих постоји значајан ризик од постојања дечијег рада, и мере које су предузете да допринесу ефективном укидању дечијег рада	Страна 151 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
Принудни рад					
GRI 409: Принудни или обавезни рад 2016	409-1 Пословни процеси и значајни добављачи који су идентификовани као они код којих постоји значајан ризик од постојања принудног рада, и мере које су предузете да допринесу елиминисању свих облика принудног рада	Страна 151 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
Права староседелачког становништва					
GRI 411: Права аутохтоних народа 2016	411-1 Број и опис значајних спорова са локалним заједницама и староседелачким становништвом	Страна 151 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
Локалне заједнице					
GRI 413: Локалне заједнице 2016	413-1 Активности уз ангажовање локалне заједнице, процене утицаја и развојни програми	Страна 152 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
	413-2 Активности са великим тренутним и потенцијалним негативним утицајем на локалне заједнице	Страна 153 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			

GRI индекс садржаја - Извештај о одрживом развоју за 2023. годину НИС а.д. Нови Сад

Изјава о употреби		НИС а.д. Нови Сад је известио у складу са GRI стандардима за период 01.01.2023 - 31.12.2023. године			
Коришћен GRI 1 стандард		GRI 1: Основа 2021			
Применљиви GRI секторски стандард		GRI 11: Сектор нафте и гаса 2021			
GRI СТАНДАРД/ ДРУГИ ИЗВОР	ИНДИКАТОР	ЛОКАЦИЈА ИНДИКАТОРА	ИЗОСТАВЉАЊЕ ИНДИКАТОРА		
			ИЗОСТАВЉЕНИ ЗАХТЕВ(И)	РАЗЛОГ	ОБЈАШЊЕЊЕ
Процена добављача са аспекта критеријума утицаја на компанију					
GRI 414: Процена добављача 2016	414-1 Процент нових добављача који су анализирани с аспекта критеријума утицаја на компанију (корупција, лобирање, неконкурентско понашање, неусаглашеност са законом)	Стране 153-154 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
	414-2 Значајни стварни или потенцијални негативни утицаји на компанију у оквиру ланца набавке	Стране 153-154 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
Јавне политике					
GRI 415: Јавна политика 2016	415-1 Укупна вредност доприноса политичким партијама по земљи и кориснику подршке	Страна 154 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
Здравље и безбедност потрошача					
GRI 416: Здравље и безбедност потрошача 2016	416-1 Категорије производа и услуга који се прате ради унапређења утицаја на здравље и безбедност	Стране 154-155 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
	416-2 Укупан број санкција због непридржавања прописа и добровољних кодекса у вези са утицајем производа и услуга на здравље и безбедност потрошача током целокупног животног циклуса производа и услуга	Страна 156 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
Маркетиншке комуникације и обележавање производа					
GRI 417: Маркетинг и обележавање 2016	417-1 Информације о врсти производа и услуге које се захтевају процедурама, и проценат значајних производа и услуга који подлежу захтевима за таквим информацијама	Стране 156-158 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
	417-2 Укупан број санкција због непоштовања прописа и добровољних кодекса у вези са обележавањем производа и услуга	Страна 158 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
	417-3 Укупан број санкција због непоштовања прописа и добровољних кодекса који се тичу маркетиншке комуникације, оглашавања, спонзорстава и промоција	Страна 158 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
Приватност података					
GRI 418: Приватност корисника 2016	418-1 Укупан број случајева нарушавања приватности података потрошача	Страна 159 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			

GRI индекс садржаја - Извештај о одрживом развоју за 2023. годину НИС а.д. Нови Сад

Изјава о употреби	НИС а.д. Нови Сад је известио у складу са GRI стандардима за период 01.01.2023 - 31.12.2023. године
Коришћен GRI 1 стандард	GRI 1: Основа 2021
Применљиви GRI секторски стандард	GRI 11: Сектор нафте и гаса 2021

GRI СТАНДАРД/ ДРУГИ ИЗВОР	ИНДИКАТОР	ЛОКАЦИЈА ИНДИКАТОРА	ИЗОСТАВЉАЊЕ ИНДИКАТОРА		
			ИЗОСТАВЉЕНИ ЗАХТЕВ(И)	РАЗЛОГ	ОБЈАШЊЕЊЕ

Додатни секторски индикатори из области нафте и гаса

	Процењена количина и вредност резерви нафте и гаса	Страна 159 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
	Количина произведене и збринуте слојне воде	Страна 159 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
	Укупан број и количина значајних изливања	Страна 160 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
	Количина угљоводоника испушеног директно у атмосферу и спаљеног на бакљи	Страна 160 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
	Садржај бензена, олова и сумпора у гориву	Страна 160 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
	Затварање и санација бушотина и објеката	Страна 160 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
	Сигурносни процеси по пословним активностима	Стране 162-163 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
	Количина произведеног и купљеног биогорива и задовољење критеријума одрживог развоја	Стране 163-164 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			
	"PSE (Process safety events) – догађаји из области процесне безбедности 2023-2022."	Страна 164 Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину			

Теме у важећем GRI секторском стандарду које нису утврђене као материјалне у оквиру Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину НИС а.д. Нови Сад

ТЕМА	ОБЈАШЊЕЊЕ
GRI 11: Сектор нафте и гаса 2021	
Конфликт и безбедност	Узимајући у обзир захтеве секторског GRI стандарда, и у процесу детаљне анализе и поређења захтева стандарда GRI 11: Сектор нафте и гаса 2021 (у погледу материјалне теме Конфликт и безбедност), са активностима и бизнис процесима компаније НИС а.д. Нови Сад на најширем плану, утврђено је да ова тема није материјално значајна за компанију НИС.

GRI

индикатори

GRI 2-4 Значајне измене информација датих у претходним извештајима

Извештај о одрживом развоју за 2023. годину не садржи значајне измене информација датих у претходним извештајима.

Напомена: У компанији се од почетка 2023. године прорачун емисија гасова са ефектом стаклене баште „Carbon footprint“ врши према новој методологији за опсеге 1, 2 и 3. Главна разлика у односу на претходну методологију прорачуна је прецизност, јер се емисиони фактори за гасовита горива рачунају на основу састава гаса, односно садржаја угљеника. Због преласка на нову методологију за прорачун емисија са ефектом стаклене баште „Carbon footprint“ у 2023. години извршен је прорачун тј. усклађивање података и за 2022. годину према новој методологији ради следљивости и праћења трендова.

GRI 2-23 Обавезујуће политике

У компанији НИС а.д. Нови Сад постоји низ интерних нормативно-методолошких докумената, стратегија и политика које имају веома значајну улогу за пословање компаније. Водећу улогу с аспекта посвећености Компаније друштвено одговорним питањима и одрживом развоју има стратегија друштвено одговорног пословања за период 2021-2025. године.

Друштвено одговорно пословање НИС-а заснива се на интегрисању економске, друштвене и еколошке димензије у свакодневно пословање компаније. У жељи да обухвати све елементе одрживог развоја, Компанија се, улагањем у развојне програме и пројекте, стратешки опредељује да подржи основне стубове напретка заједнице и друштва, са посебним фокусом на младе.

Корпоративни програми у оквиру CSR стратегије су:

- „Заједници заједно“;
- Улагање у образовање – „Енергија знања“;
- Клуб волонтера и филантропија;
- Спонзорства и донације;
- Еколошки програми.

Сваке године, након детаљне анализе, израђују се акциони планови, који представљају пратећа документа стратегије друштвено одговорног пословања компаније НИС. Наведени планови садрже мере и активности, временске оквири, очекиване резултате, носиоце и индикаторе успеха у вези са имплементацијом предметне стратегије.

GRI 2-24 Уграђивање обавеза политике

Опредељеност и посвећеност компаније НИС одрживом развоју и пословању имплементирани су у визију компаније. Све усвојене стратегије, политике и друга важна интерна нормативно-методолошка документа компаније се преносе на одговарајуће

организационе делове у компанији, одговорне за поштовање и имплементацију мера и активности који произилазе из наведених стратешких докумената.

На тај начин, путем принципа посвећености, обезбеђује се уграђивање обавеза из докумената у свакодневно пословање компаније и све бизнис-процесе.

GRI 2-25 Процеси за превазилажење негативних утицаја

Компанија НИС а.д. Нови Сад са пуном пажњом, системски и структурирано приступа сваком приговору, рекламацији, спору, тужби, добијеним како од стране шире друштвене заједнице, становништва и надлежних државних органа, тако и од стране свих запослених у компанији.

GRI 2-27 Усклађеност са законима и прописима

Новчана вредност значајних казни и укупан број новчаних санкција због неусаглашености са еколошким законима и прописима

Током 2023. године по привредним преступима и прекршајима из области екологије, плаћене су четири казне, са трошковима поступка у укупном износу од 3.215.000,00 РСД (од чега су казне укупно 3.150.000,00 док додатни трошкови износе 65.000,00 РСД). Неимовинских казни није било.

Механизми решавања жалби у вези са утицајем на животну средину

Компанија одговорно и са дужном озбиљношћу приступа свим упућеним примедбама који се односе на животну средину, што је омогућено путем формализованих механизма за жалбе, као и путем кол-центра. Током 2023. године није било притужби грађана, пристиглих преко кол-центра.

Број поднетих, процесуираних и решених жалби у вези са радним правом

У току 2023. године против компаније је покренуто 46 нових радних спорова (искључујући тужбе које су покренуте поводом утврђивања мобинга или дискриминације), а активно је 126 радних спорова из претходног периода.

Од укупног броја радних спорова, у току 2023. године окончан је 61 поступак, започет у ранијем периоду (28 у корист компаније, а 33 спора на штету компаније, са негативним финансијским ефектом од 29.475.333,3 динара).

Број притужби које се односе на кршење људских права, обрађених и решених кроз званичне механизме за притужбе

У току 2023. године из области мобинга и дискриминације, у компанији смо евидентирали један нови спор поводом дискриминације, а утврђено је постојање девет спорова из претходног периода.

Од укупног броја спорова, у току 2023. године окончана су три спора из ранијег периода, и сва три у корист компаније, тако да у овом сегменту није било негативног ефекта по компанију.

Новчана вредност значајних казни и укупан број новчаних санкција због неусаглашености са законима и прописима

У току 2023. године нису изречене значајне казне, нити новчане санкције за компанију због неусаглашености са законима и прописима.

Новчана вредност значајних казни за неусаглашеност са законима и прописима у вези са пружањем услуга и коришћења производа компаније

У току 2023. године није било казни због неусаглашености са законима и прописима у вези са пружањем услуга и коришћењем производа компаније.

Број поднетих, процесуираних и решених жалби у компанији у 2023. години:

Према истраживањима у већини компанија, запосленима је на радном месту најважније поштовање.

Програм „Поштовање пре свега“ започет је 01.02.2022. године у компанији НИС, са циљем да пружи подршку свим запосленима у Компанији у случајевима када сматрају да су се суочили са непоштовањем, односно кад се нађу у било којој ситуацији у којој осећају да је угрожено њихово достојанство, радна права и осећања.

Свако од запослених поштовање може схватити на различите начине, али оно у сваком случају подразумева бригу, достојанство, награђивање, одавање признања. Поштован запослени је онај који је уважаван, цењен и заштићен. Због свега наведеног, компанија НИС је одлучила да више пажње посвети јачању поштовања сваког од запослених, као и да оснажује фер односе на радном месту.

Темељи, односно центри подршке програма „Поштовање пре свега“ су:

- Тим за психолошку подршку;
- Подршка у случају сумње на мобинг и
- Саветник за етику.

У зависности од ситуације у којој се запослени налазе, они се могу обратити једном од наведена три центра.

Када запослени имају изазове у превазилажењу одређене непријатне ситуације, не знају како да се носе са притиском, тешко им је да искажу свој став, наилазе на изазове у комуникацији, или се осећају беспомоћно и неприхваћено од стране свог тима, могу се обратити Тиму за психолошку подршку.

Када запослени мисле да су континуирано изложени мобингу и желе да се информишу

о даљим корацима које треба да предузму уколико се одлуче за покретање поступка, могу се обратити тиму за подршку у случају сумње на мобинг.

У ситуацијама када неко вређа достојанство запослених, не поштује их и према њима не поступа у складу са компанијским вредностима и Кодексом пословне етике компаније, запослени имају могућност да се обрате Саветнику за етику. Саветник за етику је представник највишег руководства компаније НИС.

Путем „Црвене линије“ пријављују се случајеви повреда пословне етике, а током 2023. године примљено је 6 пријава.

У оквиру програма „Поштовање пре свега“, у 2023. години разматран је и решен 31 случај. Саветник за етику је у оквиру овог програма током три године размотрио укупно 85 случајева, од чега су 84 случаја решена.

У трећој години рада саветника за етику, од 31 случаја, у 16 је дат савет. Управо у томе и јесте суштина постојања саветника за етику: да се правовременим саветима спречи кршење Кодекса. Ниједан запослени који се обратио саветнику за етику није остао без одговора и тиме је Компанија показала озбиљност приступа, односно тежњу да предупреди понашање које није у складу са Кодексом пословне етике.

Квалитетно радно окружење је оно у ком се сви запослени осећају задовољно, па су самим тим и продуктивнији. Због свега наведеног, компанија НИС је одлучна у намери да се овакво окружење оснажи и један од алата је управо програм „Поштовање, пре свега“.

Важно је напоменути да је ова платформа независна у свом деловању, односно непристрасна, гарантује дискрецију и заштиту свих запослених током комуникације и започетих процеса.

GRI 201: ЕКОНОМСКИ ПОКАЗАТЕЉИ**GRI 201-1 Директно генерисана и дистрибуирана економска вредност**

Дистрибуирана економска вредност у хиљадама динара	2022	2023
Директно генерисана вредност	516.551.517	417.148.250
Дистрибуирана економска вредност	412.283.774	411.395.123
Оперативни трошкови	361.205.198	306.322.281
Зараде запослених и остале накнаде	32.190.314	38.486.743
Камате на примљене кредите и исплаћене дивиденде	7.253.281	26.074.169
Порези*	11.472.951	33.263.354
Инвестиције у заједницу	162.030	7.248.576
Увећање економске вредности Компаније	104.267.743	5.753.127

*Датим износом нису обухваћени индиректни порези.

GRI 201-2 Ризици и могућности за компаније у вези са климатским променама

Један од основних праваца развоја НИС-а јесте унапређење еколошких перформанси пословних процеса, фокус на смањење угљеничног интензитета, као и очување животне средине.

Вођена тиме, Компанија је и претходне године велику пажњу посветила убрзању и јачању енергетске ефикасности, повећању

удела ОИЕ у сопственој производњи, као и пројектима за утилизацију CO₂. Настављена је реализација пројеката у циљу смањења потрошње и губитака енергетских ресурса (пара, гас, електрична енергија), као и пројекат утискивања CO₂ из аминског постројења у лежиште Русанда, урађена је анализа постојећих бушотина – као кандидата за додатно утискивање/утилизацију CO₂ са индустријских објеката у Србији.

Настављено је са ЕОР пројектом утискивања CO₂ издвојеног на аминском постројењу у Погону за припрему нафте и гаса у Елемиру, у лежиште Русанда, ради одржавања лежишног притиска и повећања производње. Укупно је у 2023. години утиснуто 70.182.002 m³ CO₂. Уместо да се гас са већим садржајем CO₂, заједно са осталим гасовима метанске групе спаљује на бакљи, чиме се повећавају емисије GHG и негативно утиче на животну средину, исти се пречишћава до нивоа квалитета који је потребан за његову дистрибуцију у мрежу „Србијагаса“.

Посебна пажња поклања се и примени геотермалне енергије. Компанија је реализовала неколико пројеката коришћења сопствених геотермалних ресурса за грејање зграда, припрему санитарне топле воде, грејање отворених и затворених базена, стакленика и грејање у индустрији, са растућим трендом примене последњих година. У 2023. години потрошачима је испоручено 32.025 GJ геотермалне енергије, што је за седам одсто мање него у 2022. години, као последица нешто виших спољних температура у зимским месецима. Пројекти из области примене геотермалне енергије доприносе повећању енергетске ефикасности.

Имплементацијом сложених мера за повећање енергетске ефикасности и применом савремених технологија позитивно се утиче на ублажавање климатских промена. Компанија улагањем у ове области проширује своје активности као енергетска компанија, уз поштовање еколошких принципа.

GRI 201-3 Дефинисани бенефити приликом одласка у пензију

Компанија исплаћује отпремнине и јубиларне награде. При престанку радног односа приликом одласка у пензију са навршених 65 година живота и 15 година стажа осигурања, Компанија обрачунава отпремнину у висини две просечне зараде у Републици Србији, према последњем објављеном статистичком податку, изузев када запослени испуни неки други услов за старосну пензију или превремену старосну пензију у складу са Законом, и поднесе Послодавцу захтев за престанак радног односа. У том случају, послодавац исплаћује отпремнину у висини две просечне зараде исплаћене код послодавца у претходном месецу.

GRI 201-4 Значајна финансијска помоћ примљена од Владе

У 2023. години није било уплата финансијске помоћи од Владе Републике Србије по основу премија, субвенција, дотација или донација.

GRI 202: ТРЖИШНО ПРИСУСТВО

GRI 202-1 Однос најниже плате у компанији и законом прописане минималне зараде на значајним локацијама

Компанија НИС настоји да својим запосленима пружи најбоље услове за рад, те поред сигурности, својим запосленима на свим позицијама обезбеђује минималну месечну основну бруто зараду изнад минималне бруто зараде у Републици Србији.

GRI 202-2 Структура вишег менаџмента у компанији

Запослени до нивоа директора Дирекције - старосна структура, полна структура и држављанство									
	Број/Ниво	Генерални директор	Саветници и заменици генералног директора	Директор Функције/Блока	Саветници и заменици директора Функције/Блока	Директор ћерке-фирме	Директор Дирекције	Саветници и заменици директора Дирекције	Директор Представништва
Старост	НИС а.д. Нови Сад	1	0	14	4	0	66	1	0
	<30	0	0	0	0	0	0	0	0
	30-50	1	0	10	2	0	48	0	0
	>50	0	0	4	2	0	18	1	0
	Представништва и огранци	0	0	0	0	0	0	0	1
	<30	0	0	0	0	0	0	0	0
	30-50	0	0	0	0	0	0	0	1
	>50	0	0	0	0	0	0	0	0
	Зависна друштва у земљи	0	0	0	0	5	11	0	0
	<30	0	0	0	0	0	0	0	0
30-50	0	0	0	0	3	6	0	0	
>50	0	0	0	0	2	5	0	0	
Пол	НИС а.д. Нови Сад	1	0	14	4	0	66	1	0
	Мушкарци	1	0	11	2	0	49	1	0
	Жене	0	0	3	2	0	17	0	0
	Представништва и огранци	0	0	0	0	0	0	0	1
	Мушкарци	0	0	0	0	0	0	0	1
	Жене	0	0	0	0	0	0	0	0
	Зависна друштва у земљи	0	0	0	0	5	11	0	0
	Мушкарци	0	0	0	0	5	10	0	0
	Жене	0	0	0	0	0	1	0	0
	Држављанство	НИС а.д. Нови Сад	1	0	14	4	0	66	1
Домаће		0	0	3	2	0	42	1	0
Страно		1	0	11	2	0	24	0	0
Представништва и огранци		0	0	0	0	0	0	0	1
Домаће		0	0	0	0	0	0	0	0
Страно		0	0	0	0	0	0	0	1
Зависна друштва у земљи		0	0	0	0	5	11	0	0
Домаће		0	0	0	0	3	7	0	0
Страно		0	0	0	0	2	4	0	0
Укупно		1	0	14	4	5	77	1	1

*У категорију менаџера су укључени: топ менаџмент, виши средњи менаџмент. Нижи менаџмент (почев од руководиоца Служби и ниже) није укључен у категорију менаџера.

GRI 203: ИНДИРЕКТНИ ЕКОНОМСКИ УТИЦАЈ

GRI 203-1 Развој и утицај инфраструктурних улагања и услуга пружених првенствено за јавну корист кроз комерцијално или pro bono ангажовање или у натури

Рекордним улагањима у друштвено одговорне пројекте и подршку професионалном спорту, НИС је и у 2023. години наставио са снажном подршком развоју заједнице у којој послује. У ове области у години за нама уложено је више од седам милијарди динара, чиме су укупна улагања Компаније у развој заједнице, почев од 2009. године до данас, премашила износ од 12 милијарди динара.

У 2023. години обележено је 15 година програма „Заједници заједно“, једног од најзначајнијих друштвено одговорних програма у Републици Србији, којим компанија НИС пажљиво прати потребе 2,8 милиона грађана који живе и раде у 13 локалних заједница у којима послује НИС. Са циљем да оснажи кључне стубове друштвеног развоја: јавно здравље и социјалну заштиту, науку и образовање, заштиту животне средине, културу и спорт, до сада је, путем овог програма, компанија НИС у реализацију 1.136 пројеката уложила више од 1,7 милијарди динара. О значају овог јединственог програма сарадње са локалним заједницама, најбоље говоре његови резултати, имајући у виду да је од 2009. године унапређен рад више од 180 образовних установа, више од 40 институција културе, опремљено је 45 болница и домова здравља, уређено више од 140 дечјих игралишта, паркова, спортских терена и објеката. Реализовани су бројни пројекти подршке талентованим младим људима, јер улагањем у њих истовремено се инвестира у будућност и просперитет читаве заједнице.

Такође, током 2023. године реализовано је и више од 50 спонзорских пројеката. Настављена је вишегодишња сарадња са Кошаркашким клубом „Партизан“, „Београдским фестивалом игре“ и „Фестивалом науке“, која по свом континуитету прераста у стратешко партнерство. Истакли бисмо још неке пројекте, које је компанија подржала, попут „Спортских игара младих“ и трке OCR North Spirit, као и подршку Хокејашком клубу „Црвена звезда“. Приоритет за компанију било је улагање у младе, у складу са актуелном корпоративном стратегијом и слоганом „Будућност на делу“.

Поред осталих видова подршке, добробити заједнице континуирано и веома посвећено доприносе и чланови Клуба волонтера компаније НИС. Током 2023. године као подршка различитим еколошким и друштвеним иницијативама, спроведено је девет волонтерских акција, кроз чију реализацију су волонтери донирали 1.121 волонтерски сат.

GRI 203-2 Значајан индиректни економски утицај, укључујући и величину утицаја

НИС је наставио са модернизацијом бизнис-процеса, чиме уједно доприноси и развоју српске привреде. У 2023. години у капиталне пројекте уложено је 39,2 милијарде динара, а у години пред нама износ инвестиција планиран је у висини од готово 60 милијарди, што је један од најобимнијих инвестиционих програма у историји НИС-а. Инвестирано је у све правце пословања.

На име дивиденде акционарима је исплаћено више од 23 милијарде динара, што је рекордни износ од 2013. године, када је НИС почео са њиховом исплатом. Ово није само показатељ да је компанија НИС и у изазовним временима сигуран извор прихода за акционаре, већ и доказ да модернизација НИС-а, спроведена

у договору са главним акционарима, даје одличне резултате.

Поред тога, НИС је један од највећих извозника и послодаваца у Србији, који ангажује значајан број домаћих добављача и извођача радова, чиме остварује позитиван утицај на њихово пословање, као и на развој домаће привреде.

GRI 204: ПРОЦЕС НАБАВКЕ

GRI 204-1 Процент набавки од локалних добављача на значајним локацијама на којима компанија послује

У циљу повећања ефикасности процеса набавке, НИС наставља са имплементацијом електронских и дигитализованих решења у овом домену. Потпуна дигитализација процеса набавке један је од кључних приоритета, који обезбеђује интегрисаност ланца снабдевања и утиче на многе аспекте процеса набавке, попут управљања односа са добављачима.

CSRM SAP NetWeaver портал је платформа преко које НИС омогућава добављачима да у дигиталном окружењу достављају своје понуде у процедурама набавке о којима су претходно били обавештени.

Портал КупиНА је ново решење за поручивање материјала и сервисних услуга по уговорима у дигиталном окружењу. КупиНА обезбеђује

цео животни циклус поруџбенице – од њеног креирања, преко процеса усаглашавања и интеракције са добављачима, до мониторинга испоруке предметних материјала или сервисних услуга.

Добављачи се о планираним и актуелним набавкама правовремено информишу путем званичног сајта компаније и мобилне апликације „mТендери“, који садрже информације о актуелним и завршеним процедурама тендера, квалификација и аукција. Потенцијалним добављачима се на овом месту нуде детаљна упутства о начину коришћења дигиталних формата којима располаже компанија, као и контакт-подаци лица која пружају техничку подршку добављачима.

Поверење и дугорочни односи са добављачима окосница су стратегије развоја пословања.

Како би се обезбедило континуирано унапређење односа са добављачима, НИС једном годишње спроводи анкету и радионице у којима учествују сви кључни добављачи. Уз помоћ механизма квантитативног и квалитативног истраживања, компанија идентификује и анализира све евентуалне изазове са којима се добављачи суочавају у процедурама набавке. Резултат овог рада је успостављање баланса између потреба добављача и потреба НИС-а, уз поштовање основних принципа и стандарда компаније.

Структура набавки						
Година	Укупна вредност набавки у хиљадама динара	Укупан број добављача са којима компанија сарађује	Укупна вредност набавки од локалних добављача у хиљадама динара	Укупан број локалних добављача	Процент набавки од локалних добављача, вредносно	Процент локалних добављача у укупном броју добављача
2022	273.256.868	2.235	106.905.008	1.955	39%	87%
2023	342.308.545	2.244	124.460.944	2010	36%	90%

* Под локалним добављачем подразумева се предузеће регистровано на територији Републике Србије.

* Значајне локације на којима компанија послује: Нафтна и гасна налазишта на територији Војводине, Рафинерија нафте Панчево, складишта, мрежа бензинских станица на територији целе Србије, као и Пословни центри Нови Сад и Београд.

GRI 205: ПРОЦЕДУРЕ ВЕЗАНЕ ЗА АНТИКОРУПЦИЈСКО ДЕЛОВАЊЕ

GRI 205-1 Укупан број и проценат организационих делова за које се процењује ризик у вези са корупцијом и значајни идентификовани ризици

У свим организационим деловима Компаније се континуирано анализирају ризици везани за корупцију. Обавља се стални мониторинг индикатора корупције*, претежно у области набавки роба и услуга, у пословању са купцима, као и кроз процес верификације кандидата за пријем у радни однос.

Област пословања, посебно изложена ризику везаном за корупцију је набавка роба и услуга, с обзиром на то да је карактерише велики проток новца и да иницијатива за коруптивно понашање може да потекне и од самих понуђача, и од наручиоца услуге.

Пре него што донесе одлуку о избору најповољнијег понуђача, наручилац, упркос прецизно дефинисаним стандардима и процедурама, може да фаворизује поједине учеснике, тако што ће:

- уступати унапред изабраном добављачу пословне податке из поступка набавке;
- ускратити појединим добављачима – конкурентима део података о условима набавке, ради њиховог елиминисања;
- редуковати време потребно за достављање понуде у циљу онемогућавања учешћа појединим добављачима и
- поставити друге неприкладне претквалификационе услове или затражити личну провизију.

Транспарентним поступцима и односом у вршењу послова набавке настоји се превентивно деловати и свести на најмању

меру потенцијалну могућност да до коруптивног односа уопште и дође, а ако би и поред тога били створени услови за исто, поступило би се у складу са нормативним документима Компаније која регулишу ову област.

Корупционе активности су карактеристичне и за област пословања са купцима, најчешће кроз привилеговање појединих тзв. „великих“ купаца. Најраспрострањенији вид привилеговања купаца је изражен кроз закључивање уговора или испоруку веће количине робе, без обзира на неизмирене финансијске обавезе, настале из претходних уговора и испорука.

Током 2023. године анализирани су индицији које су наводиле на елементе могућег корупционог деловања, посебно у службама набавке, али исте нису потврђене. У Регистру ризика дефинисан је ризик од корупционе активности и друге противправне делатности.

На нивоу Компаније постоји успостављен систем у оквиру којег носиоци спознаја о могућој коруптивној активности, могу пријавити случај. Осим својим непосредно надређеним, потенцијалну коруптивну делатност могуће је презентовати запосленима у Функцији за корпоративну заштиту, а омогућено је и анонимно саопштавање сазнања о коруптивној и другој недозвољеној делатности путем Мониторинг-центра ФКЗ-а и Црвеној линији.

*У анализи је под појмом „корупција“ коришћена дефиниција преузета из Националне стратегије за борбу против корупције: Корупција је однос који се заснива злоупотребом овлашћења у јавном и приватном сектору у циљу стицања личне користи или користи за другог. Ради се о ширем схватању појма корупције који корупцију не своди на опште усвојено мишљење да се ради о давању или примању мита, већ се подразумева свака радња која потиче, делимично или потпуно, из мотива који су друштвено неприхватљиви.

Будуће обавезе:

1. Развијање и продубљивање свести запослених компаније о препознавању и штетности појавних облика корупције;
2. Мониторинг и превентивне активности које ће побољшати пословну атмосферу и умањити могућности корупционог деловања;
3. Тренинзи, обуке и стручне радионице, као експертска помоћ менаџменту у препознавању елемената корупције;
4. Учешће у изради и усаглашавању интерних нормативно-методолошких докумената са циљем уградње контролних механизма, а у циљу свођења на минимум могућности коруптивног деловања;
5. Контрола спровођења мера на спречавању корупционих и других противправних активности и
6. Сарадња, унапређење и координација мера и активности на сузбијању корупционих активности са надлежним државним органима.

GRI 205-2 Комуникација и обуке у вези са правилима и процедурама против корупције

Органи и тела органа управљања

У складу са одлуком генералног директора НИС-а, којом је усвојен типски образац споразума о антикорупцијском понашању, чланови органа и тела органа управљања компаније упознати су са правилима и процедурама против корупције, као и са Политиком компаније у области борбе против корупције и превара, посебно са клаузулом о поштовању законодавства у области борбе против превара и корупције.

Сви чланови органа и тела органа управљања – чланови Одбора директора, Саветодавног одбора генералног директора, као и чланови комисија Одбора директора (Комисије за

ревизију, Комисије за именовања и Комисије за накнаде) и Одбора Скупштине акционара за надзор над пословањем и поступком извештавања акционара, упознати су са важећим правилима и процедурама везаним за антикорупционе активности.

Новозапослени

Током 2023. године верификовано је 1.889 потенцијалних кандидата за запослење. Сви новозапослени обухваћени су уводним предавањима, која су укључивала и упознавање са правилима и процедурама у борби против корупције.

Запослени

Ради превенције настанка коруптивног деловања и у циљу благовременог препознавања индикатора коруптивне делатности, на нивоу компаније спроводи се едукација свих запослених.

Компанија је током 2023. године реализовала непосредне обуке запослених на тему заштите информација и информационе безбедности. Обукама су обухваћени и начини руковања поверљивим подацима, примопредаја поверљивих података, заштита података о личности, те улога и значај људског фактора у сајбер-безбедности. Поред наведеног, одржане су и обуке из области које се организују само на захтев запослених (факултативне обуке), на основу спроведених симулација phishing кампање, као и awareness кампање. Предметне обуке похађало је укупно 1.509 запослених.

Ступањем на снагу GDPR регулативе на нивоу ЕУ, као и Закона о заштити података о личности, којим се уређује заштита података о личности на нивоу Републике Србије, овој теми даје се велики значај у Србији и у глобалним оквирима. Компанија НИС врши обраду података о личности на начин дефинисан применљивим правним прописима, пре свих Законом о заштити података о личности, те примењује организационе,

техничке и кадровске мере, као и поступке, а све у циљу заштите података о личности, као и мере / поступке у области сајбер-безбедности.

У процесу интерних провера усклађености пословања са нормативним документима компаније, запослени организационог дела задуженог за послове корпоративне заштите предлажу корективне мере, усмеравају и едукују друге запослене у области борбе против корупције.

Велики значај се придаје едукацији и усавршавању запослених у организационом делу компаније који се ангажује на пословима откривања коруптивног и другог незаконитог деловања. Тако су у овом сегменту током 2023. године са ове запослене реализоване различите врсте обука, међу којима се истичу следеће:

- Certified Cloud Security Professional;
- ISO/IEC 27001:2022 – Систем менаџмента безбедности информација и
- Специјалистичка обука за менаџере корпоративне безбедности SAMKB и Пословне академије - ПКС.

Пословни партнери

У циљу очувања и обезбеђивања повољног пословног амбијента кроз превентивно и појединачно деловање у борби против коруптивних и/или незаконитих радњи и поступања, пословним процедурама компаније регулисано је обавезно склапање споразума о антикорупцијском понашању са свим пословним партнерима са којима је НИС ступио у уговорни однос. Одлуком генералног директора НИС-а предвиђен је и поступак у случајевима када пословни партнер одбије да потпише наведени споразум, који предвиђа да иницијатор закључења споразума из НИС-а обавештава надлежне службе корпоративне заштите, након чега се предузимају мере и радње у смислу утврђивања стварних разлога одбијања потписивања споразума, а потом се доноси усаглашена одлука о даљем поступању.

Функција за корпоративну заштиту је носилац контролних активности у домену антикорупцијског деловања у компанији, контроле усаглашености уговора и постојања антикорупцијских споразума.

Будуће обавезе и циљеви:

1. Даљи рад на спровођењу планских антикорупционих мера на заштити пословања компаније и
2. Континуирана едукација и размена искустава и добре праксе са менаџментом и запосленима компаније, посебно са организационим деловима у чијем је делокругу спровођење набавне делатности и продаја роба и услуга.

GRI 205-3 Потврђени случајеви корупције и предузете акције

Против запослених чијим су чињењем или нечињењем наступиле штетне последице по компанију, а у основи су били криминално-корупциони мотиви, надлежним руководиоцима је у 2023. години поднето 80 предлога за покретање дисциплинског поступка. Од наведених случајева, ни у једном није био у питању однос који се везује за корупцију у најужем смислу, односно који се дефинише као давање-примање мита. Током 2023. године од стране екстерних субјеката није покренут ниједан спор против компаније или њених запослених у вези са корупцијом.

Поред тога, надлежним институцијама поднете су 93 кривичне пријаве, од којих се једна пријава односи на запосленог у компанији, а 92 кривичне пријаве на трећа лица, за следећа кривична дела:

- Крађа (39);
- Тешка крађа (42);
- Разбојништво (2);
- Фалсификовање исправе (1);
- Проневера у обављању привредне делатности (1);

- Неовлашћена употреба туђег пословног имена и других посебних ознака робе или услуга; лажно представљање; неовлашћено организовање игара на срећу и могуће кривично дело преваре (6);
- Остала кривична дела (2).

Извршењем наведених кривичних дела наступиле су штетне последице по Компанију у укупном финансијском износу од преко 22,5 милиона динара. Из Компаније је због доказаних корупционо-криминалних активности отпуштено осморо запослених, од којих је једна особа на нивоу средњег руководиоца, док је седам из категорије неруководећег кадра (инжењери, техничари и радници).

Током 2023. године у 99 случајева је са пословним партнерима раскинут уговор или није обновљен већ постојећи уговор о пословној сарадњи услед:

- непрофесионалног односа према уговором преузетим обавезама, нереализације уговорних обавеза у предвиђеном року и некавалитетно извршених обавеза и
- неизвршења финансијских обавеза/ валутног дуга (угрожена потраживања) према компанији или зависним друштвима.

Правни спорови екстерних субјеката у односу на компанију у вези са корупцијом

У периоду од 01.01.2023 – 31.12.2023. године од стране екстерних субјеката нису покренути било какви правни спорови против компаније или њених запослених у вези са корупцијом.

GRI 206: ПРОЦЕДУРЕ ВЕЗАНЕ ЗА АНТИКОНКУРЕНТСКО ПОНАШАЊЕ

GRI 206-1 Укупан број правних поступака због антиконкурентског и монополског понашања, према исходу

У току 2023. године није било покренутих поступака, нити су вођени спорови против Компаније због антиконкурентског и монополског понашања.

GRI 207: ПОРЕЗИ

GRI 207-1 Приступ извршењу пореских обавеза

Порези су важан извор прихода и представљају централни фактор фискалне политике и макроекономске стабилности сваке државе. НИС, као једна од водећих компанија у региону, има у том погледу посебну одговорност. Одрживи развој не само да захтева усклађеност са прописима, него подразумева и постојање свести о томе да НИС према својој функцији има кључну улогу у развоју и стварању вредности у окружењу у коме послује. Имајући то у виду, ове задатке у НИС-у обавља централизована пореска функција, која своје планове усаглашава са финансијским директором.

Пословање у компанији НИС није подређено порески мотивисаним одлукама. Компанија НИС има увек фокус на пореским обавезама и пореским прописима држава у којима послује, при томе узимајући у обзир економске и друштвене факторе. С обзиром да има додир са више јурисдикција, у којима се порески прописи и тумачења често мењају, НИС пажљиво прати промене пореских прописа, и по потреби прилагођава и унапређује своје пословање у циљу усклађености са законским одредбама.

Свака идентификована неусклађеност пословања са пореским прописима се отклања и предузимају се мере у циљу спречавања будућих понављања.

У 2023. години отпочело се са применом Стандарда управљања порезима, који као интерни документ, има за циљ да дефинише бизнис процес управљања порезима, улоге и одговорности учесника у процесу. Стандард

се односи на Компанију и обухвата све организационе јединице и запослене у НИС-у. Управљање порезима има за циљ да усклади пословање НИС групе са пореским прописима и да оптимизује пореске трошкове у сагласности са пореским прописима. Састоји се из анализе пореских ефеката, утврђивања пореске обавезе и организацију и реализацију пореске контроле. У вези са усвајањем пореских планова, финансијски директор у сарадњи са директором Департмана за порезе има највиши степен сениоритета.

Политика компаније у погледу трансферних цена има за циљ да на адекватан начин одрази расподелу профита између ентитета у НИС групи, узимајући у обзир њихову економску улогу, функцију, средства и ризике. Трансакције између повезаних лица реализују се у складу са принципом „ван дохвата руке“, а у супротном се уносе адекватне корекције у пореском билансу.

Додатно, у погледу одрживог развоја, пореска функција НИС-а има за циљ да кроз праћење домаће и иностране регулативе путем интерних ресурса, као и ангажовањем екстерних консултаната у земаља у којима обавља пословање анализира пореске олакшице као и пореске трошкове који могу имати директан или индиректан утицај на индикаторе одрживог развоја. Додатно активно учествује у реализацији програма усмерених на развој локалних заједница, донацијама и спонзорствима кроз анализе пореских ефеката.

GRI 207-2 Управљање порезима, контрола и управљање ризицима

У организационој структури НИС-а постоји посебан организациони део, у чијој је искључивој надлежности управљање порезима НИС групе. Његов основни задатак је да се стара да НИС послује у складу са пореским прописима и да, уз континуирану едукацију тима, прати активности НИС-а. Пореска функција се редовно преиспитује

и унапређује ангажовањем екстерних и интерних ресурса.

Поменути организациони део, кроз константно усавршавање, прати активности НИС-а и то од самог почетка, иницијалне идеје о потреби реализације одређеног пројекта (давањем стручног мишљења о постојању обавезе опорезивања у конкретном случају, врсти пореског облика, износу пореза и евентуалних других обавеза), анализирањем ефеката и давањем пореског третмана одређене трансакције до самог обрачунавања пореза и обавештавања организационог дела НИС-а надлежног за плаћање обавеза.

Уколико постоје несигурности око исправног пореског третмана или комплексности предмета, НИС обезбеђује екстерни савет независних пореских консултаната. Избор консултаната се врши на основу њиховог знања, искуства и висине накнаде.

У циљу правилне примене релевантних прописа, НИС остварује комуникацију са државним органима у циљу добијања мишљења у вези са пореским прописима.

GRI 207-3 Ангажованост заинтересованих страна и управљање пореским питањима

Колико је акционарима НИС-а значајно пословање у складу са пореским прописима, толико им је значајна и сарадња НИС-а са надлежним органима.

Компанија активно учествује у јавним расправама које се воде у вези са предложеним пореским прописима и користи прилику за директан дијалог са представницима пореских органа.

Са државним органима НИС сарађује транспарентно, пружајући сву неопходну подршку. Комуникација је конструктивна, базирана на прописима и стручним аргументима.

НИС се као члан привредних и индустријских удружења ангажује и на унапређењу пореског окружења, указује на изазове у пракси и предлаже решења, а све у циљу што јаснијег и прецизнијег дефинисања пореских прописа.

GRI 207-4 Извештавање по земљама

Према пореским прописима Републике Србије, НИС и даље нема обавезу подношења СбС извештаја, али за потребе матичне компаније прикупља извештаје чланица НИС групе и исте благовремено доставља за конкретну пореску годину.

Преглед пореских обавеза за 2023. дат је у табели испод*:

НИС а.д. Нови Сад	
Директни порези	14,24 млрд.
Индиректни порези	210,65 млрд.
Укупно:	224,90 млрд.
Зависна друштва у Србији	
Директни порези	2,28 млрд.
Индиректни порези	2,93 млрд.
Укупно:	5,21 млрд.
Зависна друштва ван Србије	
Директни порези	6,21 млрд.
Индиректни порези	8,70 млрд.
Укупно:	14,91 млрд.
НИС Група укупно :	245,01 млрд.

* износи приказани у РСД и без одложеног пореза

GRI 301: КОРИШЋЕНИ МАТЕРИЈАЛИ

GRI 301-1 Материјали који се користе, по тежини или запремини

Коришћени материјали			
Сировина/материјали	JM	Утрошене количине	
		2022	2023
Сировина/материјали			
Сировина/материјали			
Сирова нафта - домаћа	t	793.126	815.968
Сирова нафта – увозна	t	3.339.800	3.870.728
Природни гас*	t	128.675	119.318
Геотермална вода**	m3	428.048	394.445
Сирова вода***	m3	63.724	56.160

За производњу водоника

**Вода која је продата екстерним купцима

***Вода као сировина за производњу воде за пиће

Материјали који се користе у процесу производње потичу из необновљивих извора и налазе се у завршном производу, дериватима нафте, енергентима и води за пиће.

Због природе посла, у компанији се рециклирани материјали не користе као сировина за производњу.

Преглед сирове нафте – домаће и увозне, по врстама			
Сировина/материјали	JM	Утрошене количине	
		2022	2023
Сирова нафта – Парафинска лака	t	495.280	512.084
Сирова нафта – Парафинска тешка	t	75.003	77.754
Сирова нафта – Нафтенска	t	222.843	226.130
Сирова нафта – REB	t	990.502	26.675
Сирова нафта – Босна	t	911	270
Сирова нафта – Киркук	t	1.691.370	834.197
Сирова нафта – Novy Port	t	616.842	418
Сирова нафта – Темишвар	t	16.299	10.780
Сирова нафта – Срп Blend	t	8.847	254.953
Сирова нафта – Johan Sverdup	t	4.961	418.863
Сирова нафта – Crude oil blend	t	10.038	438
Сирова нафта – Azeri	t	30	167.510
Сирова нафта – ES Sider	t	0	79.622
Сирова нафта – Bonga	t	0	56.197
Сирова нафта – Basra medium	t	0	678.112
Сирова нафта – Bonny light	t	0	120.314
Сирова нафта – Al Jurf	t	0	165.914
Сирова нафта – Caspian blend	t	0	40.959
Сирова нафта – Kebco	t	0	139.542
Сирова нафта – Qaroun Egipat	t	0	59.994

Преглед полупроизвода			
Полупроизводи/материјали	JM	Утрошене количине	
		2022	2023
Пиролитички бензин	t	114.746	81.030
МТБЕ	t	4.603	4.761
Изобутан и газолин из Погона Елемир	t	1.055	859
Вакуум гасно уље (VGO) из увоза	t	91	0
Адитиви и полимер маса	t	729	773
Слоп (укључујући и деградирани производе)	t	144	245

Полупроизводи приказани у табели су екстерни производи који су коришћени за прераду као и слоп (настао у процесима прераде и манипулације у рафинеријама).

GRI 301-2 Процент коришћених материјала који су рециклирани улазни материјали

Преглед материјала коришћеног за паковање			
Полупроизводи/материјали	JM	Утрошене количине	
		2022	2023
Папир и картон	t	127	84
Дрво	t	206	125
Пластика	t	807	657
Метална амбалажа	t	208	109

Материјали који се користе у процесу производње потичу из необновљивих извора и налазе се у завршном производу, дериватима нафте, енергентима и води за пиће.

Због природе посла, у компанији се као сировина за производњу не користе рециклирани материјали.

GRI 301-3 Процент продатих производа чији је амбалажни отпад прикупљен, по категоријама

Амбалажни отпад који је у 2023. години преузет и прикупљен уз помоћ оператера система управљања амбалажним отпадом, поново је искоришћен, рециклиран или одложен у текућој години, а све у циљу испуњавања утврђених националних циљева за 2023. годину.

У оквиру Компаније, флашира се минерална вода и сокови у месту Јазак, и производе се различити брендови уља и мазива у Погону за производњу и логистику уља и мазива у Новом Саду.

Компанија је у свим већим објектима, као и на ССГ, организовала сакупљање амбалажног отпада у брендираним посудама за папир, ПЕТ и лименке.

Преглед амбалаже пласиране на тржиште Србије						
Материјал	JM	2022		2023		
		Јазак	Погон за производњу и логистику уља и мазива	Јазак	Погон за производњу и логистику уља и мазива	
Пластика	ПЕТ	t	479	19	370	16
	Друге врсте пластике	t	108	201	87	184
Метал	Гвожђе	t	0	208	0	109
Папир и картон	Папир и картон	t	81	46	54	30
Дрво	Палете	t	158	48	90	35
Укупно	t	1.348		977		

GRI 302: УПРАВЉАЊЕ ЕНЕРГИЈОМ

GRI 301-2 Процент коришћених материјала који су рециклирани улазни материјали

Преглед потрошње енергије											
Врста енергије	JM	Утрошена количина		Утрошена количина, прерачунато у тоне		Количина енергије према извору					
						Интерно произведено		Купљено од добављача		Продато	
		2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Природни и каптажни гас	m ³	232.828.789	177.174.900	187.820	142.971	201.738.610	199.146.544	169.163.087	113.866.035	4.897.770	4.846.780
Гориво за сопствену потрошњу (бензин, дизел)	t	4.169	4.376	4.382	4.691	4.169	4.376	0	0	0	0
Гориво за сопствену потрошњу (лож уље, рафинеријски гас, кокс, торч уље, оф гас)	t	415.738	429.474	222.783	246.781	415.738	429.474	0	0	0	0
ТНГ	t	237	210	249	221	109.232	103.497	2.386	0	111.381	104.142
Водена пара (приказано у пари високог притиска)	t	1.018.569	946.718	78.580	73.010	1.018.569	946.718	0	0	0	0
Електрична енергија набављена од добављача	MWh	393.590	382.909	33.843	32.924	0	0	393.590	382.909	0	0
Произведена електрична енергија	MWh	63.836	65.575	5.488	5.638	118.517	118.543	0	0	52.100	52.968
Топлотна енергија	MWh	8.055	7.398	693	636	0	0	8.055	7.398	0	0

Водена пара из сопствене производње енергана.

Током 2023. године потрошња енергије је била мања од потрошње предвиђене бизнис-планом за 10,4 одсто, док је у односу на 2022. годину мања за 5,1 одсто – као резултат примене додатних мера за повећање енергетске ефикасности.

GRI 302-3 Енергетска ефикасност

Најбољи показатељ континуираног унапређења енергетске ефикасности у областима значајне потрошње енергије јесте индекс енергетске ефикасности (EII – Energy Intensity index), који представља однос стварног и стандардног утрошка енергије. Стандардни утрошак енергије је пројекција потрошње у компанији по HSB Solomon Associates LLC (најраспрострањенија методологија упоредне анализе рафинерија нафте у свету, која покрива преко 85 одсто капацитета рафинеријске прераде у преко 70 земаља широм света).

Уколико се као референтна посматра 2012. година, у периоду 2012–2023. године остварено је укупно повећање енергетске ефикасности од чак 33 одсто.

Каптажни гас, који се раније спаљивао на бакљи, сада се користи за производњу електричне и топлотне енергије на когенерационим постројењима, изграђеним у периоду од 2013. до 2016. године.

Удео произведене електричне енергије из когенерација у укупној потрошњи електричне енергије у Компанији износи 15 одсто, а са производњом електричне енергије из противпритисног турбогенератора у Рафинерији нафте Панчево и 45 фотонапонских електрана на крововима ССГ (25 пуштено у рад), сопствена производња електричне енергије у односу на укупну потрошњу електричне енергије у НИС-у током 2023. године износи 26 одсто.

У циљу компактности Извештаја у свим његовим деловима, део захтеваних података сходно GRI 302-3, обелодањен је у оквиру GRI 302-4.

GRI 302-4 Смањење потрошње енергије

Најзначајнији пројекти и мере који су реализовани или чија је реализација започета у 2023. години су:

- Контрола пумпања код ГБ-2301;
- Обрађивање тоулена на ДА-3601 у складу са количном која иде у намешавање БМБ 95;
- Смањење количине ваздуха са потиса ГБ-2301 за регенератор ДЦ-2302 СА НА 40 kNm³/h;
- Монтажа изолација на С-100 и Манипулацији*;
- Искључити стриповање **ЛПУ С-2100;
- Искључити стриповање ТПУ С-2100 када иде на ДДХТ;
- Изоловање 26 комада сигурносних вентила у Блоку 9;
- Искључење из рада пумпе ГА-2221 при nižем капацитету;
- Затварање нерентабилних бушотина;
- Примена енергетски ефикасних ЕСР пумпи;
- Извођење ремонтно-изолационих радова (РИР) на пољима Блока „Истраживање и производња“;
- Замена пумпних агрегата на пољу Јерменовци, и
- Замена пумпних агрегата на пољу Мокрин Запад.

Реализацијом пројеката и мера дефинисаних програмом за повећање енергетске ефикасности (ППЕЕ) за 2023. годину, додатним мерама, а посебно challenge-мерама спроведеним у току претходне године у Блоку „Прерада“, остварене су уштеде енергије од укупно 332 TJ.

Преглед планираних и остварених енергетских уштеда			
Енергент	Планиране уштеде у 2023. (GJ)	Остварене уштеде у 2023. (GJ)	Остварене уштеде у 2023. (%)
Електрична енергија	17.377	23.200	134%
Топлотна енергија	89.739	179.759	200%
Горива	41.191	129.306	314%
Укупно:	148.307	332.265	224%

У НИС-у постоји дефинисана процедура усаглашавања и одобравања номинованих пројеката. Саставни део те процедуре је и пратећа документација, која обухвата обрачуна очекиваних уштеда за сваку номиновану меру. За обрачуна се користе резултати термотехничких прорачуна у складу са литературом (таблице, лабораторијске анализе, конверзиони фактори и друго) и добром инжењерском праксом. Улазни подаци су са билансних мерила потрошње, што представља фактичке податке о потрошњи. Исти принцип се користи и код мерења у области електроенергетике.

GRI 302-5 Смањење енергетских потреба производа и услуга компаније

Компримовани природни гас (КПГ) је природни, тј. земни гас, који се сабија на притисак од 220 до 250 бара. Главни састојак је метан, који у поређењу са осталим дериватима има најмањи коефицијент емисије CO₂, па самим тим доприноси очувању животне средине. КПГ се користи као алтернативно гориво за све врсте возила, али и као енергент у индустрији. Основна предност овог деривата је у његовој

енергетској, односно калоријској вредности, која је далеко већа него код осталих погонских горива, као и у октанском броју (као мерилу квалитета горива). Овом деривату се даје предност и због чињенице да најмање загађује животну средину. Поред смањене емисије штетних гасова, КПГ не садржи сумпор, као ни токсичне адитиве органског олова или бензена.

Компанија у 2023. години има пет активних малопродајних објеката за КПГ: ССГ Нови Сад 10, ССГ Чачак 1, ССГ Блок 45, ССГ Жарково 2 у Београду и ССГ Ледена стена у Нишу. КПГ постројење на гасном пољу Острово (пуштено у рад 2017. године) задовољава потребе велепродаје, односно индустријске потрошње.

GRI 303: УПРАВЉАЊЕ ВОДОМ

GRI 303-1 Интеракције са водом као заједничким ресурсом

У НИС-у је унапређење процеса управљања водама један од значајних циљева. Као стратешки циљ је усвојено смањење удела свеже захваћене воде, а повећање удела воде из рецикулације.

У циљу смањења негативног утицаја на површинска и подземна водна тела, континуирано се прати квалитет подземних и отпадних вода, на основу чега се дефинишу мере и предлози за даље унапређење. Као и до сада, захватање свеже и испуштање отпадне воде је у складу са захтевима прописаним у водним актима и законској регулативи.

У НИС-у се вода користи у процесима производње и прераде нафте, у расхладним системима, за противпожарну заштиту и флаширање воде за пиће.

Компанија се водом снабдева из различитих извора: површинских (87 одсто) и подземних водних тела (6 одсто), као и јавних водовода (7 одсто). Најзначајнији водни ресурс за компанију је река Дунав. Извори воде за

* Манипулација организациони део у Рафинерији који се бави пријемом, чувањем, отпремом и транспортом нафте и нафтних деривата

**Стриповање подразумева убризгавање паре у колону којом се уклањају лаки заостаци, а које није могуће уклонити дестилацијом.

производне и друге процесе се не налазе у подручјима која су знатно погођена црпљењем воде. И у протеклој години су постигнуте значајне уштеде свеже захваћене воде за потребе Рафинерије нафте Панчево, захваљујући поврату кондензата којим се врши рециркулација воде (24 одсто).

Отпадне воде које се генеришу деле се на: технолошке отпадне воде, атмосферске отпадне воде и санитарне. У НИС-у све отпадне воде пролазе одговарајући третман и у крајњи реципијент, независно од врсте реципијента, испуштају се искључиво пречишћене отпадне воде, у свему у складу са водном дозволом, водним условима и другим обавезујућим документима (ИРПС дозвола, студија о процени утицаја на животну средину) и законском регулативом.

GRI 303-2 Управљање утицајем испуштених вода

У НИС-у се велика пажња поклања пречишћавању отпадних вода, посебно имајући у виду да се 82 одсто отпадних вода испушта у водотокове, највећим делом у Дунав. Све отпадне воде пролазе одговарајући третман и испуштају се искључиво пречишћене отпадне воде. Начин пречишћавања отпадних вода је одређен захтеваним квалитетом који отпадна вода треба да испуни пре испуштања у крајњи реципијент. У компанији пречишћавање се врши на постројењима за пречишћавање отпадних вода, сепараторима и таложницима, биолошким пречистачима. Укупан број објеката за пречишћавање отпадних вода је 417.

Испитивање квалитета отпадних вода и проверу ефикасности уређаја ради акредитована лабораторија, у складу са Планом мониторинга. Извештаји се достављају надлежним државним и локалним органима.

GRI 303-3 Захватање воде

Укупна количина захваћене воде према водозахвату			
Врста водозахвата	Јединица мере	2022	2023
Површинске воде, укључујући реке, језера и канале	m ³	23.200	134%
Подземне воде		179.759	200%
Кишница		129.306	314%
Вода из друге организације (Јавни водовод)			
УКУПНА КОЛИЧИНА ЗАХВАЋЕНЕ ВОДЕ*	m³	4.863.371	5.571.357
Слојна вода**		4.523.096	4.800.542

* Све захваћене воде у НИС-у се могу сматрати слатком водом (Freshwater (<1,000 mg/L Total Dissolved Solids)).

** Слојна вода, издвојена из сирове нафте при црпљењу нафте и гаса и извођењу рударских радова у бушотинама, пречишћава се (издвајају се угљоводоници, суспендоване и растворене материје) и утискује на одређену дубину у непроизводне бушотине (изабране бушотине ван функције), без утицаја на квалитет подземних вода.

Количина захваћене дунавске воде за потребе Рафинерије нафте Панчево је повећана у односу на претходну годину за 15 одсто. Захватање на нивоу од 145 l/s представља тек 0,0028 одсто просечног годишњег протицаја Дунава.

У 2023. години је значајно повећана количина захваћене воде из Дунава у Рафинерији нафте Панчево, за потребе припреме деминерализоване и филтриране воде за рад постројења термоелектране – топлане (ТЕ-ТО), што је имало и утицај на повећање количине испуштене воде у водотокове (река Дунав).

За потребе складишта нафтних деривата у Новом Саду користи се вода захваћена из канала ДТД. Захватање воде из канала ДТД је 7 l/s, односно 0,0115 одсто протицаја канала ДТД код Новог Сада.

GRI 303-4 Испуштене воде

Укупна количина испуштене воде према реципијенту и третману				
Реципијент	Јединица мере	2022	2023	Врста третмана отпадне воде
Водоток	m ³	470.284	623.618	физички
		10.797	9.104	физичко-хемијско-биолошки
		0	0.00	без третмана
		1.509.478	1.569.339	Екстерно постројење за физичко-хемијско пречишћавање отпадних вода – ФОВ – фабрика за обраду вода у „ХИП-Петрохемија“ Панчево пречишћава отпадне зауљене воде из РНП
Укупно водоток:	m³	1.990.560	2.202.061	
Јавна канализација	m ³	373.670	392.649	физички
		0	0.00	физичко-хемијско-биолошки
		39.003	34.672	без третмана (Пословни центри)
		0	4.999	Екстерно постројење за пречишћавање отпадних вода (Физичко-хемијски)
Укупно јавна канализација:	m³	412.673	432.320	
Друго (упојна јама, лагуна, сабирна јама)	m ³	84.114	61.764	физички
		3.750	3.175	физичко-хемијско-биолошки
		0	0.00	без третмана (Пословни центри)
Укупно друго:	m³	87.864	64.939	
УКУПНА КОЛИЧИНА ИСПУШТЕНЕ ВОДЕ:	m³	2.491.096	2.699.320	

Компанија не испушта пречишћену отпадну воду у водна тела, у којима би могла да утиче на биодиверзитет. На основу исходних водних дозвола, нема сазнања да су водна тела у која се испуштају пречишћене отпадне воде сврстана у водна тела са посебним статусом заштите и вредношћу биодиверзитета.

Повећање количине испуштене воде у 2023.

години је директна последица повећане количине захваћене воде за потребе ТЕ-ТО Панчево.

Квалитет отпадне воде која настаје у процесу у РНП-у се прати у складу са важећом законском регулативом. Све зауљене отпадне воде са простора РНП примарно се пречишћавају на АРП сепаратору у кругу РНП, одакле се даље

шаљу на третман у фабрику за пречишћавање отпадне воде у ХИП-Петрохемији и након тога се испуштају у реку Дунав. Средња годишња концентрација угљоводоника у отпадној процесној води која одлази у ХИПП на даљи третман је 4,63 mg/l, односно годишње оптерећење процесне отпадне воде, пре секундарног пречишћавања угљоводоника је 7,3 t.

Средња годишња конц. угљоводоника (mg/l)	4,6
Годишња количина угљоводоника у процесној отпадној води (t/годишње)	7,3

У компанији је дефинисана максимална концентрација угљоводоника у слојној води и она износи 60 ppm.

GRI 303-5 Потрошња воде

	2022	2023
Потрошња воде НИС	2.372.275	2.872.036
Потрошња воде РЕФ	2.088.973	2.653.385

У НИС-у највећа потрошња воде је у Рафинерији нафте Панчево, где се користи у производним процесима – за хлађење, производњу водене паре и допуну противпожарних система.

У 2023. години Рафинерија нафте Панчево је вршила и припрему воде за потребе ТЕ-ТО Панчево, у циљу производње топлотне и електричне енергије. Вода се захвата из реке Дунав, што је у складу са важећом водном дозволом.

Једна од пратећих делатности НИС-а је флаширање пијаће воде из извора Јазак.

Преостала количина воде у компанији се користи у процесима бушења, за хлађење резервоара и за противпожарне системе.

GRI 304: БИОДИВЕРЗИТЕТ

GRI 304-1 Локација и величина земљишта у поседу, закупљеног, којим се управља, или које је до заштићених простора и простора са високом вредношћу биодиверзитета ван заштићених простора

Преглед заштићених локација у близини пословања Компаније			
Врста заштићеног природног добра	Назив заштићеног природног добра	Назив објекта НИС-а у близини	Статус објекта НИС-а у 2023. години
Специјални резерват природе	Делиблатска пешчара	ХТС Девојачки бунар Db - 1/Н	ван функције
		СГС Тилва	ван функције
	Језеро Окањ	Погон за припрему и транспорт нафте и гаса, Елемир	у функцији
		Бушотина Ели-1	ван функције
		Пашњаци велике дропље	СМС Мокрин запад и КС-2 Мокрин запад
Парк природе	Јегричка	ССГ Нови Сад 6	ван функције
		ССГ Змајево	у функцији
Споменик природе	Језеро Палић	ХТС Палић (1 Pj - 1/Н, Pj - 2/Н)	у функцији
		Пћ-24	у функцији
Национални парк	Шума Јунаковић	ХТС Пригревица – Бања Јунаковић (Pb - 1/Н)	у функцији
		Жупанијски парк – градска башта у Зрењанину	ССГ Зрењанин 1
Предео изузетних одлика	Ђердап	ССГ Доњи Милановац	у функцији
		СГС Ново Милошево	у функцији
		Експлоатационо поље Меленци	у функцији
		Експлоатационо поље Русанда плитко	у функцији

GRI 304-2 Опис значајних утицаја активности, производа и услуга на биодиверзитет у заштићеним просторима и просторима са високом вредношћу биодиверзитета ван заштићених простора

Чињеница је да човек данас низом својих активности постаје главни узрочник нестанка и смањења броја многих биљних и животињских врста. Међу угрожавајућим факторима који нарушавају биодиверзитет могу се навести:

- губитак станишта, тј. уништавање природних станишта ширењем пољопривредних површина,
- интензивна испаша,
- паљење примарне вегетације,
- тоталне сече шума,
- хидромелиорациони радови,
- урбанизација и изградња инфраструктуре,
- прекомерна експлоатација врста (брање, лов, риболов), као и
- загађење воде, ваздуха, земљишта.

Дугорочан и одржив развој једног друштва није могућ без поштовања и очувања биолошке разноврсности. НИС, као друштвено одговорна компанија, све активности изводи у складу са важећим законским прописима и дозволама надлежних органа. Компанија није имала негативан утицај у заштићеним подручјима или подручјима са високом вредношћу биодиверзитета ван заштићених подручја.

НИС је током 2023. године изводио истражне радове, експлоатацију нафте, гаса и термалних вода, као и продају деривата на 11 локација у близини заштићених

природних добара – националног парка Ђердап, специјалних резервата природе (језера Окањ, Пашњака велике дропље код Мокрина), парка природе Палић и Јегричка, споменика природе (шуме Јунаковић и градске баште у Зрењанину), стриктно поштујући услове надлежних институција (Завода за заштиту природе Србије и Покрајинског завода за заштиту природе).

Током 2023. године изведена су Решења о условима заштите природе за потребе израде пројеката примењених хидрогеолошких истраживања на: подручју Келебије, на пољу Иђош, на подручју Банатски двор Запад, за обуставу експлоатације нафте и гаса на експлоатационом пољу Мраморак, за потребе експлоатације нафте и гаса на експлоатационим пољима Меленци, Брадарац Маљуревац и Кикинда.

Изведена су и Решења о условима заштите природе за потребе бушења и испитивања бушотина Ло-027, Ло-029, Ло-031, Ло-032.

GRI 304-3 Станишта која су заштићена или обновљена

У 2023. години није вршена санација примарних исплачних јама.

До сада је санирано укупно 215 примарних исплачних јама и два упојна базена, а земљиште је враћено првобитној намени. Једна од највећих и најзначајнијих санација (по обиму улагања и количини збринутог отпада) извршена је у Кикинди (санација упојног базена). Укупна површина рекултивисаног земљишта износи преко 16 ha (160.016 m²). Санацију земљишта спроводе екстерно ангажовани извођачи радова, који су специјализовани за ову врсту активности.

GRI 304-4 Укупан број природних врста са IUCN црвене листе, чија се станишта налазе у околини локација на којима компанија послује, по нивоу угрожености

Међународна унија за заштиту природе (International Union for Conservation of Nature - IUCN) формирала је Црвену листу угрожених врста на глобалном нивоу (The IUCN Red List of Threatened Species), на којој се тренутно налази више од 157.100 врста, од којих више од 44.000 прети изумирање (41 одсто водоземаца, 37 одсто ајкула и ража, 36 одсто корала који граде гребене, 34 одсто четинара, 26 одсто сисара и 12 одсто птица).

Свака животиња и биљка је драгоцен и има важну улогу у очувању екосистема. Међутим, услед суочавања са озбиљним изазовима као што су климатске промене, загађење околине, сеча дрвећа и губитак станишта, многе биљке и животиње су постале угрожене врсте у Србији.

У ретке, угрожене и заштићене животиње у Србији спадају:

- Аполонов лептир (*Parnassius apollo*),
- липљан (*Thymallus thymallus*),
- степски соко (*Falco cherrug*),
- црни даждевњак (*Salamandra atra*),
- велики тетреб (*Tetrao urogallus*),
- белоглави суп (*Gyps fulvus*),
- орао крсташ (*Aquila heliaca*),
- а неке од заштићених биљака су: Панчићева оморица (*Picea omorika*), степски божур (*Raeonia tenuifolia*), жути локвањ (*Nuphar lutea*), росуља (*Drosera*) итд.

Према подацима о природним врстама са IUCN црвене листе, у близини Мокрина, на „Пашњацима велике дропље” налази се станиште строго заштићене врсте птица - велике дропље (*Otis tarda*), у чијој околини компанија послује. Компанија својим активностима на овој локацији не угрожава опстанак ове строго заштићене врсте птица.

Област заштите природе (заштита и очување природе, биолошка, геолошка и предеона разноврсност) нормативно је регулисана Законом о заштити природе и другим законским и подзаконским актима који се непосредно или посредно односе на природу и природна добра. Унапређењу и усклађивању заштите природе доприноси и примена одредби и принципа међународних конвенција, чији је наша земља потписник.

Компанија НИС прибавља код надлежних органа услове за заштиту природе које доследно поштује приликом извођења својих активности.

GRI 305: ЕМИСИЈЕ У ВАЗДУХ

GRI 305-1 Директне емисије гасова са ефектом стаклене баште (Опсег 1)

У Компанији се од почетка 2023. године прорачун емисија гасова са ефектом стаклене баште (Carbon footprint) за опсеге 1, 2 и 3 врши према новој методологији. Методологија је израђена од стране консултаната „Ernst & Young”. Главна разлика у односу на претходну методологију прорачуна јесте прецизност, јер се емисиони фактори за гасовита горива рачунају на основу састава гаса, односно садржаја угљеника.

	Јединица	2023
Директне емисије CO2 (Опсег 1)	t CO2eq	1.396.509
CO2	t	1.289.958
CH4	t	3.777
Директне емисије према врсти извора (t CO2eq):		
Стационарно сагоревање		295.338
Спаљивање на бакљама		36.588
Прерада нафте		937.470
Фугитивне емисије		99.808
Емисије из мобилних извора		22.635
Остале емисије		4.670

Директне емисије CO2 (Опсег 1) у 2023. години смањене су за 6 одсто у односу на 2022. годину.

Због преласка на нову методологију за прорачун емисија са ефектом стаклене баште (Carbon footprint) у 2023. години, ради следљивости и праћења трендова, извршен је прорачун и за 2022. годину према новој методологији.

Крајем године усвојен је Правилник о мониторингу и извештавању о емисијама гасова са ефектом стаклене баште („Службени гласник РС”, бр. 118/2023). За постројења која подлежу обавезама мониторинга и извештавања у НИС-у (Рафинерија нафте Панчево, Погон за припрему нафте и гаса у Елемиру и енергана на Складишту нафтних деривата Нови Сад), извршен је прорачун емисија гасова са ефектом стаклене баште за 2023. годину у износу од 1.148.445,67 t CO2. У односу на 2022. годину емисије су мање 3 одсто, што је резултат мањег обима прераде нафте у Рафинерији нафте Панчево у 2023. години у поређењу са 2022. годином.

У 2023. години у лежиште Русанда утиснуто је 70.182.002 m3 CO2 издвојеног на аминском постројењу у Погону за припрему нафте и гаса у Елемиру (у оквиру ЕОР пројекта утискивања CO2 у циљу одржавања лежишног притиска и повећања производње).

GRI 305-2 Индиректне емисије гасова са ефектом стаклене баште од коришћења енергије (Опсег 2)

НИС за реализацију својих пословних активности користи електричну и топлотну енергију набављену од добављача. Према GHG протоколу (GHG Protocol Corporate Accounting and Reporting Standard), ове емисије гасова са ефектом стаклене баште приказују се као индиректне у оквиру извештавања за Опсег 2, с обзиром да је извор истих у власништву друге компаније. За дефинисање индиректних

емисија НИС-а, коришћен је „GHG Protocol Scope 2 Guidance“ (An amendment to the GHG protocol Corporate Standard).

У калкулацију су укључени CO2, CH4, N2O.

У 2023. години емисије гасова са ефектом стаклене баште од увезене електричне и топлотне енергије која се користила у Компанији и зависним друштвима у Републици Србији (Опсег 2) износиле су 271.238,5 t CO2eq. Индиректне емисије су на истом нивоу као и 2022. године.

*У прорачуну индиректних емисија за емисиони фактор за увезену ел. енергију за Србију коришћен је документ EIB Project Carbon Footprint Methodologies - Version 11.2 February 2022. Вредности потенцијала глобалног загревања преузети су за гасове са ефектом стаклене баште из Climate Change 2014: Synthesis Report, Contribution of Working Groups I, II, III and IV to the Fifth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change, IPCC, 2015.

GRI 305-3 Остале индиректне емисије гасова са ефектом стаклене баште (Опсег 3)

Опсег 3 емисија GHG, према GHG протоколу, обухвата остале индиректне емисије гасова са ефектом стаклене баште, које су у највећој мери последица употребе производа компаније.

У оквиру Carbon footprinta НИС-а за Опсег 3 приказане су емисије за:

- Категорију 1 - набављена роба и услуге,
- Категорија 2 - средства за производњу (челик, цемент), и
- Категорија 11 - коришћење продатих производа Компаније у износу од 11.172.429,6 t CO2ekv.

Разматра се проширење прорачуна и на друге категорије у наредном периоду.

Категорија	у хиљ. t CO ₂ -екв
Набављена роба и услуге (категорија 1)	630,5
Средства за производњу (основна средства) (категорија 2)	8,4
Коришћење продатих производа (категорија 11)	10.533,5
Укупно – остале индиректне емисије GHG*	11.172,4

*за прорачун осталих индиректних емисија коришћен је Corporate Value Chain (Scope 3) Accounting and Reporting Standard – норма за обрачун и извештавање о емисијама гасова са ефектом стаклене баште Обима 3, (са остале индиректне емисије које нису повезане с коришћењем енергије) са смерницама „Scope 3 Calculation Guidance“.

GRI 305-4 Интензитет емисија гасова са ефектом стаклене баште

kg CO₂e за Опсег 1 / t производње односно прераде нафте у складу са новом методологијом

	2022*	2023
Upstream	275,7	255,2
Прерада	272,3	276,9

*извршено је усклађивање података за угљенични интензитет за 2022. годину, на основу прорачуна емисија GHG, урађеног према новој методологији. У прорачун улазе гасови CO₂, CH₄, N₂O, HFC, изражени као еквивалент CO₂.

Угљенични интензитет је приказан за активности НИС-а које имају највеће директне емисије гасова са ефектом стаклене баште (опсег 1) у оквиру Carbon footprint-а компаније, а то су Блок „Истраживање и производња“ (Upstream) и Рафинерија нафте Панчево (Прерада, Downstream).

Угљенични интензитет у области Upstream-а је у 2023. години смањен у односу на претходну 2022. годину, због мање количине спаљеног гаса на бакљи и мање сопствене потрошње гаса.

У Блоку „Прерада“ угљенични интензитет у 2023. години је благо повећан у поређењу са претходном 2022. годином, због мањег обима

прераде нафте као и коришћења горива са већим емисионим фактором.

GRI 305-5 Смањење емисија гасова са ефектом стаклене баште

Током 2023. године од стратешких докумената у области обновљивих извора енергије, енергетске ефикасности и смањења емисија гасова са ефектом стаклене баште, усвојен је нацрт Интегрисаног националног плана за енергетику и климу (ИНКЕП) и Стратегија нискоугљеничног развоја Републике Србије за период од 2023. до 2030. године, са пројекцијама до 2050. године. Крајем године донет је и подзаконски акт који проистиче из Закона о климатским променама, Правилник о мониторингу и извештавању о емисијама гасова са ефектом стаклене баште („Службени гласник РС“, бр. 118/2023). У складу са Споразумом из Париза. Република Србија је ревидирала национално утврђени допринос (НДЦ), односно повећала амбиције у погледу смањења емисија гасова са ефектом стаклене баште на 33,3 одсто у односу на 1990. годину, до 2030. године.

Поменути документи, као и стратешки документи који су још увек у изради – пружиће основу за усвајање базне године и утврђивање циљева смањења GHG на нивоу компаније, као и успостављање система за праћење реализација мера за смањење емисија GHG и њихов утицај Carbon footprint компаније и транзицији ка пословању са ниским емисијама.

У Компанији се реализују пројекти у области побољшања енергетске ефикасности, производње електричне енергије из обновљивих извора енергије, утилизације CO₂, који директно утичу на смањење емисија са ефектом стаклене баште.

Када се стекну услови, Компанија ће почети да извештава о смањењу емисија гасова са ефектом стаклене баште по утврђеним циљевима.

GRI 305-6 Емисије супстанци које оштећују озонски омотач

У Компанији се не врши производња, увоз или извоз супстанци које осиромашују озонски омотач.

GRI 305-7 NO_x, SO_x, и друге значајне емисије гасова у ваздух, по врсти и тежини

Количине емитованих загађујућих материја у ваздух (t/g)	2022	2023
Емисија SO ₂	179	156
Емисија NO _x	994	985
Емисија прашкастих материја (PM)	32	30

Укупне емисије загађујућих материја у ваздух (SO₂, NO_x и прашкасте материје) нешто су ниже (3%) у 2023. години, него претходне 2022.

Подаци су израчунати на основу добијених извештаја о мерењима емисије загађујућих материја у ваздух и потрошње горива на емитерима за које не постоји обавеза мерења емисије.

У 2023. години у РНП је настављена реализација плана потрошње горива, тако да је укинута коришћење уља за ложење, максимализована је употреба природног гаса и гаса који компанија производи и обрађује у производном процесу (рафинеријски гас), што се одразило и на резултате повременог и самосталног континуираног мерења емисије загађујућих материја у ваздух. Наиме, сви показатељи су у складу са ГВЕ.

Такође, емисије са великих постројења за сагоревање која улазе у Национални план за смањење загађујућих материја које потичу из старих великих постројења за сагоревање

(НЕРП) (Атмосферска дестилација II S-2100 и котлови Енергане BF-9601, BF-9602 и BF-9501), у границама су годишњих квота емисије SO₂, NO₂ и укупних ПМ прописаних НЕРП-ом.

GRI 306: УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ

GRI 306-3 Генерисани отпад

Преглед генерисаног и збринутог отпада у тонама		
Карактер отпада	Генерисано отпада у 2023. години	Збринуто отпада у 2023. години
Опасан	7.621	7.860
Неопасан	3.096	3.100
Рударски	56.000	56.000
Укупно:	66.717	66.960

Преглед збринутог отпада по врсти у тонама		
Врста збрињавања	2023	
	Неопасан	Опасан
Одлагање на депонију	54	1
Рециклажа	2.876	87
Регенерација	41	175
Складиштење	7	30
Солидификација	25	2.990
Суспаљивање	7	4.277
Третман мешаног комуналног отпада	90	0
Извоз – Обнављање компонента катализатора	0	301

Преко Националног регистра извора загађивања Агенције за заштиту животне средине редовно се обавештава о кретањима опасног отпада, а за 2023. годину достављене су информације о укупној количини генерисаног и збринутог отпада. Захваљујући апликативном решењу за евиденцију отпада у Компанији, редовно се прате генерисане и збринуте количине, као и сва интерна и екстерна извештавања.

Сходно свим законским одредбама које се односе на управљање отпадом, Компанија је на реализацији збрињавања отпада ангажовала 47 оператера са дозволама за управљање отпадом, издатим од стране надлежних органа Републике Србије.

У 2023. години, од опасног отпада највише је генерисано муљева, талога и зауљеног отпада, који су настали одржавањем и чишћењем резервоара и сепаратора, као и чишћењем уљне канализације (58 одсто), док од укупно генерисаних количина неопасног отпада метални отпад чини 86 одсто.

Највише неопасног отпада предато је на рециклажу, првенствено метали и амбалажни отпад, док је опасан отпад (муљеви, талози и зауљени отпад) у зависности од концентрације угљоводоника, предаван на суспаљивање или солидификацију.

Количина отпада произведеног приликом бушења и стратегије за његово збрињавање

У току 2023. године, у оквиру редовних активности на изради нових нафтних бушотина, избушена је 51 бушотина и генерисано укупно око 56.000 t отпадних исплачних материјала, који су збринуте одмах по генерисању. То је за око 19 одсто више него 2022. године, када је генерисано 46.500 t отпадних исплачних материјала. Сав отпад који је генерисан у току бушења, одмах је сакупљен и одложен на депонију отпадне исплаке Ново Милошево.

Сва постројења која су коришћена за бушење током 2023. године, опремљена су металним базенима за сакупљање исплаке, који се монтирају на површину, што значи да су у потпуности избачени из употребе бетонски базени који се закопавају у земљу. Све локације се током извођења радова покривају ПВЦ фолијом, тако да је било каква контаминација земљишта онемогућена чак и у случају акцидента.

GRI 401: ПРАКСЕ ЗАПОШЉАВАЊА

GRI 401-1 Укупан број и кретања броја запослених по старосној групи, полу и региону

Преглед кретања броја запослених				
Организациони део	31.12.2022.		31.12.2023.	
	Директно	Укупно	Директно	Укупно
Блок „Истраживање и производња“	1.085	1.085	1.079	1.079
Дивизија „Downstream“	2.527	2.527	2.592	2.592
Блок „Прерада“	972	972	997	997
Блок „Промет“	1.365	1.365	1.384	1.384
Дирекција „Енергетика“	41	41	46	46
Други организациони делови у оквиру Дивизије „Downstream“	149	149	165	165
НИС - стручне службе	1.577	1.577	1.215	1.215
Представништва и огранци	4	4	4	4
НИС а.д. Нови Сад	5.193	5.193	5.317	5.317
Нафтагас – Нафтни сервис	2.191	2.191	2.294	2.294
Нафтагас – Технички сервис	441	441	428	428
Нафтагас – Транспорт	2	2	2	2
НИС Петрол	3.097	3.097	3.170	3.170
НТЦ НИС Нафтагас	386	386	413	413
Зависна друштва у земљи	6.117	6.117	6.307	6.307
Укупно:	11.310	11.310	11.624	11.624

Преглед квалификационе структуре запослених према врсти уговора													
Година			ДР	МР	ВС	ВШ	СС	НС	ВК	КВ	ПК	НК	Укупно
2022	НИС а.д. Нови Сад	Директно	10	655	1769	340	1.608	2	118	690	1	0	5.193
		Лизинг	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Зависна друштва у земљи	Директно	3	201	672	369	2.790	44	194	1.840	3	1	6.117
		Лизинг	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Укупно		13	856	2.441	709	4.398	46	312	2.530	4	1	11.310
2023	НИС а.д. Нови Сад	Директно	12	715	1.803	350	1.625	2	113	696	1	0	5.317
		Лизинг	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Зависна друштва у земљи	Директно	3	236	677	387	2.868	49	187	1.896	3	1	6.307
		Лизинг	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Укупно:		15	951	2.480	737	4.492	51	300	2.592	4	1	11.624

Преглед полне структуре запослених према врсти уговора					
Година			Мушкарци	Жене	Укупно
2022	НИС а.д. Нови Сад	Директно	3.727	1.466	5.193
		Зависна друштва у земљи	4.361	1.756	6.117
	Укупно	8.088	3.222	11.310	
2023	НИС а.д. Нови Сад	Директно	3.784	1.533	5.317
		Зависна друштва у земљи	4.459	1.848	6.307
	Укупно:	8.243	3.381	11.624	

Однос менаџмента и запослених					
Година		Менаџмент		Запослени	
		Број менаџера	% учешћа у укупном броју менаџера	Број запослених	% учешћа у укупном броју запослених
2022	Мушкарци	266	70,74%	7.822	71,54%
	Жене	110	29,26%	3.112	28,46%
	Укупно	376	100%	10.934	100%
2023	Мушкарци	254	68,65%	7.989	70,99%
	Жене	116	31,35%	3.265	29,01%
	Укупно:	370	100%	11.254	100%

*У категорију менаџера су укључени: топ менаџмент, виши и средњи менаџмент. Нижи менаџмент (почев од Руководилаца служби и ниже), није укључен у категорију менаџера.

Преглед старосне структуре запослених

Година		до 20	20-29	30-39	40-49	50-59	преко 60	Укупно
2022	НИС а.д. Нови Сад	8	570	1.449	1.559	1.285	322	5.193
	Зависна друштва у земљи	63	1.354	2.043	1.500	948	209	6.117
	Укупно	71	1.924	3.492	3.059	2.233	531	11.310
2023	НИС а.д. Нови Сад	5	565	1.480	1.586	1.348	333	5.317
	Зависна друштва у земљи	35	1.294	2.108	1.615	1.044	211	6.307
	Укупно:	40	1.859	3.588	3.201	2.392	544	11.624

*Представништва и огранци и зависна друштва у иностранству нису приказани у табели.

Флукуација запослених	Мушкарци		Жене		Укупно	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Пријем у радни однос	1.081	928	615	534	1.696	1.462
Прекид радног односа	792	767	464	382	1.256	1.149
Укупно:	1.873	1.695	1.079	916	2.952	2.611

Подаци за зависна друштва у иностранству и остала зависна друштва нису приказани у табели.

**Однос новозапослених и броја запослених на почетку посматраног периода износи 13%.

***Однос запослених који су напустили компанију и броја запослених на почетку периода износи 10%.

Флукуација запослених	До 19		20-29		30-39		40-49		50-59		од 60		Укупно	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Пријем у радни однос	86	50	702	575	466	413	289	275	136	124	17	25	1.696	1.462
Прекид радног односа	23	26	377	389	365	287	223	182	126	95	142	170	1.256	1.149
Укупно:	109	76	1.079	964	831	700	512	457	262	219	159	195	2.952	2.611

*Подаци за зависна друштва у иностранству и остала зависна друштва нису приказани у табели.

GRI 401-2 Бенефиције осигуране запосленима на неодређено у односу на запослене са уговором на одређено време

Права запослених гарантована су колективним уговорима и другим интерним актима Компаније, и у том смислу не постоје разлике између бенефиција које су осигуране запосленима на неодређено у односу на запослене који су ангажовани на одређено време.

НИС својим запосленима обезбеђује висок степен социјалне заштите, који је регулисан

колективним уговором и интерним актима, а који је виши од одредби прописаних законом. Погодности које су прописане колективним уговором и интерним актима су:

- Посебна заштита за оболеле и за запослене са инвалидитетом;
- Превентивни опоравак запослених који раде на пословима са повећаним ризиком и осталих запослених у циљу спречавања професионалних обољења и инвалидности;
- Солидарна помоћ;
- Плаћање трошкова лечења и рефундација трошкова сахране запосленог и/или чланова уже породице;

- Једнократна помоћ за рођење сваког детета;
- Једнократна помоћ породици за случај смрти запосленог;
- Накнада штете коју су запослени претрпели због уништења или оштећења стамбених објеката, услед елементарних непогода и других ванредних догађаја;
- Стипендије током редовног школовања за децу погинулих и умрлих радника;
- Колективно осигурање свих запослених у случају смрти услед незгоде и смрти услед болести;
- Добровољно пензијско осигурање* (за запослене који уплаћују износ до 2.500 РСД, компанија уплаћује исти износ) и јубиларне награде запосленима за 10, 20, 30 и 40 година непрекидног рада у Компанији;
- Бенефит рада од куће више од 2 радна дана месечно, за запослене који припадају некој од 12 осетљивих категорија.

*Послодавац је добровољно пензијско осигурање исплаћивао само запосленима на неодређено време, по пензијском плану.

GRI 401-3 Повратак на посао и стопа задржавања запослених након коришћења породилског одсуства, према полу

Динамика одлазака и повратака са породилског одсуства у 2023. години

Организациони део	Запослени који су започели одсуство у 2020. години	Запослени који су се вратили са одсуства започетог у 2020. години	Запослени који су започели одсуство у 2021. години	Запослени који су се вратили са одсуства започетог у 2021. години	Запослени који су се вратили на рад након завршетка одсуства до 31.12.2020. и 31.12.2021.	Преостали очекивани број запослених за повратак са одсуства у 2023. и 2024. години	Напустили компанију за мање од годину дана након повратка са породилског	Запослени који су се вратили на рад након завршетка одсуства, а у радном односу у Компанији су и након 12 месеци од завршетка одсуства
НИС а.д. Нови Сад	181	133	196	177	254	377	100	219
Лизинг	0	0	0	0	0	0	0	0
Укупно:	181	133	196	177	254	377	100	219

*Представништва и огранци, зависна друштва у иностранству и остала зависна друштва нису приказана у табели.

**Укупно 100 породиља је по истеку породилског одсуства, а у периоду крајем од година дана напустило Компанију, у односу на 340 породиља које су се вратиле на рад.

***Укупно 219 породиља су у радном односу у Компанији дужи од годину дана по истеку породилског одсуства, у односу на 340 породиља које су се вратиле на рад.

****Висина индикатора повратак на посао је 75%, а висина индикатора задржавање на послу је 64%.

После доношења закона којим се ограничавају примања породиља, компанија НИС је 2018. године донела интерну одредбу, према којој се трудницама исплаћује износ за породилско

одсуство до њихове пуне месечне зараде, односно максимално до петоструке зараде на државном нивоу.

GRI 402: ОДНОС ПРЕМА ЗАПОСЛЕНИМА

GRI 402-1 Минимални отказни рок(ови) у вези са значајним пословним променама, укључујући и податак да ли је он дефинисан колективним уговором

У случају потребе премештаја запосленог на друге послове или промене других битних елемената уговора о раду запосленог, Компанија је у обавези да у складу са Законом о раду запосленом достави понуду за закључење анекса уговора о раду, са роком за изјашњавање о понуди који износи осам радних дана од дана пријема понуде. Понуда објашњава и образлаже разлоге за премештај запосленог и елементе уговора о раду који се мењају.

У случају губитка способности за рад на позицији са повећаним ризиком, запослени се распоређује на одговарајуће друге послове, уз задржавање претходне зараде током 6 месеци од дана премештаја.

GRI 403: БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ

GRI 403-1 Систем управљања безбедношћу и здрављем на раду

Имплементирани систем управљања безбедношћу и здрављем на раду одржава се и унапређује у складу са захтевима стандарда SRPS ISO 45001:2018 „Системи менаџмента безбедношћу и здрављем на раду – Захтеви са упутством за коришћење“. НИС је сертификован у складу са SRPS ISO 45001 од 2020. године.

У циљу обезбеђивања ефикасног управљања ризицима, Стандарди Компаније и постојећа пракса у области безбедности и здравља на раду премашују постојеће законске обавезе.

Ради безбедности ангажованих извођача, од њих се захтева строго поштовање стандарда Компаније.

Права, обавезе и одговорности у сегменту безбедности и здравља на раду запослених НИС-а уређена су:

- Уговором о раду,
- Колективним уговором НИС-а,
- Законом о безбедности и здрављу на раду,
- Законом о раду,
- Интерним Стандардом „Опште одредбе и структура управљања HSE“,
- Као и другим нормативно-методолошким документима.

НИС је формирао Функцију за HSE, као функцију подршке која се бави методологијом и развојем савремених алата за управљање ризицима и имплементацијом захтева из области БЗР. У оквиру организационих делова компаније (Блокова) такође су формиран Сектори за HSE. За све организационе делове одговарајућим актом именована су лица за безбедност и здравље на раду из Функције за HSE или Сектора за HSE.

Консултовање и учешће запослених је саставни елемент система управљања БЗР у НИС-у. У компанији се активности организују на начин, да се омогући активно учешће и консултације запослених и њихових представника у процесима организације, процене, планирања и примене активности функционисања HSE система.

Како се запослени не би одвојили од обављања својих радних обавеза без преке потребе, све консултације са представницима запослених спроводе се периодично или по потреби, уз узимање у обзир специфичности процеса њиховог рада.

Области у које се запослени и њихови представници укључују су:

- Дефинисање потреба и очекивања

заинтересованих страна;

- Имплементација HSE Политике;
- Идентификација опасности и оцењивање ризика и прилика;
- Успостављање HSE циљева и планирање њиховог остваривања;
- Спровођење оперативне контроле независно или заједно са представницима руководства;
- Праћење стања услова рада;
- Утврђивање захтева за компетентност, потреба за обукама, обуке и вредновање обуке;
- Праћење извршавања обавеза извођача с аспекта поштовања стандарда, правила и упутстава НИС-а у области БЗР;
- Благовремено извештавање руководиоца о догађајима;
- Правилна употреба колективне и личне заштитне опреме од стране запослених и извођача;
- Учешће у раду комисија (као представник запослених);
- Учешће у организацији пружања прве помоћи.

Крајем 2018. и почетком 2019. године урађена је анализа HSE догађаја у НИС-у, спроведене су комуникационе сесије са топ-менаџментом компаније и представницима „Гаспром њефт“-а. Одлучено је да се у Компанији и зависним друштвима имплементира пројекат „Штит безбедности – Каркас“, који представља свеобухватан систем којим се елиминише ризик настанка нежељених HSE догађаја.

„Штит безбедности – Каркас“ подразумева формирање ефикасних и функционалних баријера у више области (елемената), у циљу спречавања ризика који доводе до катастрофалних последица као што су: смртни случајеви и повреде запослених, финансијски губици и негативан утицај на углед компаније.

Кроз поменути пројекат, у периоду од 2020 – 2023. године инвестирано је 752,5 милиона динара за унапређење БЗР у НИС-у. У складу са планираним буџетом, у периоду 2024 – 2026. одобрен је 1.369,2 милиона динара за континуирано унапређење безбедности у компанији. Планирано је да се предвиђена средства утроше за набавку опреме, алата, опремање тренинг-центра и друго.

Поред овог пројекта који је директно везан за БЗР, реализују се и други пројекти унапређења у производњи, преради и отпреми, који доприносе побољшању услова и безбедности на раду у компанији.

GRI 403-2 Идентификација опасности, процена ризика и истраге HSE догађаја

Процена ризика на радном месту и радној околини, као захтев законодавства, обавља се у циљу идентификације и отклањања опасности и штетности на радном месту и у радној околини, односно ради дефинисања баријера које имају за циљ отклањање или смањење ризика, у обиму којим се спречавају повреде на раду, оштећење здравља или обољења запосленог.

У складу са законском и подзаконском регулативом Републике Србије и интерним упутством „Израда и измена Акта о процени ризика на радном месту и у радној околини“, спроводи се процена ризика за сва радна места и послове који се на њима обављају.

Током 2023. године вршене су ревизије Акта о процени ризика на радном месту и у радној околини. У оквиру Акта дефинисано је да НИС са зависним друштвима има 4.383 запослена, распоређена на радним местима са повећаним ризиком. Компанија настоји да увођењем нових технолошких унапређења смањи све до сада идентификоване ризике.

За активности које су интерним документима или Актом о процени ризика оцењене као високо ризичне или специфичне с аспекта безбедности и здравља на раду, усвајају се

упутства за безбедан рад, која на основу утврђених опасности и штетности, као и процене ризика дефинишу превентивне мере за безбедан рад приликом обављања активности. У НИС-у је усвојено 238 упутстава за безбедан рад.

У складу са интерним документима компаније: HSE Политиком, Стандардом „Опште одредбе и структура управљања HSE“ и Упутством „Заустављање небезбедних активности“, сваки запослени у Компанији дужан је да заустави радове, односно небезбедне активности чији наставак може изазвати непосредну опасност за настанак несрећног случаја, саобраћајне незгоде, хаварије и инцидента, као и опасности од наношења штете имовини и животној средини у току извођења радова на објектима НИС-а, мобилној и другој опреми, као и на објектима који се користе по основу права закупа, права коришћења без накнаде и другом законском основу. Наставак активности и радова је могућ само онда када сви идентификовани HSE ризици буду отклоњени или доведени на прихватљив ниво.

Не толерише се никакав облик притиска, застрашивања или санкционисања лица које је зауставило небезбедне активности или радове другог лица. Против тих лица се покреће дисциплински поступак у складу са интерним Упутством: „Дисциплински одбор“.

Управљање HSE догађајима

Процес управљања HSE догађајима подразумева транспарентно обавештавање и извештавање о HSE догађајима, истраживање узрока HSE догађаја, праћење финансијских утицаја, као и извлачење поука, односно учење из HSE догађаја.

Под HSE догађајима подразумевају се догађаји који имају последице по човека (повреде на раду, погоршање здравственог стања или професионална обољења), пожаре, саобраћајне незгоде, отказе опреме који могу да угрозе безбедност људи и/или да негативно утичу на животну средину, као и елементарне непогоде.

У складу са наведеним, основни циљеви управљања HSE догађајима су да:

- Правовремено реагујемо и ублажимо последице насталих HSE догађаја;
- Превентивно делујемо, односно применимо превентивне мере које ће спречити понављање сличних HSE догађаја;
- Унапређујемо систем управљања HSE-ом побољшањем контроле ризика и смањењем финансијских губитака;
- Учимо и делимо поуке из догађаја са нашим запосленима и извођачима радова.

Сваки HSE догађај може бити евидентиран као велики, средњи, мали, потенцијални („near miss“), или као HiPo догађај (високопотенцијални догађај, тј. догађај који има потенцијал да под другачијим околностима доведе до једног или више смртних случајева или прерасте у високоризични HSE догађај (у складу са НИС РАМ матрицом).

Приликом истраживања узрока HSE догађаја, експертски тим дефинише корективне мере како би се елиминисали препознати узроци и спречило понављање сличних догађаја. Све корективне мере из истрага HSE догађаја уносе се у компанијски софтвер HSEnet, и прати се њихова реализација.

Компанија велику пажњу посвећује истраживању свих великих, средњих и HiPo догађаја, у циљу идентификовања пропуста у HSE систему или нефункционалних баријера, као и дефинисања системских корективних мера у циљу превентивног реаговања, односно спречавања истих или сличних HSE догађаја.

GRI 403-3 Служба медицине рада

Очување здравља запослених и креирање безбедних услова за несметано одвијање свих радних процеса трајни је приоритет НИС-а.

Заштита здравља запослених у Компанији се обезбеђује и спроводи у складу са законским актима и интерним нормативним документима:

стандардом „Превентивна здравствена заштита запослених“, важећим Актом о процени ризика на радном месту и у радној околини, као и другим интерним релевантним упутствима.

Током претходне године спроведена је ревизија нормативно-методолошких докумената којима се регулише процес организације лекарских прегледа. Коригован је обавезни минимум обима систематских и специјалистичких прегледа за све запослене, а за радна места са повећаним ризиком, поред лекарских прегледа који су прописани Правилником о претходним и периодичним лекарским прегледима, предвиђени су и додатни прегледи и анализе. Посебна пажња је посвећена обради података о личности и начину чувања документације која садржи поверљиве податке.

Током 2023. године извршене су надзорне посете са циљем контроле процеса превентивне заштите здравља запослених и оцене усаглашености целокупног процеса који се спроводи на локацијама свих организационих делова Компаније са захтевима законске регулативе и захтевима нормативно-методолошких докумената НИС-а.

У складу са важећим Актом о процени ризика на радном месту и у радној околини, Правилником о претходним и периодичним лекарским прегледима запослених на радним местима са повећаним ризиком, добром праксом и препорукама стручних медицинских установа, а у циљу обезбеђења превентивне заштите здравља запослених, Компанија организује велики број медицинских прегледа:

Законски обавезни прегледи:

- Лекарски прегледи запослених на радним местима са повећаним ризиком:
 - претходни лекарски прегледи;
 - периодични лекарски прегледи;
 - периодични контролни лекарски прегледи;

- специјалистички лекарски прегледи за рад са извором јонизујућег зрачења;
- Превентивни (циљани) лекарски преглед за запослене на радним местима која нису са повећаним ризиком, али је Актом о процени ризика на радном месту и у радној околини дефинисана потреба за праћењем здравственог стања услед изложености одређеним опасностима и штетностима (нпр. ноћни рад, управљање средствима унутрашњег транспорта и слично);
- Преглед вида и циљани офталмолошки преглед;
- Лекарски прегледи професионалних возача;
- Лекарски прегледи железничких радника;
- Санитарни прегледи.

Лекарски прегледи који нису обавезни по закону:

- Систематски лекарски прегледи за административна радна места која у складу са важећим Актом о процени ризика на радном месту и радној околини не спадају у радна места са повећаним ризиком;
- Специјалистички лекарски прегледи запослених у компанији:
 - специјалистички прегледи за жене (скрининг гинеколошки преглед и преглед дојки);
 - специјалистички преглед за мушкарце (скрининг преглед простате);
 - други специјалистички / скрининг прегледи и циљани програми за рано откривање / проширену дијагностику одређене групе обољења (кардиолошки скрининг, ендокринолошки скрининг, скрининзи за рак плућа и рак дебелог црева, скрининг преглед коже и младежа на меланом, скрининг варикозних вена и друго).

Спортски прегледи:

- Преглед за бављење рекреативним

активностима.

За реализацију лекарских прегледа Компанија путем тендера ангажује државне и приватне здравствене установе које поседују решење Министарства здравља и испуњавају све потребне захтеве у погледу медицинског кадра и опреме за пружање тражене услуге лекарских прегледа.

У циљу континуираног праћења здравственог стања и утицаја радних активности и радног окружења, лекарски прегледи за све запослене организују се једном годишње, радним данима, у просторијама медицинских установа.

Како би се унапредило праћење рокова извршења лекарских прегледа и смањено ризик обављања радних активности без важећег лекарског уверења, настављена је дигитализација процеса организације лекарских прегледа, пре свега за радна места са повећаним ризиком.

Здравствени индикатори:

Током 2023. године укупно је реализовано 21.693 прегледа, што представља 113 одсто од укупног броја свих планираних лекарских прегледа, од којих су:

- 7.164 претходна и периодична прегледа за радна места са повећаним ризиком, од којих је 76 прегледа за радна места са извором јонизујућег зрачења;
- Систематски прегледи (прегледи су на добровољној бази) које је прошло 5.571 запослени, што представља 170 одсто од планираног броја прегледа;
- Специјалистички лекарски преглед за жене, који обухвата гинеколошки преглед и преглед дојки, реализован је за 1.056 запослених (прегледи су на добровољној бази);
- Специјалистичким лекарским прегледом за мушкарце – скрининг на карацином простате и консултација

уролога – обухваћено је 1.313 запослених (прегледи су такође на добровољној бази);

- У оквиру систематских прегледа урађени су и скрининзи за кардиоваскуларне и ендокрине болести: циљани кардиолошки преглед обавило је 139 запослених, а специјалистички циљани преглед штитне жлезде 294 запослена.

Од укупног броја запослених на радним местима са повећаним ризиком, 6.140 запослених или 86 одсто њих су добили здравствену оцену: способан за обављање радних активности на радним местима, на којима су распоређени, без ограничења; 48 је добило оцену: није способан за рад услед здравствених проблема; 445 запослених су били привремено спречени за рад; 513 су били упућени на контролни прегледи; 544 запослена су имали ограничења за рад услед различитих разлога, као што су рад на висини, ноћни рад, физичко оптерећење и ношење терета и слично.

GRI 403-4 Учесће запослених, консултације и комуникација о безбедности и здрављу на раду

Питања безбедности и здравља на раду обухваћена су формалним споразумом са Јединственом синдикалном организацијом НИС а.д. Нови Сад и дефинисана су колективним уговором Компаније.

Области које су предвиђене колективним уговором су:

- Остваривање и заштита права запослених;
- Радно време, одмори и одсуства;
- Вишак запослених;
- Образовање, стручно оспособљавање и усавршавање;
- Безбедност и здравље на раду;

- Зарада, накнада зараде и друга питања;
- Престанак радног односа;
- Накнада штете;
- Решавање стамбених питања;
- Остваривање и заштита права запослених;
- Остваривање права на штрајк.

Према одредбама колективног уговора у НИС а.д Нови Сад формиран су одбори за безбедност и здравље на раду (ОБЗНР) у свим организационим целинама и Зависним друштвима:

- ОБЗНР НИС а.д. Нови Сад;
- ОБЗНР Блок „Истраживање и производња“;
- ОБЗНР Блок „Прерада“;
- ОБЗНР Блок „Промет“;
- ОБЗНР Блок „Сервиси“;
- ОБЗНР НТЦ НИС-Нафтагас д.о.о. Нови Сад;
- ОБЗНР НИС Петрол а.д. Београд;
- ОБЗНР Нафтагас – Нафтни сервиси д.о.о. Нови Сад;
- ОБЗНР Нафтагас – Технички сервиси д.о.о. Зрењанин.

Сваки од одбора за безбедност и здравље на раду сада броји седам чланова и то: четири представника запослених (синдиката) и три представника послодавца.

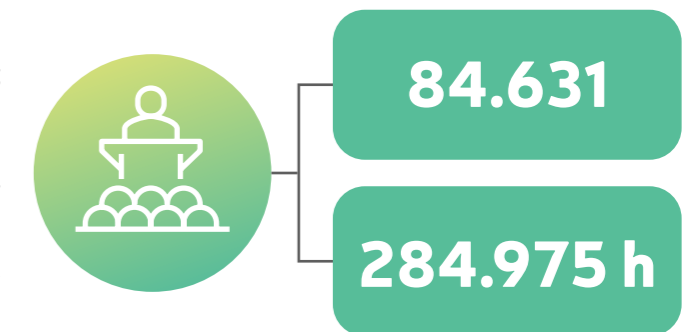
Интерним упутством „Рад Одбора за безбедност и здравље на раду“ ближе су уређени начин рада и друга питања која су од значаја за припремање и одржавање седница Одбора за безбедност и здравље на раду. Менаџмент НИС-а, као и запослени, личним примером и поступцима унапређују HSE перформансе и демонстрирају посвећеност HSE принципима.

GRI 403-5 Обуке запослених из области HSE

Обуке за запослене

Водећи се уверењем да безбедност свих зависи од наше заједничке посвећености и спремности да у сваком тренутку применимо добру HSE праксу, компанија НИС је током 2023. године организовала обуке из различитих HSE области за 84.631 полазника, кроз 284.975 сати едукације.

Током HSE обука концентрисали смо се на стицању HSE компетенција новозапослених задужених за HSE, као и на унапређењу HSE компетенција именованих HSE тренера и запослених у нашим предузећима у иностранству.

Сарадња са партнерским факултетима у оквиру програма „Енергија знања“, започета 2022. године, настављена је и у 2023. Одржан је НИС-ов HSE дан на Факултету техничких наука, где су студентима 3. и 4. године и мастер-студија наши представници одржали предавања на тему управљања системом HSE у НИС-у, као и о појединачним елементима система: безбедности и здрављу на раду, заштити животне средине, ванредним ситуацијама, индустријској безбедности и раду ватрогасних јединица.

Експерти за HSE компаније НИС су одржали низ гостујућих стручних предавања на Техничком факултету у Зрењанину и Факултету заштите на раду у Нишу.

Обуке за извођаче

С обзиром да ангажовани извођачи свакодневно спроводе различите активности на локацијама Компаније, посебна пажња се посвећује унапређењу њиховог знања из HSE области. Током обука извођачи се упознају са потенцијалним опасностима или штетним ефектима по здравље које се могу јавити у радном процесу, правцима кретања и дозвољеним местима задржавања, као и о мерама за спречавање, смањење или отклањање ризика.

HSE кампање

На мотивацију запослених утичу и интерне кампање, којима се промовишу вредности и циљеви Компаније, спроводи континуирана едукација и подизање свести запослених, извођача и других лица из области HSE. У току 2023. године интерним кампањама обухваћене су теме: безбедност и здравље на раду (са фокусом на високоризичним радним активностима) и систем дозвола за рад, безбедан рад на висини, безбедно кретање, транспарентност у обавештавању о HSE, индустријска безбедност (значај контроле приликом примопредаје смене), безбедност саобраћаја – поштовање правила, транспорт опасне робе, заштита животне средине – стратегија заштите животне средине и мере за смањење емисије гасова са ефектом стаклене баште.

Разговарало се и о значају ватрогасаца у Компанији и значају повереника цивилне

заштите у систему реаговања у ванредним ситуацијама.

GRI 403-6 Промоција здравља запослених

У Компанији се континуирано ради на промоцији здравља и јачању свести запослених о значају бриге за сопствено здравље.

Током 2023. године фокус едукативних кампања је био на унапређењу и очувању менталног здравља и превенције стреса на послу. У вези са тим одржана су предавања „Смех је аутопут менталног здравља“, затим 12 радионица „Смех Јога и динамика дисања“, као и циклус вебинара „Стрес је мој (не) пријатељ“, на којима је укупно присуствовало више од 500 запослених.

Говорило се и о безбедности у саобраћају и употреби лекова – „Има ли основа бранити људима да возе ако пију лекове?“, обележени су бројни светски дани усмерени на очување здравља и превенцију различитих болести.

GRI 403-7 Превенција и ублажавање утицаја, директно везаних за бизнис-процесе, на безбедност и здравље на раду

Природа пословања нафтних компанија захтева висок степен бриге о заштити здравља и физичке безбедности запослених, извођача, трећих лица и локалног становништва.

Један од приоритета и стратешких циљева НИС-а су безбедни радни услови за све запослене и пословне партнере. Топ-менаџмент и руководиоци свих нивоа одговорни су за обезбеђење ресурса потребних за имплементацију мера из области безбедности и здравља на раду, а сви запослени су одговорни за спровођење и поштовање мера у области БЗР.

Компанија примењује принципе превенције

и тежи сталном унапређивању услова рада, смањењу броја повреда на раду и професионалних обољења. У том погледу стандарди НИС-а и постојећа пракса у области БЗР превазилазе обавезе постојеће позитивне законске регулативе која уређује управљање ризицима.

У наредном периоду компанија НИС ће наставити да континуирано, плански и системски спроводи најбоље праксе и проактивно делује у циљу превенције и ублажавања утицаја који су у директној вези са бизнис-процесима компаније, а утичу на безбедност и здравље на раду.

GRI 403-8 Радници обухваћени системом управљања безбедношћу и здрављем на раду (Occupational health and safety system – HSE систем)

Имплементирани систем управљања безбедношћу и здрављем на раду одржава се и унапређује у складу са захтевима стандарда SRPS ISO 45001:2018 „Системи менаџмента безбедношћу и здрављем на раду – Захтеви са упутством за коришћење“.

У НИС-у се успоставља, документује, примењује и одржава OHS систем управљања, који је процесно оријентисан и заснива се на концепту „планирајте–урадите–проверите–делујте“ (PDCA). Концепт PDCA примењује се на OHS систем менаџмента, као и на сваки његов процес појединачно.

Такође, у Компанији се OHS захтеви који важе за запослене НИС-а, постављају и пред запослене извођача и трећа лица док раде или бораве у објектима НИС-а. Дакле, све оно што се односи на запослене НИС-а, везано за примену мера OHS, примењује се без изузетка и на трећа лица, извођаче и локалну заједницу, у складу са законском регулативом.

Усвојеним стандардима и процедурама дефинисани су минимални захтеви с аспекта

управљања безбедношћу извођача, које је свака организациона јединица НИС-а дужна да поштује приликом ангажовања сауговорача/ трећих лица за реализацију услуга.

Дефинисани су захтеви за стварање услова којима се обезбеђује контрола или минимизација ризика који прате активности сауговорача.

Циљ је испуњење свих законом прописаних мера, као и мера дефинисаних нормативно-методолошким документима НИС-а (брисање разлика у третману трећих лица и запослених).

Захтеви морају да се примењују приликом ангажовања сауговорача у НИС-у ради извођења пројекта или пружања одређених услуга.

Предметни захтеви примењују се без обзира на то где сауговорач изводи радове, односно унутар погона НИС-а, на терену или ван њега (што значи да се захтеви примењују и на транспорт производа, лица или робе у условима када компанија може да обезбеди разумну контролу).

OHS систем управљања оријентисан је на стварање културе рада (укључујући и стварање услова који омогућавају мотивацију и ангажовање), у којој сваки запослени и извођач радова преузима одговорност за сопствену безбедност и безбедност људи око себе, задржава право да заустави или одбије извршење активности која угрожава живот и здравље њега самог као и/или људи у окружењу. Никакви економски, технички или други разлози не могу бити узети у обзир, ако противрече захтевима који се односе на безбедност запослених, становништва и других заинтересованих страна.

Примарну одговорност за функционисање система OHS и примену OHS мера сноси линијско руководство НИС-а на свим нивоима, у складу са интерним актима и добијеним овлашћењима. Руководство је у границама

своје надлежности одговорно за обезбеђење ресурса неопходних за примену, контролу и унапређење система управљања OHS. Задуживање запослених за реализацију и праћење захтева OHS не значи и ослобађање руководства од одговорности у систему HSE.

Руководиоци свих нивоа – од генералног директора до непосредног линијског руководиоца, уз подршку стручњака из области OHS, обезбеђују испуњавање свих захтева и OHS правила.

Анализа ефикасности функционисања OHS система управљања служи као основа за предвиђање, планирање и управљање. Анализа се врши у циљу даљег унапређења система управљања HSE, повећања његове ефикасности и ефективности, као и постизања планираних показатеља. Анализа има за циљ да идентификује слабости и снаге у области OHS-а, могућности унапређења и претње, а користе се и све врсте контроле/инспекције и праћења резултата на основу мерења.

НИС врши стални надзор и ревизију OHS-а, односно процеса управљања OHS-ом. У оквиру овог поступка врши се екстерно и интерно праћење и преиспитивање елемената OHS система управљања, проверава испуњеност захтева закона, прописа и интерних стандарда НИС-а.

Сам процес надзора омогућава да се:

- обезбеди редовни и планирани надзор и ревизија OHS аспеката за све радове;
- осигура спровођење независног надзора и ревизије OHS система управљања ради реализације процеса континуираних унапређења;
- обезбеди довољан број обучених кадрова за спровођење надзора и ревизије;
- обезбеди да се препоруке које произилазе из надзора и ревизије процењују и прате све до проналаска задовољавајућег решења.

Реализацијом процеса OHS надзора и ревизије обухваћено је и утврђивање да ли је OHS систем управљања:

- усаглашен са планираним поставкама за OHS систем управљања;
- примењен у пракси и да ли се на адекватан начин одржава;
- ефикасан у испуњавању HSE Политике и циљева;
- преиспитао резултате претходних провера, надзора и контрола;
- обезбедио информисање руководства о резултатима провера, надзора и контрола.

У НИС-у се подржавају ефикасне методе размене информација о догађајима, али и опасностима, штетностима и ризицима у области HSE. Ово се реализује у складу са интерним стандардом „Опште одредбе и структура управљања HSE“ и упутством „Оперативни HSE састанци“.

Додатно, да би се успоставило поверење у интегритет активности које се изводе, у Компанији се подстиче активан дијалог са свим заинтересованим странама. Правовремено информисање утиче на повећање безбедности на раду, односно минимизирање ризика приликом извођења активности, као и на очување репутације.

У складу са тим, НИС је:

- успоставио отворену комуникацију са запосленима, извођачима радова, државним органима, организацијама и заједницом на тему OHS аспеката пословања;
- обезбедио да постоји свест о културолошким разликама, уз поштовање различитости и усклађивања усвојеног начина рада у различитим ситуацијама;
- препознао и реаговао на очекивања Владе РС и заједнице, као и њихове дилеме у вези са активностима које изводи;

- на проактиван начин константно врши процену OHS аспеката развоја пословања у локалним заједницама и обезбеђује њихово транспарентно презентовање и интегрисаност у пословне евалуације, водећи рачуна о безбедном коришћењу цртежа, пројектних података, евиденција и друге релевантне OHS документације;
- континуирано контролише OHS документацију са аспекта испуњености законских обавеза и обезбеђује информисаност запослених о томе.

Размена информација је успостављена на свим нивоима НИС-а - како унутар, тако и између свих његових организационих делова.

За укључивање запослених и интерно комуницирање користе се:

- публикације;
- обуке које се спроводе у складу са стандардом HSE у вези са оспособљавањем;
- стоп-сат – HSE оперативни састанци (safety meeting, Toolbox meeting) који се одржавају у паузама посла и представљају начине комуницирања са мањим групама запослених о одређеним аспектима или догађајима из домена HSE;
- постери;
- лифлети;
- едукативни филмови;
- информације о догађајима;
- HSE брзи извештај;
- имејл за слање порука Одборима за безбедност и здравље на раду и

руководству НИС-а.

Запослени се информишу о томе ко је њихов представник и ко је представник руководства у сфери безбедности и здравља на раду. Запосленима је омогућено да преко именованог представника у Одбору за безбедност и здравље на раду њиховог организационог дела или НИС-а постављају питања, дају предлоге решења и консултују се са послодавцем у вези са HSE питањима. Одговорност за размену информација сноси руководство НИС-а.

GRI 403-9 HSE индикатори

Процес Управљања HSE догађајима обухвата транспарентно обавештавање и извештавање о свим HSE догађајима. Под HSE догађајима подразумевају се догађаји који имају последице по човека (повреде на раду, погоршање здравственог стања или обољења), пожари, саобраћајне незгоде, откази опреме који могу да угрозе безбедност људи и/или да имају негативан утицај на животну средину. Сваки HSE догађај према Класификатору HSE догађаја може бити евидентиран као велики, средњи, мали, потенцијални („near miss“) и HiPo догађај (високопотенцијални догађај).

Софтвер за аутоматизацију HSE процеса – HSEnet успостављен је као алат за извештавање о HSE процесима у НИС-у. Систем је прихваћен од стране свих корисника у Компанији (преко 2.600 активних корисника, око 6.000 логовања месечно). Систем омогућава напредну аналитику, тј. бољи и лакши увид у податке из система. Осим тога, систем се користи и за извештавање о HSE индикаторима.

HSE индикатори	2022	2023
Повреде на раду	84	112
Повреде на раду – са боловањем	27	50
Повреде на раду са смртним исходом	0	0
Дани боловања због повреда на раду	2.300	2.667
LTIF*	1.17	1.92
Број сати редовног рада	19.437.820	20.309.385
Број пожара	24	24
Број саобраћајних незгода	15	7
Број еколошких акцидентата	8	20
Број посета инспекцијских органа	647	540
Број мера инспекцијских органа	123	94
Врсте повреда	2022	2023
Пад запослених	17	29
Термичке и хемијске повреде	6	6
Механичке повреде	23	40
Саобраћај	9	9
Пад са висине	4	3
Остало	25	25
Укупно	84	112

*LTIF (Lost Time Injury Frequency) – индикатор повреда са изгубљеним радним данима. Овај индикатор повећан је 64 одсто у поређењу са 2022. годином.

GRI 403-10 Погоршање здравља у вези са радом

У складу са Правилником о утврђивању професионалних обољења, у Компанији не постоји регистровано професионално обољење или обољење које је настало у вези са радом.

У Компанији се континуирано промовише здравље и добробит запослених, што захтева безбедно радно окружење. Пре започињања било какве активности врши се процена опасности у циљу идентификације ризика и предузимају се све мере за елиминацију ризика пре почетка активности или пуштања постројења у рад.

Сваки случај погоршања здравља на радном месту може се пријавити надлежном HSE лицу и/или путем телефонског позива кол-центру, будући да је у Компанији имплементирана процедура пријаве свих догађаја.

Обезбеђено је пружање прве помоћи од стране обучених запослених, као и стручне медицинске помоћи – позивањем Хитне медицинске службе, која ће, у случају потребе, обезбедити транспорт до најближе медицинске установе. На сваком објекту налази се План за пружање прве помоћи и хитно медицинско реаговање.

Током претходне године на више локација Компаније одржане су вежбе према сценарију „Прва помоћ при срчаном застоју“, и уз употребу дефибрилатора (АЕД) на објектима који су опремљени овим уређајем. За потребе Рафинерије нафте Панчево и Рафинерије гаса у Елемиру у 2023. години набављена су нова санитарска возила.

Нажалост, 2023. година је била обележена једним фаталним догађајем погоршања здравља на радном месту услед кардиоваскуларних проблема.

Приликом израде Акта о процени ризика на радном месту и у радној околини користе се следећи подаци:

- важећа систематизација запослених у организационом делу Компаније;
- описи послова који се обављају;
- списак опреме за рад која се користи;
- попис извора физичких, хемијских и биолошких штетности;
- опис организације рада и распоред радног времена, као и други релевантни подаци.

На основу прикупљених података анализирају се:

- називи послова/позиција у систематизацији, са описом посла, идентификованим опасностима и штетностима;
- стручни налази о извршеним испитивањима услова радне околине, као и прегледима и провери опреме за рад у складу са Правилником о поступку

прегледа и провере опреме за рад и испитивања услова радне околине.

Поред тога, анкетирају се запослени о свим релевантним питањима и узима се у обзир мишљење Одбора за безбедност и здравље на раду и службе медицине рада.

На основу анализе ризика из Акта о процени ризика на радном месту и у радној околини, као и у складу са интерним стандардом „Превентивна здравствена заштита запослених“, у НИС-у се идентификују ризици по здравље запослених, разрађују мере за отклањање или смањење ризика, информишу се запослени и ради се на јачању свести о ризицима по здравље запослених.

У складу са Правилником о утврђивању професионалних обољења, у Компанији не постоји регистровано професионално обољење или обољење које је настало у вези са радом.

GRI 404: ОБУКЕ И РАЗВОЈ

GRI 404-1 Просечни сати обуке на годишњем нивоу - по запосленом, према полу и категорији запослених

Трошкови обуке у милионима динара	2022	2023
Трошкови обуке	219,8	256,4
Трошкови стручног образовања	217,1	253,0
Трошкови саветовања	0	0
Трошкови чланарине пословних удружења	2,7	3,3
Организациони трошкови обуке	14,5	16,9
Укупно:	234,3	273,3

Статистика обука												
	Сати обуке према полу		Број запослених према полу		Сати обуке према категорији		Број запослених према категорији		Трошкови обуке у хиљадама динара		Број сати обука	
	Мушки	Женски	Мушки	Женски	Менаџери	Запослени	Менаџери	Запослени	Укупно	По запосленом	Укупно	По запосленом
Директно	72.015	32.023	2.834	1.197	41.366	62.672	1.105	2.926	273.220	67,78	104.038	25,81
Лизинг	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Додатни статистички подаци:

- Просечан број сати обуке (жене): 26,75 h
- Просечан број сати обуке (мушкарци): 25,41 h
- Просечан број сати обуке по категорији запослених (менаџери): 37,43 h
- Просечан број сати обуке по категорији запослених (осим менаџера): 21,42 h

Компанија континуирано пружа пуну подршку развоју и учењу запослених, па се тако и током претходне године радило на развоју и реализацији академије посвећености, лидерских програма, програма за развој дигиталних компетенција, као и програма и обука за професионално-технички развој запослених.

У 2023. години, у сарадњи са екстерним провајдерима, организовано је 4.289 обука, на којима је учествовало 12.936 полазника*, односно 4.031 запослених. Обуке су трајале укупно 104.038, а трошак је био 273,2 милиона динара. У сарадњи са интерним тренерима реализовано је 2.449 интерних обука, на којима је учествовало 9.435, односно 4.182 запослених. Укупан број сати интерних обука износи 49.039.

У оквиру корпоративних и развојних програма, током 2023. године смо радили на унапређењу постојећих стратешких и развојних иницијатива, квалитетној реализацији и додатном прилагођавању тренинга специфичним потребама различитих организационих делова. Осим тога, припремили смо и нове програме развоја за специфичне групе запослених. У оквиру корпоративног и развојног програма, и у 2023. години велику пажњу смо поклонили промовисању и даљем развоју културе учења, са циљем да флексибилно и уз праћење актуелних светских дигиталних трендова одговоримо на све потребе бизниса.

„Академија посвећености” (Engagement Academy), као једна од важних стратешких иницијатива, има за циљ унапређење

посвећености на нивоу Компаније. У 2023. години, у оквиру ове иницијативе, одржане су 43 радионице којима је обухваћено 592 менаџера нижег, средњег и вишег нивоа.

Током претходне године настављено је и са едукативним активностима у оквиру Дигиталне академије: учествовали су еминентни предавачи (врхунски интерни и екстерни експерти у области дигитализације). Планом едукације обухваћено је преко 30 тема из четири кључне области дигитализације:

1. дигитална трансформација,
2. управљање подацима,
3. дигиталне технологије и
4. управљање пројектима и продуктима.

Едукацији је присуствовало 980 запослених.

Настављена је реализација лидерског развојног програма „Drive”, креираног као подршка менаџерима средњег и нижег нивоа, јер управо они представљају кључну карику у оперативном управљању. У програм је у 2023. години укључена нова генерација овог програма од 22 учесника из свих Блокова и Функција организације: полазници су имали прилику да кроз интерактиван рад развијају лидерске вештине и знања, и ојачају своје тимове.

У 2023. години, у сарадњи са дугогодишњим партнерима - водећим провајдерима на тржишту у земљи и региону, према потребама бизниса, за готово 2.000 запослених је реализовано више од 60 тренинга за развој „soft” вештина.

У циљу даљег унапређења културе учења, настављена је имплементација и промоција програма „Покретач учења”. Програм представља вид додатне мотивације и награђивања (нематеријалног и материјалног) свих запослених који се нађу у улози интерних тренера, ментора или који кроз неке друге улоге и активности едукативног карактера доприносе и промовишу принцип доживотног учења и ефикасну размену знања и искуства.

Настављено је и са реализацијом програма „Job shadowing”, развијеног из потребе за унапређењем резултата међусекторске сарадње. У овај програм се током 2023. године укључио 131 запослени. Учесници су, кроз заједничке активности на радном месту, током 232 дана остварили 947 радних сати.

Током 2023. године реализован је нови циклус програма „Менаџер први пут”. Колегама који су се први пут нашле на менаџерској позицији, укупно њих 66, пружена је прилика да унапреде своје лидерске вештине кроз 8 практичних радионица. Циљ програма је развој нових менаџерских вештина, овладавање кључним HR процесима, важним за управљање запосленима, као и повезивање са колегама из других организационих делова Компаније.

Заједно са колегама из других HR делова, настављена је реализација програма развоја за учеснике програма „NIS Energy” и „NIS Calling”, који су оцењени као високо квалитетни и корисни за развој младих који своја прва радна искуства стичу у оквиру компаније.

Одржан је низ различитих такмичења, уз учешће радника Компаније. У Блоку „Прерада” одржано је такмичење „Најбољи у струци у 2023.” на којем се такмичило 127 запослених. Колеге-победници су отпутовали на велико такмичење у Омск. Први пут ове године је одржана и Научно-технолошка конференција у Блоку „Прерада”, након које су победници учествовали на Научној-технолошкој конференцији ГПН БЛПС у Санкт Петербургу. Организован је и Case Study, на коме је учествовало 20 студената са Технолошко-металуршког факултета у Београду.

Нафтни сервиси су организовали такмичење „Најбољи у струци” за 17 учесника, на којем су победу однела двојица колега, који су потом, на централном такмичењу ГПН и заслужено награђени.

Имплементиран је нови програм едукације, у трајању од три месеца – за раднике на аутоматизованим постројењима за бушење, који је укључио теоријско обучавање инструктора и интерних експерата, рад на терену и специјализовану обуку у Drillmes центру у Италији.

У Блоку „Истраживање и производња” настављена је реализација програма „Ротације и стажирања”, у складу са којим се врши упућивање колега на стручно усавршавање у ГПН и ћерке фирме ГПН – у циљу повећања компетенција, размене знања и пракси. Реализовано је 16 стажирања у 2023. години. Одржана је и VI Научно-техничка конференција младих научника и специјалиста UPSTREAM-а. Учесници-излагачи радова (њих 35 са укупно 26 пројеката) били су млади специјалисти и млади научници до 35 година. Конференција се одвијала уживо, са више од 120 учесника. Петнаест запослених из Блока „Истраживање и производња” и НТЦ НИС-Нафтагас је на завршној XIII НТК Блока „Истраживање и производња” ГПН-а представило 11 пројеката.

Млади специјалисти Блока UPSTREAM (230), поред похађања редовних обука, у оквиру циклуса 2023. учествовали су у 4 заједничке радионице на теме каријерног пута, каријерног развоја и развоја личности. Четворо младих специјалиста укључено је у кадровску резерву UPSTREAM-а у оквиру сарадње са Групом Гаспром, петоро је учествовало у пројекту „Скуп младих специјалиста” у Нојабрску, петнаест запослених је присуствовало Научно-техничкој конференцији у Санкт Петербургу и једанаест младих специјалиста су упућени на стажирање у активне Групе Гаспром.

Блок „Промет” је организовао најмасовније такмичење у компанији: „Најбољи у струци”, где је у девет категорија учествовало више од 1.000 запослених из Србије, Босне и Херцеговине и Бугарске.

*Број запослених је јединствен, док је број полазника већи будући да један запослени може похађати више обука када за тим постоји потреба.

Водећи се идејом да је сваки запослени у компанији јединствени таленат, током 2023. године реализовано је више кључних процеса, којима се обезбеђује континуитет у пословању, али се и идентификују наследници за преузимање позиција које су битне за пословање.

Један од таквих процеса је и евалуација запослених на основу достигнућа и потенцијала. Током 2023. године поступком оцене запослених на основу достигнућа и потенцијала (талент-процес) обухваћено је 556 запослених средњег и вишег нивоа менаџмента, док је 2022. године у овај процес било укључено 313 запослених средњег нивоа менаџмента.

Реализација обука за запослене у свим организационим деловима компаније, као и континуирани развој запослених остају приоритет Компаније и у наредном периоду.

GRI 404-2 Програми за едукацију запослених који оспособљавају радника за даљи рад и пружају помоћ при транзицији након завршетка каријере

Савремено пословање намеће бројне изазове са којима се запослени суочавају. Како би запослени били спремни да одговоре свим пословним изазовима, НИС улаже у развој својих кадрова и доприноси унапређењу потенцијала запослених и тиме ради на развоју кадровских ресурса читаве компаније. У оквиру претходног индикатора дат је детаљан приказ реализованих обука, чији је циљ био континуирани развој запослених компаније.

Током 2023. године компанија није спроводила програме за решавање технолошког вишка запослених.

GRI 404-3 Процент запослених који прима редовну повратну оцену о квалитету свог рада и развоју каријере, према полу и категорији запослених

Сви запослени у компанији НИС редовно добијају повратне информације о квалитету свог рада и развоју каријере, али на различите начине.

Крај 2023. године обележило је годишње оцењивање запослених по компетенцијама, који су класификовани у три основне категорије: руководиоци, специјалисти и радници. У 2023. години процес је обухватио 4.808 запослених (око 40 одсто од укупног броја запослених), који су након оцењивања имали и редовни годишњи разговор са својим руководиоцем, где су имали прилику да добију повратне информације о свом раду у протеклој години.

Поред значајне улоге коју има у промовисању културе и понашања у складу са компанијским вредностима и учвршћивању стратешког правца пословања компаније, процес годишњег оцењивања запослених по компетенцијама је битан и за неговање културе размене повратних информација.

Процент запослених који је током 2023. године добио повратне информације о квалитету свог рада кроз процес структурираног и дигитализованог годишњег оцењивања према компетенцијама гледано по полу запослених је: 37,1% жене и 62,9% мушкарци.

Процент добијених повратних информација по полу у три поменуте категорије запослених је следећи:

- Руководиоци: 27,96% жене и 72,04% мушкарци
- Специјалисти: 46,5% жене и 53,5% мушкарци

- Запослени: 9,48% жене и 90,52% мушкарци

Важно је напоменути да се 2023. године процес годишњег оцењивања запослених по компетенцијама први пут реализовао употребом новог алата – SAP Success Factors.

Из процеса годишњег оцењивања по компетенцијама изузете су следеће групе запослених:

- Радници, чија оцена по компетенцијама нема утицаја на годишњи бонус;
- Запослени који током године имају више од 336 календарских дана одсуства са рада (боловање, трудничко, породилско одсуство и слично);
- Запослени који су свој радни однос започели у току 4. квартала (од другог радног дана четвртог квартала у години за коју се врши оцењивање).

GRI 405: РОДНА РАВНОПРАВНОСТ

GRI 405-1 Структура Одбора директора и подела чланова Одбора директора према полу и старосној групи

У 2023. години Одбор директора чинило је девет мушких чланова и два женска члана, од којих су четири члана старосне групе од 30-50 година, док је седам чланова старости преко 50 година.

GRI 405-2 Однос основне зараде жена и мушкараца према категорији запослених

Колективним уговором, према ком се основна зарада запослених одређује према грејду посла, гарантовано је да ниво зарада запослених у НИС-у буде у истом рангу са водећим компанијама у Србији. Сваки грејд

има дефинисани распон од минималне до максималне основне зараде, без обзира на пол.

GRI 406: ЈЕДНАКЕ ШАНСЕ

GRI 406-1 Укупан број случајева дискриминације и предузете корективне мере

Током 2023. године у НИС-у и зависним друштвима нису забележени случајеви дискриминације, када је реч о радним односима.

Наведена питања су уређена усвајањем низа интерних аката, чија је примена обезбеђена у Компанији и који су јавно доступни свим запосленима:

- Колективни уговор;
- Кодекс пословне етике;
- Политика равноправности;
- Упутство „Заштита од злостављања на раду“.

GRI 407: СИНДИКАТ И КОЛЕКТИВНО ПРЕГОВАРАЊЕ

GRI 407-1 Случајеви у којима је слобода удруживања и колективног преговарања угрожена и предузете мере

НИС подржава слободу синдикалног удруживања и колективног преговарања, па је и током 2023. године настављена интензивна сарадња са репрезентативним синдикатима запослених (у НИС-у и зависним друштвима). Током 2023. године усвојени су нови колективни уговори за НИС и зависна друштва. Нису забележени случајеви у којима је угрожена слобода удруживања и колективног преговарања.

Број запослених са чланством у репрезентативним синдикатима		
Назив синдиката	2022	2023
Јединствена синдикална организација НИС а.д.	5.862	5.915
СО Нафтни Сервиси	919	1.046
СО НТЦ НИС Нафтагас	138	131
СО Специјални радови (Нафтагас – Нафтни сервиси)	0	0
СО Транспорт	0	0
Укупно	6.919	7.092

GRI 408: ДЕЧИЈИ РАД

GRI 408-1 Пословни процеси и значајни добављачи који су идентификовани као они код којих постоји значајан ризик од постојања дечијег рада, и мере које су предузете да допринесу ефективном укидању дечијег рада

Компанија послује у складу са законима и осталом регулативом и ратификованим међународним конвенцијама, како у другим областима пословања, тако и када је реч о дечијем раду. У 2023. години нису идентификовани случајеви дечијег рада.

GRI 409: ПРИНУДНИ РАД

GRI 409-1 Пословни процеси и значајни добављачи који су идентификовани као они код којих постоји значајан ризик од постојања принудног рада, и мере које су предузете да допринесу елиминисању свих облика принудног рада

Компанија послује у складу са законима и осталом регулативом и ратификованим међународним конвенцијама, како у другим областима пословања, тако и када је реч

о принудном раду. У 2023. години нису идентификовани случајеви принудног рада.

GRI 411: ПРАВА СТАРОСЕДЕЛАЧКОГ СТАНОВНИШТВА

GRI 411-1 Број и опис значајних спорова са локалним заједницама и староседелачким становништвом

У току 2023. године у компанији су покренута два нова спора због накнаде штете за некоришћење земљишта или због рекултивације.

Утврђено је постојање 10 активних спорова из претходног периода, од којих је један тренутно у прекиду.

Од укупног броја спорова окончано је пет спорова из претходног периода, са укупним негативним финансијским ефектом од 1.453,00 динара и један нови спор који је окончан поравнањем којим је исплаћено 2.100.000,00 динара.

Невољно расељавање становништва и утицај на њихов живот у том процесу

У току 2023. године нису забележени случајеви невољног расељавања становништва, као ни поступци или спорови који су се водили против Компаније.

GRI 413: ЛОКАЛНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ

GRI 413-1 Активности уз ангажовање локалне заједнице, процене утицаја и развојни програми

Од оснивања програма друштвене одговорности „Заједници заједно“, НИС пажљиво прати потребе грађана и локалних заједница у којима Компанија послује, са циљем да оснажи кључне стубове друштвеног развоја и подржи развој локалних заједница.

Свесна чињенице да је образовање окосница развоја сваке земље, као и да су млади људи наша будућност, компанија НИС је у оквиру јубиларног 15. циклуса програма „Заједници заједно“ током 2023. године издвојила рекордни годишњи износ од чак 144,5 милиона динара за подршку пројектима у области науке и образовања.

Компанија је, у оквиру циклуса који реализује у сарадњи са Министарством просвете и Министарством науке, технолошког развоја и иновација Републике Србије, на јавном конкурсима изабрала за подршку 54 пројекта која имају за циљ унапређења наставног процеса и инфраструктуре објеката основних и средњих школа и унапређење истраживачких и иновационих капацитета и инфраструктуре научно-истраживачких организација и научно-технолошких паркова у градовима и општинама обухваћеним Програмом. Пројекти се реализују у Београду, Новом Саду, Нишу, Чачку, Кикинди, Панчеву, Зрењанину, Пожаревцу, Кањижи, Србобрану, Новом Бечеју, Житишту и Великом Градишту, а њихова реализација допринеће да се многи ученици широм Србије образују у складу са савременим моделима учења, као и да научници у бољим условима остваре свој пун стваралачки потенцијал.

У одређивању области подршке сваког програмског циклуса „Заједници заједно“

компанија НИС се руководи националним приоритетима и резултатима корпоративног истраживања, након чега се анкетирају локалне самоуправе – учеснице Програма о њиховим приоритетним потребама. После пажљиве анализе свих наведених фактора дефинише се област подршке програма „Заједници заједно“ за сваку годину.

Подршку свим категоријама друштвене заједнице, а нарочито оним најрањивијим, континуирано пружају и запослени компаније – чланови Клуба волонтера. Волонтерске активности Клуба волонтера НИС-а усмерене су на потребе и проблеме друштва и спроводе се са идејом да се кроз међусобно разумевање и давање негују вредности које ће допринети унапређењу квалитета живота заједнице у којој живимо и радимо. Тако су чланови Клуба волонтера протекле године донирали 1.121 волонтерских сати, током којих су нарочиту пажњу посветили деци и младима.

Осим наведених активности, у НИС-у се традиционално организују и акције добровољног давања крви, које се од 2022. године реализују систематски, под окриљем Клуба добровољних давалаца крви ЈСО НИС а. д.

Реализацијом континуираних акција добровољног давања крви пружа се допринос стварању стабилних резерви крви у надлежним трансфузиолошким службама и помоћ пацијентима којима је крв једини и незаменљив лек.

Током 2023. године, хуманост на делу запослени Компаније су показали и учешћем у овим акцијама. Захваљујући алтруизму и високом нивоу емпатије запослених, током 18 спроведених акција добровољног давања крви у 6 градова (Београд, Нови Сад, Панчево, Зрењанин, Кикинда и Ниш), прикупљено је чак 572 јединица крви.

GRI 413-2 Активности са великим тренутним и потенцијалним негативним утицајем на локалне заједнице

Пословне активности НИС-а немају значајан негативан утицај и последице по локалну заједницу у којој компанија послује. Уколико до таквих утицаја дође, Компанија примењује све доступне мере и активности, како би санирала последице или спречила понављање истих негативних утицаја по локалну заједницу у будућности.

GRI 414: ПРОЦЕНА ДОБАВЉАЧА С АСПЕКТА КРИТЕРИЈУМА УТИЦАЈА НА КОМПАНИЈУ

GRI 414-1 Процент нових добављача који су анализирани с аспекта критеријума утицаја на компанију (корупција, лобирање, неконкурентско понашање, неусаглашеност са законом)

Учествујући у поступцима усаглашавања набавки у компанији, надлежна служба корпоративне заштите детаљно анализира привредног субјекта са којим ће потенцијално бити успостављена сарадња. Током тог процеса сагледавају се финансијски показатељи пословања потенцијалног коминтента, професионалне и стручне компетенције, кадровски потенцијали, број и суштина вођења евентуалних судских спорова (како у својству туженог, тако и у својству тужитеља), као и евентуално учешће у делима која се могу подвести под корупцију.

У току 2023. године верификовано је 2.482 привредна субјекта са којима је планирана пословна сарадња, док њих 38, односно 1,53 одсто, није добило неопходну сагласност. Неусаглашеност се не односи само на установљене или основане сумње на корупциона дела, већ и на историју

пословања, пословне и техничке капацитете, као и на финансијске показатеље сауговарача. Неусаглашени коминтент је онај за кога се анализом установи да би успостављањем уговорног односа са њим могли да наступе пословни ризици по компанију.

Разлози неусаглашавања потенцијалног коминтента могу да буду:

- немогућност индентификације у државним органима и институцијама земље порекла;
- непоуздани подаци о регистрацији потенцијалног добављача;
- неповољни финансијско-економски показатељи пословања;
- нерасполагање слободним ресурсима за реализацију послова планираних будућим уговорним односом са Компанијом;
- повезаност потенцијалног добављача са другим правним или физичким лицима (узимају се у обзир оне везе због којих су повећани пословни ризици);
- негативна историја рада са Компанијом или зависним друштвима;
- непоуздан потенцијални добављач.

Надлежни организациони део је учествовао у усаглашавању 5.039 уговора, од којих 99, односно 1,96 одсто, није добило потребну сагласност.

Потенцијални добављачи се и пре самог избора анализирају са становишта корпоративне заштите и потенцијално негативних утицаја на пословање Компаније, чиме се спречава могућност потписивања уговора, уколико сауговарач није усаглашен.

Сагледава се и однос привредног субјекта према преузетим уговорним обавезама, искуства из претходне пословне сарадње, евентуална некоректност и злоупотребе у односима, сходно одредбама Закона о облигационим односима и пословним обичајима.

Осим тога, анализирана је и повезаност техничких или комерцијалних лица са

представницима сауговарача, у случајевима где је постојала сумња у присуство стварног или потенцијалног негативног утицаја на компанију у сфери набавне делатности.

У НИС-у се у циљу елиминисања ризика по пословање води Листа непоузданих добављача, купаца и извођача радова, која обухвата привредне субјекте који у претходном периоду нису испуњавали уговорне обавезе према Компанији (неквалитетно извршени послови, некоректна пословна сарадња, злоупотребе и слично).

Поред 36 сауговарача који су у 2023. години постављени на Листу непоузданих добављача, за 2 сауговарача је, захваљујући побољшању пословне климе и отклањању неусаглашености, након анализе усаглашен захтев за повлачење са поменуте Листе, после чега су се поново квалификовали као потенцијални добављачи.

GRI 414-2 Значајни стварни или потенцијални негативни утицаји на компанију у оквиру ланца набавке

С обзиром на постојећу сарадњу са значајним бројем пословних партнера у Републици Србији, компанија НИС примерима добре праксе и увођењем нулте толеранције на корупцију у пословању позитивно утиче на подизање стандарда и услова пословања, као и на спремност осталих компанија да унапреде квалитет услуге, што представља значајан фактор у побољшању укупне пословне климе у земљи. Процес избора пословног партнера у НИС-у заснива се на транспарентности, законитости и објективности, уз елиминацију или свођење на најмању меру субјективизма, пословних предрасуда и стереотипа наслеђених из прошлости. Као такав, препрека је негативним утицајима у оквиру ланца набавке. У оквиру претходног индикатора дат је детаљан приказ мера и активности које се предузимају у циљу спречавања негативних утицаја у оквиру ланца набавке, укључујући статистичке податке за 2023. годину.

GRI 415: ЈАВНЕ ПОЛИТИКЕ

GRI 415-1 Укупна вредност доприноса политичким партијама по земљи и кориснику подршке

Према усвојеном документу „Спољна политика“, Компанија не учествује у деловању и не финансира рад политичких странака.

GRI 416: ЗДРАВЉЕ И БЕЗБЕДНОСТ ПОТРОШАЧА

GRI 416-1 Категорије производа и услуга који се прате ради унапређења утицаја на здравље и безбедност

У циљу константног унапређивања свог пословања и подизања задовољства својих купаца по питању квалитета горива, НИС је тестирао евро-дизел и G дизел гориво из своје производње 2022/2023. године. Испитивање је вршено на Катедри за моторе Машинског факултета Универзитета у Београду. У оквиру овог веома комплексног упоредног тестирања, извршено је моторско испитивање утицаја евро-дизел и G дизел горива на погонске карактеристике и економичност дизел-мотора, као и на динамику сагоревања горива, са циљем утврђивања евентуалних разлика у случају примене два узорка стандардног дизел-горива.

Имајући у виду да је НИС компанија која изузетно води рачуна о очувању животне средине, у склопу испитивања извршено је и мерење концентрације гасних токсичних компонената издувне емисије мотора под оптерећењем. Испитивање је вршено у контролисаном лабораторијским условима, на серијском дизел-мотору са електронском контролом система убризгавања (ПСА), радне запремине 1,4 литара и моторском кочницом са вихорним струјама (динамометар) Carl Schenck W130.

Резултати испитивања дати су у форми извештаја, на основу којих је донет општи закључак да су разлике у перформансама мотора при употреби два испитивана дизел-горива изузетно мале. Констатоване разлике (предности су у већој мери на страни G дизела), ипак нису индикативне и посебно битне са становишта динамике одвијања процеса. Такође, што се тиче издувне емисије мотора, не постоји јасна и конзистентна разлика у погледу емисије несагорелих угљоводоника у свим режимима рада мотора. Мала предност постоји у случају рада мотора са G дизел-горивом.

Ово испитивање је показало да компанија НИС, када се ради о квалитету дизел горива, не само да држи корак са водећим рафинеријама у Европи, већ иде и корак даље, поготово када је реч о смањењу емисије гасова штетних по животну средину.

На захтев НИС-а Машински факултет је конструисао и специјалну инсталацију за проверу зимских карактеристика евро-дизела. За потребе испитивања, ради утврђивања понашања дизел горива у симулираним условима покретања аутомобила на ниским температурама, израђена је прототипска лабораторијска инсталација, која симулира рад нископритисног дела система за напајање горивом код дизел-мотора. Поред стандардних лабораторијских испитивања зимских карактеристика евро-дизела, НИС је направио још један значајан помак у заштити својих потрошача, па је с тим циљем испитао свој зимски евро-дизел и G дизел, кроз симулацију стварних услова паљења аутомобила у зимском периоду. Добијени резултати показују одличне зимске карактеристике дизел-горива, са тачком филтрабилности на завидном нивоу код оба дизел-горива, чиме је доказана стабилност дизел-горива компаније НИС у зимским условима.

НИС на свим новоизграђеним бензинским станицама има уграђене системе за поврат бензинских пара фазе I и II, који умањују емисије у ваздух приликом истакања бензина из цистерне у подземне резервоаре (фаза I) и емисије приликом точења горива у возила потрошача (фаза II). Пумпни аутомати, опремљени системима за поврат паре, обележени су одговарајућим налепницама. За дизел-горива не постоје овакви системи, пошто су само бензинска испарења идентификована као ризична по безбедност и здравље.

Приликом истакања горива из ауто-цистерне у подземне резервоаре на ССГ, повезивањем прикључка за поврат испарења на ауто-цистерни и прикључка на вертикалним одушним цевима резервоара, омогућено је прикупљање испарења од течних горива из складишних резервоара у резервоар (комору) ауто-цистерне уместо у спољну средину. Ово се примењује за све деривате и дизеле и бензине и представља смањивање емисија испарљивих органских једињења насталих од терминала до бензинске станице (фаза I). За време утакања бензина у моторна возила корисника услуга ССГ, примењује се систем за поврат пара на самим пумпним аутоматима, у којима је уграђен компресор који из погонског резервоара који се пуни на моторном возилу транспортује испарења у подземни складишни резервоар (фаза II сакупљања бензинских пара). На тај начин се увелико смањује штетни утицај бензина на запослене и кориснике ССГ, као и на животну средину.

Након уградње пумпног апарата, приликом првог пуштања аутомата у рад врши се повлачење горива из резервоара и баждарење пумпног уређаја. Тада се проверава и рад система за поврат бензинских испарења. Овлашћени сервисери компаније која испоручује и монтира пумпне аутомате (Gilbarco Acis doo) том приликом врше проверу

повезаности цевовода и проверу рада пумпе за поврат бензинских пара (уз присуство запосленог у надлежном организационом делу Компаније.

NISOTEC мазива се производе од најквалитетнијих сировина светски познатих произвођача адитива и базних уља. Квалитетна NISOTEC моторна уља омогућују:

- продужене интервале замене уља, чиме се смањује количина отпадних уља;
- ниже вискозне градиције моторних уља, које смањују потрошњу горива;
- NISOTEC Low SAPS моторна уља, са ниским садржајем сулфатног пепела, фосфора и сумпора, користе се у Euro 5 и Euro 6 моторима са DPF филтерима и TWC катализаторима, чиме се смањује емисија штетних материја у издувним гасовима.

Евидентна је све већа продаја NISOTEC Antifriz Long Life са органским инхибиторима корозије, који омогућују продужену употребу антифриза до пет година. Техничке течности за прање ветробранских стакала се производе искључиво са етил алкохолом, односно без садржаја штетног метанола.

GRI 416-2 Укупан број санкција због непридржавања прописа и добровољних кодекса у вези са утицајем производа и услуга на здравље и безбедност потрошача током целокупног животног циклуса производа и услуга

У току 2023. године нису изречене санкције Компанији због кршења прописа и добровољних кодекса у вези са утицајем производа и услуга на здравље и безбедност потрошача, током целокупног животног циклуса производа и услуга.

GRI 417: МАРКЕТИНШКЕ КОМУНИКАЦИЈЕ И ОБЕЛЕЖАВАЊЕ ПРОИЗВОДА

GRI 417-1 Информације о врсти производа и услуге које се захтевају процедурама и проценат значајних производа и услуга који подлежу захтевима за таквим информацијама

REACH (Registration, Evaluation, Authorisation and Chemicals) представља законски предуслов Европске уније за извоз производа у ЕУ. С обзиром на то да значајан део својих производа НИС извози на тржиште Европске уније, извршена су обимна испитивања и активности у циљу испуњења REACH обавеза. Све REACH обавезе се испуњавају у складу са временским роковима дефинисаним од стране ЕУ. Добијена је позитивна одлука Европске агенције за хемикалије (ECHA) о извршеној регистрацији супстанци које Компанија производи, а такође је регистровано 17 супстанци у ЕУ према REACH регулативи, што омогућава извоз 30 производа компаније у државе ове организације. Nisotec мазива се производе од компонената у чији састав улазе супстанце које имају REACH регистрацију. НИС доследно уводи и спроводи све мере које су на овом плану прописале ЕУ и ЕСНА, а у циљу заштите здравља људи и животне средине од ризика који могу настати употребом хемијских производа.

На основу анализе потреба тржишта, оптимизације производног процеса и флексибилности ланца дистрибуције, извршено је испитивање квалитета и завршена нова REACH регистрација, која омогућава извоз С4 угљоводоника и смеша течних нафтних гасова. Након урађених испитивања израђен је досије производа и у Европској агенцији за хемикалије за регистрацију производа у ЕУ је осведочено све што се тражи

у складу са REACH регулативом. Израђени су безбедносни листови (Safety Data Sheet) и усаглашени са ЕУ регулативом која је на снази од 2023. године.

Током претходне године, успешно су спроведене REACH ванредне инспекцијске провере у ланцу дистрибуције од произвођача, преко дистрибутера до крајњег корисника.

Компанија данас стратешки управља поштовањем прописа и закона са циљем разумевања примене и утицаја имплементације REACH регулативе, што доприноси остваривању REACH циљева:

- Прикупљање података о супстанцама које постоје у ЕУ;
- Побољшање заштите здравља људи и животне средине;
- Јачање конкурентности кроз дефинисање јединственог тржишта и једнаких услова унутар ЕУ.

Подаци о хемијском саставу и својствима производа, начину складиштења, руковању производом, транспорту и збрињавању отпада, садржани су у безбедносном листу, који је главни инструмент комуникације снабдевача и потрошача, и садржи обавештења о томе како супстанце или смеше могу да се користе безбедно по здравље људи и животну средину.

Садржај безбедносног листа, како за горива, тако и за Nisotec мазива, прилагођен је потребама професионалних корисника и обезбеђује информације о реално предвидивим физичким и хемијским опасностима које проистичу из својстава хемикалије, као и са њима повезаним ризицима по здравље људи и животну средину.

Техничком подршком пласмана робе је, поред задовољења законске регулативе, на ефикасан начин постигнуто ажурно информисање купаца и заинтересованих страна, побољшање безбедности и поштовање еколошких норми, као и правовремено информисање о производима и насталим изменама.

Компанија НИС је испунила све захтеве REACH регулативе, који су предуслов за извоз робе на ЕУ тржишта, успешно прошла инспекцијске ЕУ надзоре и проширила палету производа регистрованих за извоз.

У циљу унапређења квалитета транспортних услуга сопственим друмским транспортним капацитетима, током 2023. године Сектор за транспорт Блока „Промет“ је реализовао низ инвестиционих пројеката који су имали за циљ виши ниво безбедности превозних средстава. Извршен је генерални ремонт 14 ауто-цистерни за превоз средњих дестилата и моторних бензина, 8 полуприколица за превоз млазног горива и 3 полуприколице за превоз мазута и битумена. Уз генерални ремонт полуприколица, одобрена је и замена 11 тегљача, као и набавка додатних транспортних капацитета.

Професионални возачи Блока „Промет“ присуствују редовним, периодичним семинарима за унапређење знања професионалних возача, обукама за дефанзивну вожњу и обнављање знања за превоз опасних материја, а потврда квалитета усавршавања професионалних вештина запослених огледа се у другом месту које је један запослени освојио на међународном такмичењу "Најбољи у струци 2023".

У циљу смањења ризика од загађења животне средине и унапређења безбедности запослених приликом руковања опасним материјама, имплементирана је и нормативно уређена дневна и периодична контрола флексибилних црева за истакање течних деривата.

Крајем 2023. године реализован је аудит сертификационог тела „Bureau Veritas Certification“ у циљу провере усклађености организације превоза са захтевима међународно признатог стандарда ISO 39001, којим су дефинисани захтеви система управљања безбедношћу друмског саобраћаја. Приликом редовне провере, потврђено је да Компанија показује посвећеност

унапређењу квалитета транспортних услуга и нивоа безбедности превозних средстава и професионалних возача, применом најбоље праксе која се односи на безбедност друмског саобраћаја.

Током 2024. године очекује се даља модернизација возног парка, укључивањем нових возила у експлоатацију, као и генерални ремонт полуприколица за транспорт течног нафтног гаса.

Праксе које се односе на задовољство потрошача, укључујући и резултате истраживања мерења задовољства потрошача

2023. године поново је покренут пројекат „Трекер студија праћења навика и ставова возача“ на тржишту Србије, Бугарске и Босне и Херцеговине, која за циљ има континуирано мерење и праћење кључних показатеља ефикасности потрошачких брендова, укључујући лојалност, задовољство, спремност за препоруку (NPS и задовољство. Спроводи се на годишњем нивоу, у последњем кварталу године.

Према подацима ове студије, у 2023. години, задовољство потрошача на целом тржишту Србије износи високих 97% и више је него претходне године (+7ppt у односу на 2019, када је претходно била спроведена студија).

NIS Petrol бренд као и даље апсолутни лидер, бележи 96% задовољних корисника, у складу са општим задовољством на тржишту, док Gazprom има 97%.

Главни разлог задовољства NIS Petrolom и даље је широка мрежа ССГ, док је задовољство Gazprom корисника више него у целости на тржишту када је реч о корисничкој услузи и изгледу ССГ. Када је реч о мишљењу и задовољству потрошача станицама под брендом Gazprom, остају примедбе у смислу недовољно широке мреже ССГ, цена (горива и допунског асортимана) и палете горива (анкетирани су нешто лошије оценили ове карактеристике у односу на конкуренте).

Упркос паду у уделу купаца, NIS Petrol бележи и највиши NPS (спремност за препоруку) на тржишту Србије, са 82% потрошача спремних да препоручи овај бренд другим потрошачима. Резултат Gazprom-а је други најбољи на тржишту, са 80% спремности за препоруку, уз растући удео корисника и препознатљивости бренда.

За мањи број потрошача, који нису спремни да препоруче неки од два малопродајна бренда, кључни разлози леже у локацији БС (посебно изражено код Gazproma).

Продаја забрањених или спорних производа

У Компанији се у току 2023. године није вршила продаја производа који су забрањени или су предмет јавне дебате на појединим тржиштима.

GRI 417-2 Укупан број санкција због непоштовања прописа и добровољних кодекса у вези са обележавањем производа и услуга

Претходне године Компанија није имала обавезе плаћања казни због непоштовања прописа и добровољних кодекса у вези са обележавањем производа и услуга. У току су три поступка привредног преступа, који нису правоснажно окончани до краја 2023. године.

GRI 417-3 Укупан број санкција због непоштовања прописа и добровољних кодекса који се тичу маркетиншке комуникације, оглашавања, спонзорстава и промоција

Компанији нису изречене санкције због непоштовања прописа и добровољних кодекса који се тичу маркетиншке комуникације, оглашавања, спонзорстава и промоција у току 2023. године.

GRI 418: ПРИВАТНОСТ ПОДАТАКА

GRI 418-1 Укупан број случајева нарушавања приватности података потрошача

Ступањем на снагу GDPR регулативе на нивоу ЕУ, као и Закона о заштити података о личности, којим се уређује заштита података о личности на нивоу Републике Србије, овој теми даје се велики значај у Србији и у глобалним оквирима. Компанија НИС обраду података о личности обавља на начин дефинисан важећим правним прописима (пре свега Законом о заштити података о личности), те примењује организационе, техничке и кадровске мере и поступке у циљу заштите података о личности, као и мере / поступке у области сајбер-безбедности.

Током 2023. године није покренут ниједан поступак због нарушавања приватности података потрошача.

Компанија НИС поклања пуну пажњу заштити података о личности. Усклађивање са важећим Законом о заштити података о личности Републике Србије, регулисано је следећим усвојеним нормативним документима:

- Политика обраде података о личности;
- Упутство – Израда евиденције о радњама обраде података о личности;
- Правилник – Обрада података о личности;

Количина произведене и збринуте слојне воде (m ³)	2022 (m ³)	2023 (m ³)	Релативна промена 2023/2022
Произведена слојна вода	4.523.096	4.800.542	+6%
Збринута слојна вода	4.523.096	4.800.542	+6%

- Упутство – Процена утицаја радњи обраде на заштиту података о личности;
- Упутство – Мере заштите поверљивости података у области људских ресурса у Мултифункционалном заједничком сервисном центру.

Мере се дефинишу већ у току израде техничких задатака и пасоша пројеката, приликом дефинисања пословних процеса, како у погледу заштите података, тако и у погледу остваривања права физичких лица.

ДОДАТНИ СЕКТОРСКИ ИНДИКАТОРИ ИЗ ОБЛАСТИ НАФТЕ И ГАСА

Процењена количина и вредност резерви нафте и гаса

У складу са законима Републике Србије, Компанија није у могућности да извештава о процењеној количини и вредности резерви нафте и гаса.

Количина произведене и збринуте слојне воде

Слојна вода, издвојена из сирове нафте приликом црпљења нафте и гаса и извођења рударских радова у бушотинама, пречишћава се (издвајају се угљоводоници, суспендоване и растворене материје) и утискује на одређену дубину у непроизводне бушотине (изабране бушотине ван функције), без могућности утицаја на квалитет подземних вода.

Укупан број и количина значајних изливања

Количина произведене и збринуте слојне воде (m ³)	2022 (m ³)	2023 (m ³)	Релативна промена 2023/2022
Произведена слојна вода	4.523.096	4.800.542	+6%
Збринута слојна вода	4.523.096	4.800.542	+6%

У 2023. години број еколошких инцидената (20) повећан је у односу на 2022. годину, када је забележено 8 еколошких инцидената. Већи број инцидената је последица повећања транспарентности извештавања. Према Класификатору догађаја НИС-а, сви еколошки акциденти у 2023. години су класификовани као мали HSE догађаји.

Од укупних изливања у 2023. години, 5 су била преко 1 барела (bbl). Укупна количина изливених материја износи 10,2 m³ (у питању је мала површина и санација је обављена без штете по земљиште).

Узроци еколошких акцидента (%)	2023
Радне активности	7
Технолошки квар или отказ – процес	1
Перфорација нафтовода	4
Оштећење структурних објеката	0
Остало	8
Укупно	20

Количина угљоводоника испуштеног директно у атмосферу и спаљеног на бакљи

У Компанији је настављено спровођење мере за смањење емисија CO₂ кроз производњу топлотне и електричне енергије из когенеративних електрана које користе каптажни гас (овај гас се раније спаљивао на бакљама). У 2023. години количина спаљеног гаса на бакљама износи 11.306.393 m³, што је за 43,2 одсто мање него 2022. године када је на бакљама спаљено 19.894.057 m³ гаса.

Садржај бензена, олова и сумпора у гориву
Квалитет произведених горива Компаније је у складу са квалитетима прописаним у националној и ЕУ регулативи.

Затварање и санација бушотина и објеката

Након престанка експлоатације нафте или гаса, компанија је по Закону о рударству и геолошким истраживањима дужна да уради ликвидацију бушотина и објеката, као и да спроведе рекултивацију терена на ком су биле бушотине и објекти.

Под рекултивацијом се сматра уклањање комплетне опреме и враћање земљишта у првобитно стање тј. насипање земље (квалитетна земља која се опет може обрађивати) која се ту налазила пре него што су објекти или бушотине изграђени.

Подзаконским актима је уређено шта рударски пројекти морају садржати (Правилник о садржини рударских пројеката) и један од таквих пројеката је управо и Главни рударски пројекат за трајну обуставу експлоатације, којим је дефинисано шта је потребно урадити да би се неко поље сматрало потпуно ликвидираним. Овакав пројекат се по завршетку радова предаје Министарству рударства и енергетике или Покрајинском секретаријату за енергетику (зависно од тога, да ли је у питању Централна Србија или Војводина). Рударски инспектор може изаћи на терен да провери да ли су радови заиста урађени по пројекту.

У 2023. години урађени су радови на комплетној ликвидацији поља Пландиште и Велебит југ.

Сигурносни процеси по пословним активностима

Индустријска безбедност

Систем управљања индустријском безбедношћу обухвата кључне процесе идентификовања опасности, процене ризика и управљања ризицима везаним за техничко-технолошке процесе и процесну опрему. Уз модернизацију производње, примену напредних технолошких решења и обуку запослених, овакав систем омогућава адекватну превентиву, мониторинг, као и правовремено и ефикасно реаговање у ванредним околностима.

Процесна безбедност

Компанија наставља да унапређује безбедност производних процеса. Имајући у виду да је неизоставан елемент процесне безбедности идентификација опасности и анализа ризика, у 2023. години је реализована важна активност - израђена и усвојена PHSER (project HSE review) методологија за анализу ризика. У складу са тим, именовани су модератори и спроведене су обуке у различитим организационим деловима, чиме је, у складу са најновијом светском индустријском праксом, нова методологија стављена у стање „приправности“ за спровођење HSE анализе ризика на пројектима које следе.

Ради сагледавања целокупног стања безбедности процеса у различитим организационим деловима Компаније, реализоване су надзорне посете према унапред усаглашеном програму и плану. Сви налази из надзорних посета су детаљно анализирани и на основу њих су дефинисане препоруке за даља унапређења безбедности производних процеса. Током капиталног ремонта у ХИП-Петрохемији, менаџери и стручњаци из процесне безбедности су били непосредно на терену, где су пружали неопходну подршку колегама и извођачима радова, како би радови били изведени

безбедно и квалитетно. Такође, током целе 2023. надлежни запослени активно су учествовали у адаптацији нормативно-методолошких докумената из области безбедности производних процеса, како би стечено искуство и оперативна пракса у компанији НИС што пре били пренети и примењени у ХИППетрохемији.

У 2023. години забележено је повећање транспарентности малих/потенцијалних догађаја из процесне безбедности без последица по компанију, што ће допринети правовременом реаговању, тј. откривању узрока, дефинисању и примени адекватних техничких/организационих мера, односно спречавању нежељених догађаја са последицама по Компанију.

Пројекат „Штит безбедности – Каркас“

Програм је настао у „Гаспром њефту“, на бази анализе HSE догађаја у 69 зависних друштава и догађаја у нафтној индустрији који су се догодили у претходним годинама, а који су довели до смрти запослених, повреда и великих финансијских губитака. Овај програм представља безбедносни штит, односно свеобухватан скуп мера којима се елиминише могућност настајања HSE догађаја у различитим процесима.

Почетком 2019. године покренута је имплементација Програма у НИС-у и његовим зависним друштвима. До краја 2023. године уложена су значајна новчана средства у набавку додатне опреме за запослене, обуке, набавку техничке документације и елиминацију или свођење безбедносних ризика на прихватљив ниво. Имплементација програма је подразумевала и ангажовање додатних људских ресурса, чиме је приоритет безбедности стављен на прво место.

Најбољи резултати (Каркас, верзија 1-5) су постигнути у областима индустријске безбедности (превенција пожара и експлозија), безбедности и здравља на раду (рад на

висини, опасни радови са гасом, електро-безбедност, безбедност саобраћаја, итд.) и заштите животне средине, а са овом праксом се наставља и у 2024. години (имплементација захтева баријера из „Каркаса 6“).

У 2023. години у програм „Каркас“ је укључена и ћерка-фирма G Petrol. Сектор за HSE надзор и контролу је спровео две интерне провере у оквиру програма „Каркас – штит безбедности“, припремљен је и усаглашен буџет за овај програм за период 2024-2026.

У 2024. години наставиће се реализација Програма мера за успостављање функционалности баријера у циљу смањења ризика од повреда запослених и извођача, акцидентата и инцидентата на нивоу НИС-а и зависних друштава. Осим тога, планиране су активности на имплементацији „Каркаса 6“, које подразумевају спровођење дијагностике у складу са новонасталим баријерама и дефинисање прелиминарног буџета за оспособљавање функционалности за период од 2024. до 2026. године.

Заштита од пожара

Током 2023. године реализовани су капитални пројекти привођења намени и реконструкције ватрогасних домова у Новом Саду и Нишу, ради обезбеђивања бољих услова рада за запослене, али и вишег нивоа функционисања ватрогасних јединица. Набављен је мобилијар за опремање просторија свих 11 ватрогасних јединица, као и два нова санитарска возила и три лака теретна возила са ватрогасном надоградњом, чиме је значајно унапређен оперативни рад и реаговање на ванредне догађаје. Током 2023. године настављено је са редовном набавком неопходне опреме и средстава за потребе ватрогасних јединица (ватрогасна и заштитна опрема, спасилачка опрема, преносни вишегасни детектори и слично).

Усвојена су нова нормативна документа, којима је извршено усаглашавање са одредбама законске регулативе, захтевима бизниса, оперативно и организационо је додатно

уређен рад ватрогасних јединица.

Извршена је ревизија спецификација услуга које се пружају организационим деловима, што је за резултат имало оптимизацију ресурса, али и подизање нивоа услуга које пружају ватрогасне јединице.

С аспекта оспособљавања запослених, година је била веома успешна, а огледа се кроз следеће показатеље:

- Реализоване су 172 HSE вежбе, у оквиру којих су ватрогасне јединице Компаније самостално и у сарадњи са ватрогасним јединицама Сектора за ванредне ситуације и суседних привредних субјеката увежбавале тактичко деловање у случају различитих ванредних догађаја, као што су: гашење пожара, техничко спасавање са висине и из дубине, пружање прве помоћи, реаговања на хемијске акциденте и слично;
- Стечена су нова знања и размењена искуства на интерном ватрогасном такмичењу, у коме је по први пут учествовало свих 11 ватрогасних јединица. Представници НИС ватрогасних јединица су одмерили снаге и на екстерним надметањима - „Најјачи ватрогасац“ у Санкт Петербургу и на такмичењу гасно-спасилачких тимова ГПН у Јарослављу, где су остварили запажене резултате.
- У сарадњи са Националним тренинг-центром за ванредне ситуације МУП Републике Србије реализована је обука III класе оперативних руководилаца акција реаговања на ванредне догађаје у компанији.

Током 2023. године сви пожари на локацијама Компаније успешно су угашени и на тај начин је спречена већа материјална штета - није било последица по животну средину. Ватрогасци НИС-а су пружили помоћ представницима ватрогасно-спасилачких јединица МУП РС на објектима других привредних субјеката и локалне заједнице.

Ванредне ситуације

Све активности у области приправности за реаговање у ванредним ситуацијама и активности цивилне заштите у Компанији усредсређене су на обезбеђењу способности Компаније да успешно реагује на ванредне догађаје и катастрофе – кризе. Прописане норме су дефинисане одредбама Закона о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама, другим законским и подзаконским актима, али и добром индустријском праксом, као и техничким стандардима НИС-а. Спровођењем обавеза које проистичу из Одлуке о одређивању субјеката од посебног значаја за заштиту и спасавање у Републици Србији, донетом од стране Владе Републике Србије, ојачава се отпорност Компаније на ванредне догађаје и кризе, подиже ниво безбедности запослених, животне средине и материјалних добара, како на нивоу НИС-а, тако и локалне заједнице у оквиру које остварујемо пословне активности.

Током 2023. године, наставило се са унапређењем бизнис-процеса, који обухвата приправност за реаговање у ванредним ситуацијама и цивилну заштиту у Компанији. Реализована је командно-симулациона вежба, уз вођство консултантске куће Mettle Crisis Leaders из Аустралије. Тим за управљање катастрофама – кризама (Кризни тим компаније) је кроз захтевни сценарио био изложен изазову одговора на техничко-технолошки несрећу по најгорем могућем сценарију за SEVESO комплекс у Елемиру – BLEVE ефекат. У извештају који је добијен од консултантске куће, степен спремности Компаније за одговор на кризне ситуације је оцењен као висок, уз одређене промене које је потребно извршити у 2024. години у оквиру планских докумената из области ванредних и кризних ситуација.

У складу са планом HSE вежби за 2023. годину, било је планирано укупно 226 HSE вежби и све су успешно реализоване.

У сарадњи са Националним тренинг-центром

за ванредне ситуације Министарства унутрашњих послова Републике Србије, током претходне године обучено је 211 запослених који су део снага заштите и спасавања Компаније. Обука је реализована кроз обуке повереника и заменика повереника цивилне заштите, оперативних руководилаца акција реаговања на ванредне догађаје, као и путем реализације заједничких командно-симулационих вежби, које се организују по усвојеним програмима Министарства унутрашњих послова Републике Србије.

Количина произведеног и купљеног биогорива и задовољење критеријума одрживог развоја

У циљу испуњења захтева законске регулативе, као и циљева дефинисаних у стратегији Компаније, у Рафинерији нафте Панчево је пре неколико година реализован пројекат који омогућава намешавање биогорива. Према тим циљевима, предвиђено је намешавање биокомпоненте у евро-дизел и моторне бензине (максимални удели су прописани ЕУ стандардима које је преузела и РС). Употреба обновљивих извора енергије (биогорива, електрична енергија из ОИЕ и друго) у сектору транспорта – један је од услова за улазак РС у ЕУ.

Тренутно се у РНП може намешати биодизел у дизел, док је за намешавање етанола у моторне бензине потребно реализовати пројекат за који се завршава израда пројектно-техничке документације. Након тога ће бити покренут поступак избора извођача. Завршетак пројекта планиран је за 2027. годину.

Као биогориво означавају се компоненте из обновљивих извора енергије, које се намешавају са бензином или дизелом. Биокомпоненте које се користе за производњу евро-дизела Б7 (то је ознака за евро-дизел који садржи до седам запреминских одсто биокомпоненте) добијају се од различитих, најчешће јестивих уља (уљана репица, сојино уље, коришћено јестиво уље, палмино

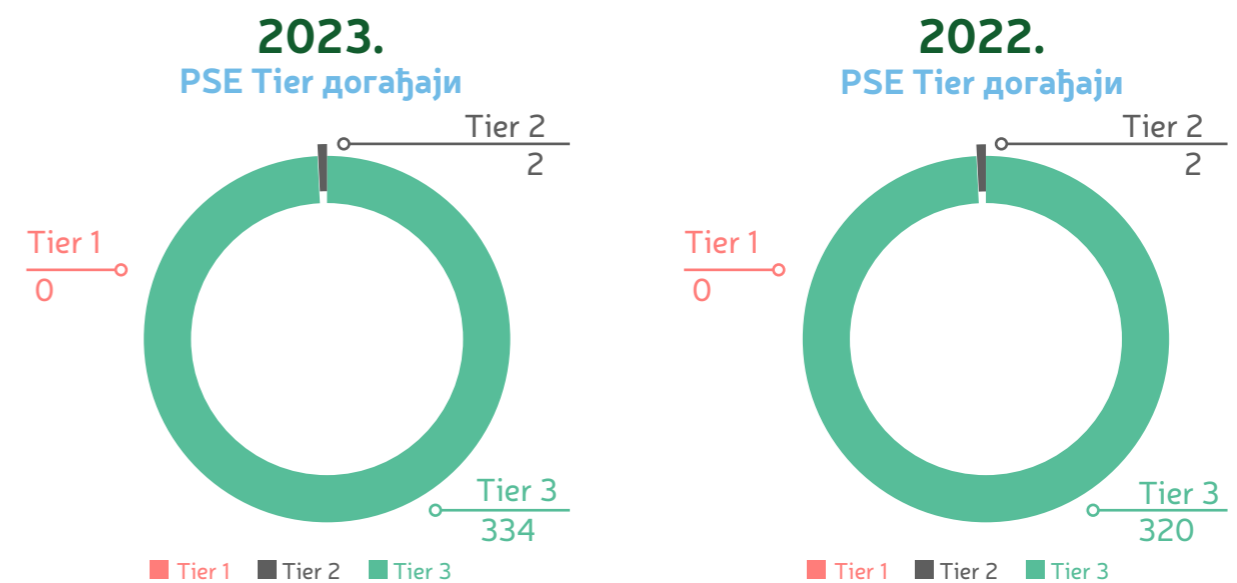
уље). За производњу моторних бензина са биокомпонентом користиће се ЕТБЕ и етанол (квалитета потребног када се етанол користи као гориво). Пошто у РС тренутно не постоји погон за производњу биокомпонената и НИС је за потребе производње евро-дизела Б7 увозио биокомпоненту и намешавао је у Рафинерији нафте Панчево.

У 2023. години није било увоза биокомпоненте Б-100, нити намешавања евро-дизела Б7.

Компанија НИС је у 2023. години добила ISCC сертификат, који омогућава да се евро-дизел намешан са биодизелом у РНП пласира и на тржишта која захтевају поседовање овог сертификата од стране произвођача.

Поред тога, овај сертификат ће служити и као гаранција веродостојности података у будућем редовном годишњем извештавању о испуњености критеријума одрживости биогорива, која се користе (и/или ће се користити у будућности) за намешавање са минералним горивима. Када Влада Републике Србије донесе одлуку о обавезном пласирању биогорива на тржиште наше земље, НИС ће бити у обавези да доставља овај извештај. ISCC је међународно признат стандард за одрживу контролу целокупног ланца производње и коришћења биомасе и биогорива, а у складу са захтевима директиве за обновљиве изворе енергије (RED – Renewable Energy Directive).

PSE (PROCESS SAFETY EVENTS) – ДОГАЂАЈИ ИЗ ОБЛАСТИ ПРОЦЕСНЕ БЕЗБЕДНОСТИ 2023–2022.

PSE Tier (Process safety event Tier- 1, Tier-2, технолошки догађаји првог и другог нивоа) – непланирано и неконтролисано цурење из посуда/цевовода за време технолошког процеса, које према међународној класификацији (API 754, IOGP 456) доводи до појаве: пожара, експлозије, повреде запослених или других великих негативних утицаја.

TIER	2023 (12m)	2022 (12m)
TIER-1	0	0
TIER-2	2	2
TIER-3	334	320
Укупно	336	322

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

Независни извештај о ограниченом прегледу

Руководству друштва Нафтна индустрија Србије а.д. Нови Сад

Извршили смо ангажман ограниченог уверавања у складу са Међународним стандардом за ангажовања уверавања осим ревизије и прегледа историјских финансијских информација (у даљем тексту „ИСАЕ 3000 – ревидиран“) са намером стицања ограниченог уверавања на тачност и потпуност Извештаја о одрживом развоју за 2023. годину (у даљем тексту „Извештај“) компаније Нафтне Индустрије Србије а.д. Нови Сад (у даљем тексту „Компанија“). Извештај је сачињен од стране руководства Компаније које је одговорно за прикупљене и обелодањене податке у њему. Наша одговорност објављивања је искључиво према руководству Компаније и није препоручљиво доношење финансијских одлука на бази датих информација. Свако позивање било којег трећег лица на овај Извештај је на сопствени ризик и одговорност.

Руководство Компаније сноси одговорност за припрему Извештаја о одрживом развоју у складу са ГРИ стандардима, као и за креирање интерних контрола које су осмишљене и спроведене зарад тачног исказивања. Одговорност компаније се манифестује с циљем достављања тачне и потпуне документације.

Обим ангажовања и критеријуми

Наш ангажман је извршен у складу са ИСАЕ 3000 са намером стицања ограниченог уверења на:

- Тачност и комплетност квантитативних и веродостојност квалитативних података које се односе на ГРИ Опште стандардне податке;
- Тачност и комплетност квантитативних података (индикатора перформанси) и веродостојности изјава (ГРИ подаци о приступу управљању ГРИ „ДМА“) који се односе на ГРИ Специфичне стандардне податке, а који одговарају аспектима који су материјални у највећој мери као што је то приказано у анализи материјалности Друштва;
- Усклађеност Извештаја са основним нивоом извештавања са одговарајућим захтевима ГРИ смерница Извештаја о одрживости.

Обављени поступци

Како бисмо формирали закључке, применили смо следеће процедуре:

- Обавили смо разговор са представницима Компаније како бисмо разумели спроведене процесе, политике и активности корпоративне одговорности у току извештајног периода;

TPA Revizija doo

11000 Beograd, Makedonska 30/III sprat, Tel.: 011 655 88 00

Mejl: office@tpa-group.rs, www.tpa-group.rs, www.tpa-group.com,

Matični broj: 20738227, PIB: 107078944

Albanija | Austrija | Bugarska | Mađarska | Poljska | Rumunija
Srbija | Slovačka | Slovenija | Hrvatska | Crna Gora | Češka Republika

TPA Revizija doo posluje kao TPA Revizija ili TPA Srbija i deo je globalne mreže Baker Tilly International Ltd. čiji su članovi posebna i nezavisna pravna lica.

- Анализирали смо достављене податке и информације које су за циљ имале поткрепљивање исказа у вези одрживог пословања за 2023. годину, а који су презентовани у Извештају;
- Преглед процеса у Компанији како бисмо утврдили материјална питања која треба укључити у Извештај, као и заступљеност ових материјалних питања у оквиру Извештаја;
- Преглед Извештаја у смислу адекватног обелодањивања ГРИ Општих и Специфичних стандарда и комуникација са стручњацима за ГРИ Опште и Специфичне стандарде унутар Компаније који су одговорни за припрему, управљање и преглед материјалних ставки, а у циљу унапређења квалитета извештавања;
- Преглед ГРИ Садржаја Индекса као и наведених референци и њихову усклађеност са захтевима основног нивоа извештавања.

Ниво уверавања

- Извршили смо преглед Извештаја на српском језику. Евентуална неусаглашеност са верзијама Извештаја на другим језицима су последица превода Извештаја. За меродаван извештај сматрамо искључиво српску верзију Извештаја;
- Не исказујемо мишљење које се односи на будуће прогнозе и циљеве, нити на могућност реализације истих;
- Опсегом ангажмана није обухваћен преглед активности или учинака трећих лица, нити присуствовање активностима ангажовања заинтересованих лица;
- Опсегом ангажмана није обухваћено проверавање система Компаније који је коришћен приликом прикупљања и груписања података.

Закључци

Базирано на прегледаној документацији, и сразмерно ограничењима нашег ангажовања, доносимо следеће закључке:

1. Колико су тачни и комплетни квантитативни подаци и веродостојне квалитативне информације које се односе на ГРИ Опште стандардне податке у оквиру нашег обима ангажовања?
 - Нисмо дошли до сазнања која указују на неукључивање квантитативних података у Извештај, а који се односе на ГРИ Опште стандардне податке;
 - Нисмо дошли до сазнања која указују на постојање нерегуларности (грешака и неправилности) у оквиру квантитативних података који се односе на ГРИ Опште стандардне податке, а који су били предмет наше анализе;
 - Нисмо дошли до сазнања која указују на материјалне неправилности квалитативних исказа руководства које су биле предмет анализе и које су обухваћене Извештајем према ГРИ Општим стандардима;
 - Нисмо дошли до сазнања која би нас навела на закључак да је матрица материјалности неправилно приказана на основу спроведених процедура Компаније.

Страна 2

2. У којој мери су тачни и комплетни (индикатори перформанси) и колико су веродостојни искази (ГРИ Подаци о приступу управљања) који се односе на ГРИ Специфичне стандардне податке који су у оквиру нашег обима ангажовања?
 - Нисмо дошли до сазнања која указују на неукључивање квантитативних података у Извештај, а који се односе на ГРИ Специфичне стандардне податке;
 - Нисмо дошли до сазнања која указују на постојање нерегуларности (грешака и неправилности) у оквиру квантитативних података који се односе на ГРИ Специфичне стандардне податке, а који су били предмет наше анализе;
 - Провером информација и објашњења изабраних исказа руководства (ГРИ Подаци о приступу управљању) која се односе на ГРИ Специфичне стандардне податке представљене у Извештају, нисмо идентификовали материјалне нетачности.
3. Да ли Извештај задовољава базичне захтеве из смерница ГРИ стандарда?
 - У складу са обимом нашег ангажовања, нисмо дошли до сазнања која би нас навела на закључак да Компанија не испуњава захтеве основног нивоа извештавања у складу са смерницама ГРИ стандарда.

Закључци

Наш ангажман је заснован на Међународним стандардима за ангажовање, првенствено ослањајући се на „ИСАЕ 3000 – ревидиран“. Поменути стандарди захтевају усклађеност са етичким стандардима, као и ангажовање зарад ограниченог уверавања о предмету наведеном изнад.

Имплементирајући Међународни стандард за управљање квалитетом 1 (ISQM 1) одражавамо интензиван систем контроле квалитета укључујући политике и процедуре којима документујемо усаглашеност са релевантним етичким и професионалним стандардима и захтевима закона и регулативе.

Усклађени смо са захтевима за независношћу, као и са другим етичким кодексима прописаним од стране IFAC-овог Етичког кодекса за професионалне рачуновође који обелодањује опште принципе интегритета, објективности, професионалне компетентности и дужне пажње, поверљивости и професионалног понашања.

Београд, 30. мај 2024. године

ТПА Ревизија д.о.о.

Овлашћени ревизор
Јелена Хаџић

Партнер
Бојан Жепинић

Jelena
Hadžić
200076139

Digitally
signed by
Jelena Hadžić
200076139

Bojan
Žepinić
200038579

Digitally signed
by Bojan Žepinić
200038579
Date: 2024.05.30
16:49:09 +02'00'

Страна 3

РЕЧНИК

Скраћеница	Значење
БЗР	безбедност и здравље на раду
БС	бензинска станица
Грејд	ниво који је дефинисан за одређене послове као резултат процене послова. Послови који спадају у исти грејд имају приближно исту релативну вредност у компанији, без обзира на функционалну област којој припадају или организациони део којем припадају
ГВЕ	гранична вредност емисије
Дезертификација	врста деградације земљишта изазвана антропогеним фактором
ЕОР пројекти (Enhanced oil recovery)	метода за повећање коначног коефицијента искоришћења нафте из лежишта. Један од начина је и утискивање ЦО ₂ у лежиште које омогућава додатну производњу
ЕУ	Европска унија
ФНЕ	фотонапонске електране
Заинтересоване стране	сва физичка и правна лица која су заинтересована за пословање компаније, која имају утицај на резултате пословања Компаније или су под њеним утицајем
Контролисана и зависна/заједничка друштва (КЗД)	привредна друштва у земљи и иностранству у којима НИС а.д. Нови Сад поседује или стиче права и/или акције или уделе у основном капиталу, без обзира на проценат и начин стицања учешћа у основном капиталу
КПГ	компримовани природни гас
МУП РС	Министарство унутрашњих послова Републике Србије
НИС а.д. Нови Сад	НИС или компанија
НМД	нормативно-методолошка документа
ОД	организациони део
Одрживи развој	развој који задовољава потребе садашњице, а да не доводи у питање способност будућих генерација да задовоље властите потребе
Оф гас (Off gas)	гас који настаје као нуспродукт у процесима производње или обраде материјала
ОИЕ	обновљиви извори енергије
ПиТНиГ	погон за припрему и транспорт нафте и гаса
Ремедијација	термин који се генерално употребљава за чишћење или обнављање - рестаурацију (рекултивацију, ревитализацију, регенерацију) загађеног места - простора или на други начин нарушених средина, као резултат активности човека
РНП	Рафинерија нафте Панчево
РС	Република Србија
СГС	Сабирно-гасна станица
СМС	Сабирно-мерна станица
ССГ	станица за снабдевање горивом
ТЕ-ТО Панчево	Термоелектрана-топлана Панчево
ТНГ	течни нафтни гас
Тое	тона еквивалента нафте
ХТС	Хидротермални систем

Скраћеница	Значење
Carboon footprint	угљенични отисак
CBC извештај (Country-by-Country report)	извештај по земљама
CCUS (Carbon capture and storage)	процес утискивања угљен-диоксида и лежишног гаса у циљу повећања коефицијента искоришћења лежишта тако да угљен-диоксид не доспе у атмосферу
CO ₂	угљендиоксид
CSR (Corporate Social Responsibility)	друштвено одговорно пословање
ECHA (European Chemicals Agency)	Европска агенција за хемикалије
ETBE (Ethyl tertiary-butyl ether)	адитив за побољшање карактеристика бензина
ECHA (European Chemicals Agency)	Европска агенција за хемикалије
FCC (Fluid catalytic craker)	постројење за каталитички крекинг у Рафинерији нафте Панчево
GJ (Gigajoule)	гигаџул
GRI (Global Reporting Initiative)	међународна непрофитна организација, основана 1997. године са циљем да постигне највиши квалитет у корпоративном извештавању о одрживом развоју. ГРИ обезбеђује најраспрострањеније светске стандарде извештавања о одрживом развоју - ГРИ стандарди
GHG (Greenhouse gasses)	гасови са ефектом стаклене баште
DCU (Delay cooking unit)	постројење Дубоке прераде
HR (Human resources)	људски ресурси
HSE (Health, Safety, Environment)	здравље, безбедност, животна средина
IPPC дозвола (Industrial Pollution Prevention and Control)	дозвола за превенцију и контролу индустријског загађења
IUCN (International Union for Conservation of Nature)	Међународна унија за заштиту природе
LTIF (Lost Time Injury Frequency)	индикатор повреда са изгубљеним радним данима
MTBE (Methyl tert-butyl ether)	адитив за побољшање карактеристика бензина
NO ₂	азот-диоксид
NO _x	оксиди азота (азот-моноксид и азот-диоксид)
PM	прашкасте материје
PR (Public relations)	односи са јавношћу
PDCA (Plan-Do-Act-Check)	планирај—уради—провери—делуј
PSE (Process Safety Events)	догађаји из области процесне безбедности
REACH (Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals)	међународна законска регулатива за обављање регистрације, евалуације, ауторизације и ограничавања хемикалија
SDS (Safety Data Sheet)	безбедносни лист
SO ₂	сумпордиоксид
SO _x	оксиди сумпора (сумпор-диоксид и сумпор-триоксид)
VOC	органске хемијске материје

Контакт подаци

НИС А.Д. НОВИ САД

e-mail: office@nis.rs

Народног фронта 12

21000 Нови Сад

(021) 481 1111

Милентија Поповића 1

11000 Београд

(011) 311 3311

Департман за корпоративни маркетинг

Милентија Поповића 1

11 000 Нови Београд, Србија

Тел. +381 11 205 8524

e-mail: fpr.marketing@nis.rs

www.nis.rs

У случају било каквих питања, сугестија или коментара у вези са Извештајем о одрживом развоју компаније НИС а.д. Нови Сад за 2023. годину, молимо Вас да се обратите Департману за корпоративни маркетинг компаније НИС, на наведену e-mail адресу.

